

M&M Contact

Driemaandelijks tijdschrift van Mars & Mercurius Brugge/West-Vlaanderen vzw

Academische zitting 2017

*Een Europese Defensie : het begint ernst te worden
PESCO – Permanente Europese Defensiesamenwerking*

Focus in dit nummer

- 17 | Academische zitting – Europese defensie wordt eindelijk ernstig genomen
- 26 | Met de Marinereserve op weg naar 2030
- 39 | Queen Victoria en haar invloed op het 20ste eeuwse Europa
- 58 | Oproep voor kandidaat bestuurders

Komende activiteiten

- Voordracht & nieuwjaarsdrink – Brugge 29 januari 2018
- Voordracht Europees Satelliet Centrum – Brugge 22 februari 2018
- Voordracht Medische hulp bij Aanslagen – Brugge 04 april 2018
- Jaarlijkse Algemene Vergadering en Lentelunch – Moerkerke 21 april 2018

Onze agenda

Eigen activiteiten

Raadpleeg ook onze website <http://mmbrugge.be> voor eventuele wijzigingen en foto's van de voorbije activiteiten.

maandag 29 januari	19.30 uur	Voordracht "Inleiding in de wonder wereld van de opera" Peter Vandamme Gevolgd door nieuwjaarsdrink - Groot Seminarie Brugge
donderdag 22 februari	19.45 uur	Voordracht door Europees Centrum voor Analyse van Satellietbeelden. Groot Seminarie Brugge
woensdag 04 april	19.30 uur	Voordracht Medische hulpverlening bij de aanslagen van 22 maart 2016 Groot Seminarie Brugge (datum onder voorbehoud)
zaterdag 21 april	10.00 uur	Jaarlijkse Algemene Vergadering in Kasteel van Moerkerke Gevolgd door lentelunch en dansgelegenheid
vrijdag 18 mei	09.00 uur	Eendaagse uitstap "Laboratorium van de Toekomst" & "Vlasmuseum" Kortrijk
donderdag 14 juni	09.00 uur	Bedrijfsbezoek en lunch Gasco en Interconnector Fluxys Zeebrugge
zondag 26 augustus	14.00 uur	Familiedag met wandelzoektocht en BBQ Neogotisch complex Vivenkapelle
vrijdag 21 september	19.00 uur	Thema-avond met voordracht en wandelbuffet Cultuurfabriek Sijsele
vrijdag 19 Oktober	09.00 uur	Daguitstap Bezoek waterwinningsgebied en lunch Koksijde
donderdag 22 november	19.30 uur	Voordracht Belgische loopgraven in Afrika – WOI in Belgisch Congo Groot Seminarie Brugge
zaterdag 8 december	11.00 uur	Academische Zitting Brugge

Activiteiten van andere organisaties

zaterdag 10 maart	09.30 uur	Algemene Vergadering van de Nationale Kring Mars & Mercurius Huis der Vleugels Brussel
----------------------	-----------	---

Voor al uw bloemen en geschenken,
leuke boeketten, trouw- en rouwwerk

't Groene huis
Malehoeklaan 18
8310 Sint Kruis Brugge
050 35 37 35
marianne.langenbick@pandora.be

COLOFOON

Mars en Mercurius
Brugge / West-Vlaanderen vzw

Maatschappelijke zetel

Kuiperstraat 21
8000 Brugge

Secretariaat en redactieadres

Lane 41
8000 Brugge
marsenmercurius.brww@gmail.com

Ondernemingsnummer

0887401827

Bankrelaties

IBAN : BE49 2800 4089 8671
BIC : GEBABEBB

Raad van Bestuur

Voorzitter: Jan De Vos
Ondervoorzitter: Ronny Vermeersch
Secretaris: André Billiet
Penningmeester: Ivan Loncke
Bestuursleden: René Decorte
Frank De Lille
Philip Demunter
Yves De Ryck
Roger De Waele
André Hoef
Rudolf Lepiae
Luc Saelens
Johan Van Everbroeck
Freddy Vervaet

Past Voorzitters

Stéphane Vandenberghe, Ivo Steens
Roger Carreyn, Maurice Debruyne
François Crepain

Ereleden

Carl Decaluwé, Paul Breyne,
Eliane Spincemaille, Jean Baron de Béthune,
Willy Herteleer, Christophe Onraet

Eindredactie

Ronny Vermeersch

Werkten mee aan dit nummer

André Billiet, Jan De Vos, André Hoef,
Rudolf Lepiae, Luc Mouton
Stefaan Vergaerde, Freddy Vervaet

Fotoverantwoording

Eigen opnames of Wikipedia publiek domein,
tenzij anders vermeld

Verantwoordelijke uitgever

Jan De Vos | Burg Capellelaan 79 – 8340 Sijsele

WOORDJE VAN DE VOORZITTER

Waarde Mars & Mercurius leden en sympathisanten,

Met de eindejaarsfeesten hebben we allen weer een bladzijde omgedraaid. Ik hoop dat elk van u tevreden op het voorbijge jaar kan terugkijken. In onze Mars & Mercurius club mogen we het afgelopen werkjaar alvast geslaagd noemen. We hadden een gevarieerd programma en mochten eens te meer op ruime deelnames rekenen. We stonden voor enkele grote uitdagingen, zoals de herdenkingscyclus rond Luitenant-ter-zee Victor Billiet, waaraan we een vernieuwende herinneringseducatieve dimensie toevoegden, en ook met de geslaagde Trafalgar Night hebben we stappen gezet op ons pad naar vernieuwing. De aanpassing van onze statuten laat ons toe ruimer leden te werven, om zo onze horizon verder te verruimen. We kunnen enkel met voldoening vaststellen dat we vorig jaar 18 nieuwe leden mochten verwelkomen. Ik hoop dat ze zich ondertussen goed thuis voelen in onze club. We konden dan ook terecht met fierheid ons jaar afsluiten met een academische zitting, die we ter gelegenheid van ons dertigjarig bestaan een extra feestelijke toets gaven. Mijn dank en waardering daarvoor gaat naar allen die daaraan doorheen het jaar meewerkten.

Ook in het komende jaar willen we op dezelfde manier doorgaan. We mikken op voordrachten die aansluiten bij actuele problemen, voorzien ook dit jaar enkele bedrijfsbezoeken en uitstappen en houden vast aan de traditionele evenementen als de Algemene Vergadering met lentelunch; onze familiedag met wandelzoektocht en barbecue; een nieuwe uitgave van Trafalgar Night en onze academische zitting. Dus voor elk wat wils, maar tegelijk ook heel wat werk op de plank.

En op dit laatste wil ik kort even ingaan. Tijdens de academische zitting feliciteerde ik graag enkele leden die al 30 jaar aangesloten zijn, maar ook meerdere bestuursleden die zich al tientallen jaren inzetten voor onze club. Enkel onder hen hebben te kennen gegeven dat ze het stilaan wat rustiger aan willen doen, zodat het tijd wordt om ons bestuur aan te vullen met nieuwe krachten. Nieuwe krachten die ook borg staan voor nieuwe ideeën en een nieuw elan. Ik doe daarom nu expliciet een oproep naar leden die bereid zijn om samen met anderen hun schouders onder de toekomst van onze club te zetten. Dit staat voor fijn samenwerken in een groep waar vriendschap en ploegwerk voorop staan. Achterin dit nummer is daar meer over te lezen.

Maar laat ons beginnen met onze eerste activiteit: een meer luchtige aanzet voor het nieuwe jaar met een voordracht met beeld, muziek en zang over de wondere wereld van de opera en aansluitende nieuwjaarsdrink met belegde broodjes. Smeer alvast maar uw beste zangstem....

Tot dan !

U allen zeer genegen,

Jan De Vos
Voorzitter

Vaste rubrieken

- 2 | Onze agenda
- 3 | Woordje van de voorzitter
- 4 | Inhoudstafel

M&M en zijn leden

Terugblik op de voorbije activiteiten

- 6 | Geleide frontuitstap en bedrijfsbezoek McBride – Ieper 16 november
- 9 | Jaarlijkse Academische Zitting – Brugge 2 december

Wat komen zal

- 14 | Inleiding in de wondere wereld van de Opera | Brugge 29 januari
- 15 | Het Europees Centrum voor Analyse van Satellietbeelden | Brugge 22 februari
- 16 | Medische hulpverlening na de aanslagen van 22 maart 2016 | Brugge 22 maart

M&M en Defensie

- 17 | Een Europese Defensie: het begint ernst te worden
- 24 | PESCO – De permanente gestructureerde Europese defensiesamenwerking
- 26 | “Marinereserve: stuurboord 10, stuur 2030” – Een opstap naar de toekomst
- 30 | Defensie installeert nieuwe radar voor luchtbewaking op lage hoogte
- 31 | West-Vlaams marineofficier voert bevel over permanente NAVO-zeestrijdkracht
- 31 | Bevorderingen van hoofdofficieren

M&M en Economie

West-Vlaamse kenniseconomie toonaangevend	32
Maatwerkbedrijven onvoldoende gewaardeerd	33
West-Vlaamse Michèle Sioen is manager van het jaar	34

M&M en Samenleving

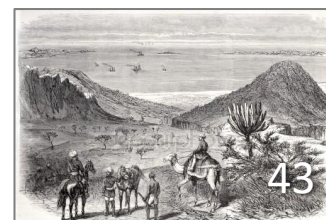
Herdenkingsplechtigheden

Herdenking gesneuvelden op 1 november in Brugge	35
Te Deum op Koningsdag 15 november in Brugge	35
Herdenkingsplechtigheid op 10 november in Passendale	36
Komende herdenkingsplechtigheden	37
Het ontstaan van de Belgische monarchie	38

Historicum

De Britse Queen Victoria en haar invloed in het Europa van de 20 ^{ste} eeuwse	39
De Abessijnse expeditie – De proloog	43
Marie de Villegas de Saint-Pierre – De Majoor van Poperinge	49

Herinneringseducatie

Het verhaal van Simon – de kleine vluchteling	52
---	----

Lecturama

Simon Gronowski & Koenraad Tinel – Oorlogskinderen uit tegengestelde kampen	54
---	----

M&M Nationaal

Europa van fouten naar nieuwe begeestering – Prof. Dr Etienne de Callatay	56
---	----

Het leven in onze Club

Oproep voor kandidaten bestuurders	58
Verkoop attributen M&M	58
Hij ging van ons heen	58
Onze negentig- en tachtigjarigen	59

Geleide frontuitstap en bedrijfsbezoek McBride

Kemmel-Wijtschate-Mesen-Ieper | 16 november 2017

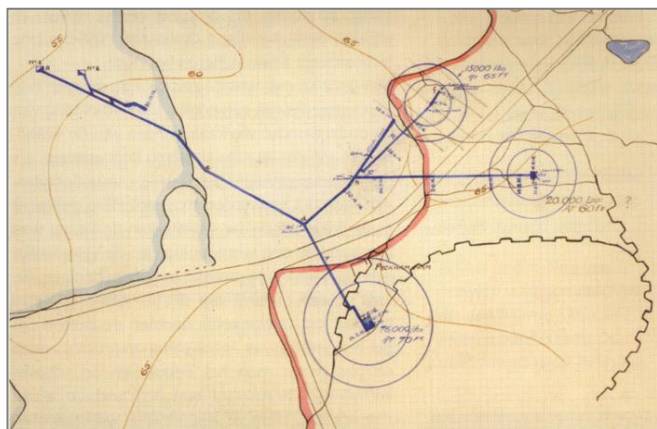
Verslag door Jan De Vos, voorzitter

Met een volle luxecar trokken we richting Westhoek. Op het programma stonden een geleide uitstap naar de frontstreek rond Kemmel – Wijtschate – Mesen, geheel in het teken van de befaamde Mijnslag van 7 juni 1917, en in de namiddag een bezoek aan de Ieperse vestiging van de Britse firma McBride, Europees leider in de productie van “private label” producten voor huishouden en persoonlijke verzorging.

Vroeg op stap in Heuvelland

Om 07.30 uur stapten de eerste deelnemers al op de bus aan hotel Melinda in Oostende, en goed drie kwartier later werd in Brugge de al vrolijke groep Oostendenaars aangevuld. Een korte stop aan de Picanolzone in Ieper om nog een achttal Westhoekers op te pikken en dan richting Kemmel. Onderweg werd een inleiding gegeven over de aanloop naar de Eerste Wereldoorlog en de mislukte Duitse opmars, die ervoor zorgde dat uiteindelijk de stellingen van het westelijk front ook door onze Westhoek liepen.

Na aankomst in Kemmel bekeken we eerst de film “Zero Hour” die zeer aanschouwelijk voorstelde hoe in de streek de geallieerden op 7 juni 1917 met succes een doorbraak in het front realiseerden door het gebruik van dieptemijnen. Dit offensief ging de geschiedenis in als de “Mijnslag” en was de voorbode van de latere “Slag bij Passendale”. In de film was duidelijk te zien hoe het front met de Ieperboog en de Wijtschateboog een grote omgekeerde S vormde, die eerst moest rechtgetrokken worden, vooraleer ten oosten van Ieper een doorbraak naar de havens van Brugge, Zeebrugge en Oostende geforceerd kon worden.

De positie van de tunnels en mijnkamers aan Kruisstraat

Na de film kregen we ruim de gelegenheid om een kijkje te nemen in de gelegenheidstentoonstelling “Zero Hour 07.06.1917 - Iers bloed en Vlaamse modder” en om even binnen te lopen in het Toeristisch Informatiecentrum van Heuvelland, waar de Mijnslag en de inzet van Ierse troepen zeer aanschouwelijk worden voorgesteld.

Daarna reden we naar de Spanbroekmolenkrater, die beter bekend is als de *Pool of Peace*. Het is de grootste en meest imposante mijnenkrater in de Westhoek. De Pool of Peace is nu een 12 meter diepe vijver met een volledige diameter met rand van 129 meter, een vredevol stukje natuur in het glooiende landschap van Heuvelland. Voorzitter Jan De Vos en medelid Yves Descamps gaven hier de nodige toelichting.

Een korte wandeling bracht ons daarna naar de vlakbij gelegen Commonwealth slagveldbegraafplaats “Lone Tree” waar in 88 graven evenveel slachtoffers begraven liggen die tijdens de bestorming van de Duitse linies aan de Spanbroekmolen sneuvelden. Het waren hoofdzakelijk Ierse jonge mannen die hier de dood vonden. Op deze site werd ook ruim tijd genomen om de cultuur rond het begraven van

oorlogsslachtoffers van de verschillende oorlogvoerende landen toe te lichten.

Onder de deskundige begeleiding van Yves Descamps bracht de bus ons vervolgens naar Mesen. Yves kent deze streek als zijn broekzak en gaf een bijzonder volledig overzicht van de geschiedenis van de streek en van de stad Mesen. Rond half twaalf hielden we, helaas onder een wat druilerige motregen, halt aan het Ierse Vredespark in Mesen.

In Mesen bood secretaris André graag beschutting tegen de regen

Dit park, met zijn bijzonder imposante Ierse Vredestoren, werd op 11 november 1998 geopend door Koning Albert II, Queen Elisabeth en de Ierse president Mary McAleese. Dit park is beladen met symbolen die verwijzen naar de zware menselijke tol die de Ierse troepen tijdens WOII betaalden in onze Westhoek en vertrekt van het offer dat katholieke en protestantse Ieren brachten toen ze zij aan zij vochten tegen de Duitse overweldiger. Vandaag geeft het gestalte aan de vredesgedachte die de verzoening tussen de beide Ierse volkeren mogelijk maakt. De "Peace Pledge" die centraal in het park op een herdenkingsplaat is weergegeven, wil deze verzoeningsinspanning vereeuwigen.

Voor het middagmaal trokken we naar Wijtschate, niet op zoek naar wiet van "Eigen Kweek" maar naar het Eet- en Praat-café Saint-Hubert waar gastvrouw Cindy en haar medewerkers ons vlot een aperitief naar keuze, een schotel met brood en beleg met groenten, alsook koffie met haar vermaard *Shit of Mouse* gebak serveerden. De sfeer zat er goed in toen we rond kwart voor twee richting Ieper vertrokken voor het namiddagprogramma: een bezoek aan de Ierse vestiging van de firma McBride.

Bedrijfsbezoek McBride

De Britse firma McBride is Europees leider in de productie van *private label household and personal care products*. Wereldwijd telt de firma 17 productievestigingen in 10 landen, waarvan de vestiging in het Ieperse industriepark niet enkel één van de grootste en meest performante is, maar meteen ook tekent als tweede grootste industriële werkgever in de streek, na Picanol.

Plant Assistant Evelyne Comyn verwelkomde ons op de bedrijfssite en bracht ons meteen naar de briefingzaal, waar Opex manager Geert Devarreware, productiemanager Gino Taverne en QA manager Johan Deceuninck ons opwachten. Na een eerste kennismaking bij een kop koffie stelde Geert Devarreware ons het bedrijf voor.

McBride is vandaag een internationale speler bij uitstek. Het bedrijf werd opgericht in 1927, toen Robert McBride in Manchester startte met een zeepfabriek. Het werd in 1978 opgekocht door BP; in 1973 geïntroduceerd op de Londense beurs; nam in 1987 marktleider in wasmiddelen *Camille Simon* over en werd in 1993 verkocht aan een private equity investeringsgroep. Met de overname met de firma Yplon van de familie Dewulf-Vandamme kreeg het bedrijf vaste voet aan de grond in het Ieperse. De afdeling *Household* die schoonmaakproducten produceert werd gebouwd in 1973, beslaat een oppervlakte van 11 hectare en stelt 450 personeelsleden tewerk. De afdeling *Personal care* werd gebouwd in 1998, beslaat 3 hectare en telt 150 werknemers.

De afdeling *Household* heeft 1.050 verschillende producten op basis van 485 verschillende scheikundige formules in portfolio en produceert ongeveer 215 miljoen flessen schoonmaakmiddel per jaar. De afdeling *Personal care* van zijn kant 488 producten, 340 scheikundige formules en 208 types flessen. Er worden ongeveer 70.000 stuks per jaar geproduceerd.

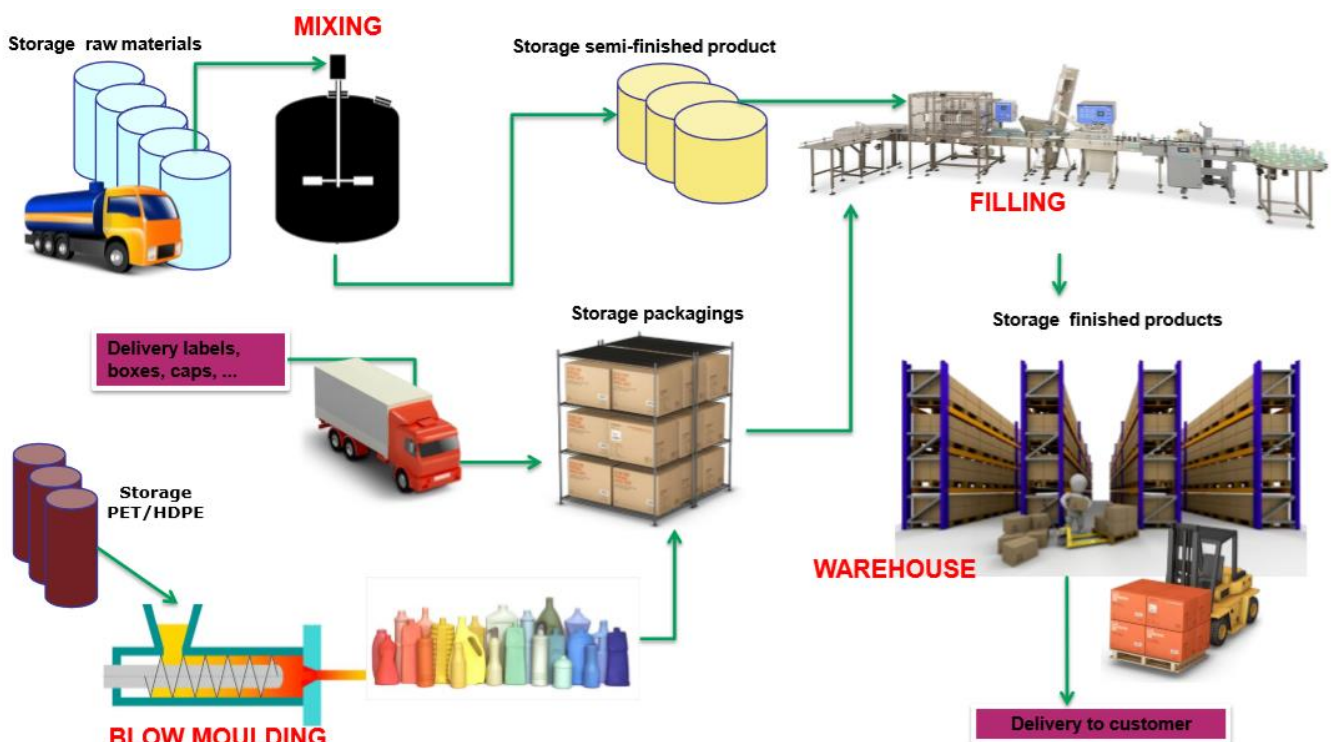
Het bedrijf telt onder zijn klanten alle grote distributieketens in West- en Oost Europa, waarvoor het onder de merknaam van die ketens en volgens klantelijke specificaties produceert en levert.

Het bedrijf zet sterk in op employer branding. Om geschikte medewerkers aan te trekken en te behouden, wordt veel geïnvesteerd in opleiding, zowel door interne bijscholing van operatoren als door technische vormingen bij Syntra-West.

De Ieperse site *Household* bestaat uit vier productie-afdelingen, respectievelijk *mixing*, *filling*, *blow moulding* en *warehouses*. De afdeling *mixing* telt 18 mixingtanks met een inhoud van 3 tot 24 m³, 35 stockeertanks van 15 tot 100 m³ en wordt operationeel gestuurd met het systeem Procat. De afdeling *filling* telt 22 geautomatiseerde afvullijnen en 42 stockagetanks. In de afdeling *blow moulding* zijn 21

extrusieblaasmachines voor HDPE-flessen en 8 strekmachines voor PET-flessen operationeel. Het productieproces wordt automatisch gestuurd via het MES *Manufacturing Executive System*, dat procesdata capteert via respectievelijk DAFI *Data Captation Filling* en DABLO *Data Captation Blowing*. De afdeling *warehouses* tenslotte heeft een opslagcapaciteit van 11.000 paletten voor verpakkingen en 15.000 paletten voor eindfabrikaten. Binnen de afdeling *Personal care* zijn 6 mixingtanks, 30 stockagetanks, 15 afvullijnen en 8 extrusie- en 2 strekblaasmachines te vinden.

Op het vlak van beleving van klanten is de uitdaging niet min: elke bestelling moet binnen de 3 dagen geleverd worden, zodat de eisen op het vlak van flexibiliteit en transportoptimalisatie zeer groot zijn. Er weze nog aangestipt dat de keten Albert Hein streeft naar levering binnen 1 dag.

Na een uitgebreide vraag- en discussieronde werden drie groepen gevormd voor een geleid bezoek aan de productie-afdelingen. Gedurende 2 uren volgden we het volledige productieproces en in bij elke processtap kregen we een uitvoerige toelichting, waarbij technische, organisatorische, kwaliteits-, milieu- en arbeidsveiligheidsaspecten aan bod kwamen. In de laboratoria werd dieper ingegaan op de kwaliteitsbewaking en tracering van de geproduceerde batches en kwamen de *research en development* activiteiten binnen de site aan bod.

Een ronduit indrukwekkende inkijk in een bedrijf dat sterk heeft ingezet op automatisering van de productie en dat er zeker in geslaagd is de bedrijfsfilosofie te laten doordringen tot op de werkvloer. Na afloop van de rondgang vonden de drie groepen en hun begeleiders elkaar terug in de briefingzaal, waar we onze gastheren graag een magnumfles Brugse Zot en een kristallen M&M presse-papier aanboden, waarna elke deelnemer nog bedacht werd met een pakket van producten

uit het gamma van McBride.

Het was half zeven toen onze bus richting Brugge en Oostende vertrok. Alle deelnemers keken bijzonder tevreden terug op een aangename en leerrijke dag.

Jaarlijkse Academische Zitting

Een Europese defensie : het begint ernst te worden

Provinciaal Hof Brugge – 2 december 2017

Verslag door Jan De Vos, voorzitter

Met een opkomst van 190 deelnemers voor de academische zitting en 123 voor de lunch, maar vooral door de boeiende, goed gestructureerde en zeer toegankelijke lezing van Prof Dr Sven Biscop kunnen we terugkijken op een bijzonder geslaagde editie. Ter gelegenheid van ons dertigjarig bestaan brachten we een feestelijke toets aan door hulde aan de past-voorzitters en aan de leden van het eerste uur te brengen. Elke deelnemer kreeg na afloop een jubileumbrochure en een kerstroos als afscheidsgeschenk, waarmee meteen het werkjaar 2017 op een waardige wijze werd afgesloten.

Een mooie opkomst

Stipt om 10.30 uur zwaaiden de deuren van het Provinciaal Hof open en zeer snel liep de zittingzaal vol. Na een persoonlijke verwelkoming door de voorzitter, ondervoorzitter en secretaris werden genodigden, leden en sympathisanten begeleid naar hun plaats, terwijl met een projectie een retrospectieve van het voorbije werkjaar werd aangeboden.

Nationaal voorzitter Pierre Degreef en echtgenote Rita worden verwelkomd door onze voorzitter en onze secretaris

Prof Dr Sven Biscop met onze voorzitter en onze secretaris

Om 11.00 uur gaf bestuurslid Yves Deryck de protocollaire aftrap, waarop voorzitter Jan De Vos iedereen nogmaals verwelkomde en de aanwezige personaliteiten dankte voor hun belangstelling.

Hij blikte daarna terug op de voorbije 30 jaar en bracht hulde aan stichtend voorzitter Stéphane Vandenberghe en aan de vier daaropvolgende past-voorzitters Ivo Steens, Roger Carrein, Maurice Debruyne en François Crepain. Hij feliciteerde bovendien de 14 leden van het eerste uur die op dertig jaar lidmaatschap kunnen terugblikken en dankte secretaris André Billiet en bestuurslid Roger Dewaele, die zich al evenveel jaren hebben ingezet binnen de Raad van Bestuur.

Daarna werd de spreker voorgesteld en het onderwerp van de academische rede ingeleid.

De spreker : Professor Dr Sven Biscop

Sven Biscop is geboren in Willebroek in 1976 en studeerde politieke wetenschappen, met optie bestuurswetenschappen, aan de Universiteit Gent, waar hij ook zijn doctoraat behaalde en vandaag professor is. Hij doceert er over het Belgisch en het Europees buitenlands beleid en over strategie.

Daarnaast is hij de directeur van het programma "Europa in de wereld" aan het Egmont - Koninklijk Instituut voor Internationale Betrekkingen in Brussel, de denktank verbonden

aan de FOD Buitenlandse Zaken. In 2015 werd hij tot *honorary fellow* benoemd van het Europees Veiligheids- en Defensiecollege, ter gelegenheid van de tiende verjaardag van dit EU-agentschap, waar hij les geeft voor diplomaten, militairen en ambtenaren van de Europese instellingen en lidstaten.

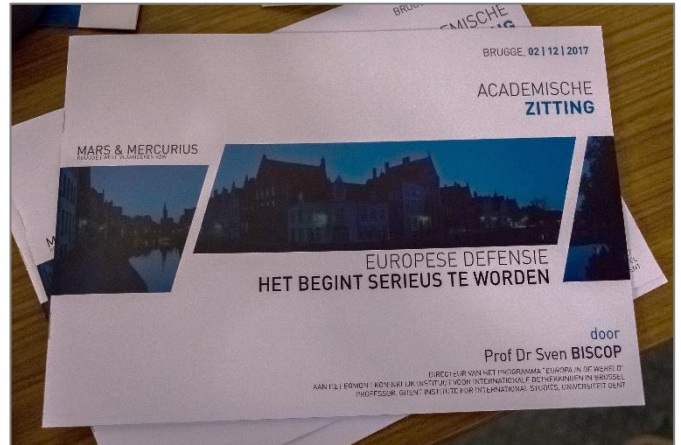
Tevens is hij een *senior associate fellow* van het Oostenrijks Instituut voor Europees en Veiligheidsbeleid en van het Baltisch Defensiecollege. Hij zit de jury voor van de jaarlijkse *Global Strategy*-doctoraatsprijs, verleend door Egmont, het Europees Veiligheids- en Defensiecollege en het EU Instituut voor Veiligheidsstudies. In 2017 werd hem door Oostenrijk het *Grosses Ehrenzeichen für Verdienste um die Republik Österreich* verleend.

Hij woont in Sint-Gillis in Brussel met zijn man Aberu, omringd door boeken, militaire parafernalia en chinoiserieën. Helaas reizen ze te vaak om een kat te houden.

Het Europees veiligheidsvraagstuk

De academische zitting stond dit jaar in het teken van het Europese veiligheidsvraagstuk. Verwijtende verklaringen van president Trump, de Brexit en de terroristische dreiging; maar ook de toenemende multipolariteit in de internationale betrekkingen, de nooit geziene migratiestromen en de onrust aan Europa's oostelijke en zuidelijke grenzen, brachten het debat rond dit vraagstuk in een stroomversnelling. Veiligheid is één van de grote bekommernissen van de Europeanen geworden en ze kijken naar de EU voor hun bescherming.

De verklaring van Rome van maart 2017 voorzag een Europese defensie en in juni lanceerde de Commissie het Europees Defensiefonds. Er werd uitgekeken naar de *State of the Union* van Commissievoorzitter Jean-Claude Juncker in september om de werkelijke krachtlijnen voor een Europese defensie te zien, maar het bleef evenwel wachten tot november, toen het PESCO-raamwerk voor een permanente gestructureerde Europese defensiesamenwerking werd voorgesteld.

We waren verheugd dat Professor Dr Sven Biscop aanvaardde om dit aktueel onderwerp te behandelen tijdens een boeiend betoog. De mondiale en de Europese context, maar ook de plaats van een Europese defensie kwamen daarin aan bod.

Een muisstille zaal volgde de uiteenzetting met bijzonder veel aandacht en de ruime vragen- en discussieronde na afloop bevestigde alleen maar dat de professor er in geslaagd was interesse en reflectie rond het onderwerp op te wekken.

Omwille van de relevantie en de bijzondere actualiteit van dit vraagstuk, maar ook omwille van de kwaliteitsvolle rede van Prof Biscop is verderop in dit nummer onder de rubriek "*M&M en Defensie*" een uitgebreide samenvatting terug te vinden.

Na afloop dankte voorzitter Jan De Vos van harte de spreker en schonk hem als aandenken niet alleen een mooi naslagwerk over de "*wereldstad Brugge*", zoals de professor die noemde, maar ook de kunstvolle "*Litteraire Kattenkalender*" voor 2018.

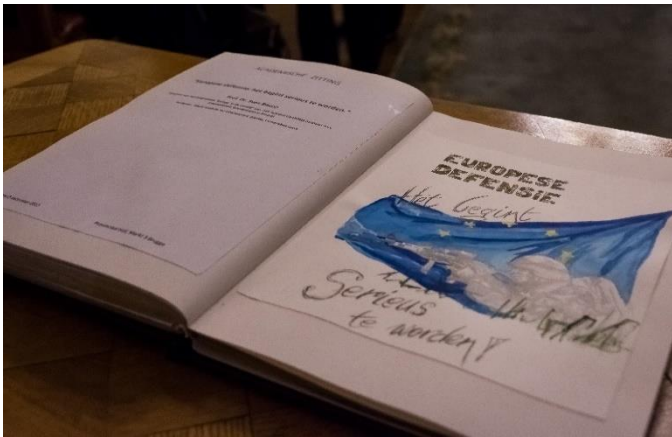
Groepsfoto en Gulden boek

Bij een academische zitting hoort ook de groepsfoto en de ondertekening van het Gulden Boek. Om de aanwezige personaliteiten, de grote afvaardiging van de Nationale Kring en daarbij onze voltallige Raad van Bestuur op de foto te krijgen, was wel enig manoeuvreerwerk nodig.

De Raad van Bestuur met Prof Dr Sven Biscop en provincieraadsvoorzitster E. Spincemaille, provinciecommandant C. Onraet, gedeputeerde B. Naeyaert en de schepenen M. Matthys en F. Dumon.

Het Gulden Boek werd voor het tweede jaar op rij geïllustreerd door kunstschilder Luc Baqué, die daarmee de fakkel van onze "huistekenaar" Fernand Crepain overneemt.

Roger Dewaele zorgde dat het Gulden Boek smaakvol werd geïllustreerd en dat de ondertekening door de personaliteiten vlot verliep.

Spreker Prof Dr Sven Biscop, nationaal voorzitter Pierre Degreef, provincieraadsvoorzitster Eliane Spincemaille en de schepenen Martine Matthys en Franky Dumon teken het Gulden boek onder het toezien oog van Roger Dewaele.

Receptie en lunch

Dit jaar deden we eens te meer beroep op de vertrouwde traiteur Taverlani uit Hertsberge voor de catering. En weer werden we niet teleurgesteld. Tijdens de receptie werden ons vlot en doorlopend gevarieerde hapjes aangeboden en werd naar believen cava, fruitsap en water geschonken.

De sfeer was gemoedelijk en voor velen betekende dit een gezellig weerzien of een hartelijk kennismaken met elkaar. Niet te verwonderen dat de receptie uitliep, maar alles werd vlekkeloos en naadloos opgevangen door de traiteur.

Ook de lunch werd zeer op prijs gesteld. De kabeljauw in krokante kruidenkorst met preipuree en beurre blanc, de kalfs dunne lende met aangepaste wintergarnituur en de ijsgekoelde sabayon met winterfruit waren voortreffelijk bereid en werden vlot en stijlvol opgediend en de wijnen die de traiteur had voorgesteld pasten perfect bij deze gerechten.

Maar aan alle mooie liedjes komt een einde. Het was al donker buiten toen afscheid werd genomen en iedereen, met een mooie kerstroos en een jubileumbrochure als aandenken, door het sfeervolle en winterse Brugge naar huis trok. Ondertussen ruimden de bestuursleden en enkele bereidwillige leden de zaal in de kortste keren op.

GROEP DEKETELAERE

TOTALE
RENOVATIE

DUURZAME
ENERGIE

MAAT-
MEUBILAIR

WWW.GROEPDEKETELAERE.BE

Duurzaam verbouwen in vertrouwen

U wenst uw woning energie vriendelijk te maken?

Wij kijken wat u nodig heeft voor een optimaal energierendement en zorgen vervolgens voor een correcte plaatsing.

- Energieaudit
- Zonnepanelen
- Zonneboilers
- Isolatie
- Warmtepompen
- Micro-WKK
- Opvolging & onderhoud

GROEP DEKETELAERE

Gistelsteenweg 83 • Varsenare • 050 38 84 14 • info@groepdeketelaere.be

Spannende wanden & plafonds

PLAFOTEX

WWW.PLAFOTEX.BE

Spanplafonds en wanden in hoogwaardig textiel

- In één dag
- Zonder overlast
- Aangepaste verlichting
- Randloos
- Akoestische plafonds
- Diverse kleuren
- Foto-wanden en plafonds

Onze toonzaal is open van 13.30u tot 17.00 u van maandag tot vrijdag of op afspraak

PLAFOTEX

Gistelsteenweg 83 • Varsenare • 050 96 12 34 • Info@plafotex.be

De wondere wereld van de opera

Voordracht en nieuwjaarsdrink

Groot Seminarie | maandag 29 januari 2018 om 19.30 uur

Spreker Peter Vandamme werd geboren in Brugge, als zoon van Fernand Vandamme en kleinzoon van oud-burgemeester Pierre Vandamme. Hij liep middelbare school in het Sint-Lodewijkscollege en deed nadien rechtenstudies aan de Rijksuniversiteit van Gent. Hij werkte als advocaat in Brugge vanaf 1984 en in februari 1999 werd hij tot politierechter benoemd aan de Rechtbank van Eerste Aanleg in Brugge, een ambt dat hij tot op vandaag nog uitoefent.

Peter Vandamme heeft één grote passie en dat is opera. Als laatstejaarsstudent besloot hij in 1983 één keer naar de opera te gaan om te weten wat dit voorstelt. Het bleef niet bij die ene keer, want het was als een virus dat hem niet meer losliet, dat hem naar de meest beroemde operahuizen van de wereld voerde en dat van hem een ware operakenner maakte. Sinds 2007 is hij ondervoorzitter van de vzw Vlaamse Opera, die in 2014 fuseerde met het Ballet van Vlaanderen, om daarna het *Kunsthuis Opera Vlaanderen Ballet Vlaanderen* vzw te worden, de grootste culturele instelling van Vlaanderen.

Met zijn gekende flamboyante stijl en aan de hand van geluids- en beeldmateriaal zal hij ons begeleiden tijdens een wandeling doorheen vier eeuwen opera. Laten we ons ontroeren door Orfeo, verleiden door Don Giovanni of vermoorden door Tosca?

De voordracht gaat door in de aula van het Groot Seminarie in Brugge en na afloop wordt een nieuwjaarsdrink met belegde broodjes aangeboden. De toegang is gratis, maar inschrijving vooraf zal gevraagd worden op de uitnodiging. We hopen van harte u allen talrijk te mogen verwelkomen om samen het nieuwe jaar op een ontspannen en boeiende manier in te zetten.

Europees Centrum voor Analyse van Satellietbeelden

Voordracht

Groot Seminarie | 22 februari 2018 om 19.30 uur

Onder impuls van ons medelid Ben Engelen, zelf oud-medewerker van het Europees Centrum voor Analyse van Satellietbeelden, kortweg EU SatCen, zal een medewerker van dit centrum ons wegwijs maken in de opdracht, organisatie en werking van deze belangrijke Europese instelling.

De spreker

Na functies in het *Mission Support Centre* in Evere met stages in Kleine Brogel en Florennes als Intel Officer volgde **Filip Vandenbroeck** de cursus Imagery Analyst in het *Centre de formation et d'interprétation interarmées de l'imagerie* in het Franse Creil. Daarna was hij van 2003 tot 2007 beeldanalist bij de Algemene dienst Inlichtingen en Veiligheid van de Belgische Krijgsmacht SGRS, Sectie IMINT in Evere.

In 2007 nam hij zijn functie op als *imagery analyst* bij het EU Satellite Centre in Torrejon de Ardoz nabij Madrid, waar hij vooral actief was in de *Crisis Assessment Cell*. In 2014 werd hij aangeduid als EU SatCen liaison officer voor de EU in Brussel. Hij staat er vooral de organismen die betrokken zijn bij de Europese veiligheids- en defensie politiek en de respectieve lidstaten bij in hun contacten met het Satellite Centre.

Hij volgde verscheidene cursussen in o.a. Oberammergau Duitsland en deed zendingen naar Finland, Tsjechië, Duitsland en andere EU lidstaten.

Het Europees Satellietcentrum

De taak van het Satellietcentrum is het beschikbaar stellen van informatie na analyse van satellietbeelden. Daarmee moet het centrum de besluitvorming van de Europese Unie in de context van het Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid ondersteunen. Het doel is conflicten te voorkomen, vredeshandavingsinspanningen in geval van conflicten te ondersteunen en doeltreffende humanitaire hulp te verstrekken bij natuurrampen of door menselijk toedoen veroorzaakte rampen. Vroeger behoorde het instituut tot de West-Europese Unie, die is opgegaan in de EU.

Het centrum stelt materiaal ter beschikking op grond van de analyse van satellietbeelden en aanvullende gegevens. Het ondersteunt daarmee de humanitaire hulpacties, de contingency planning en het instandhouden van de algemene veiligheid. Het levert analyses van kritische infrastructuur, militaire capaciteiten en massavernietigingswapens

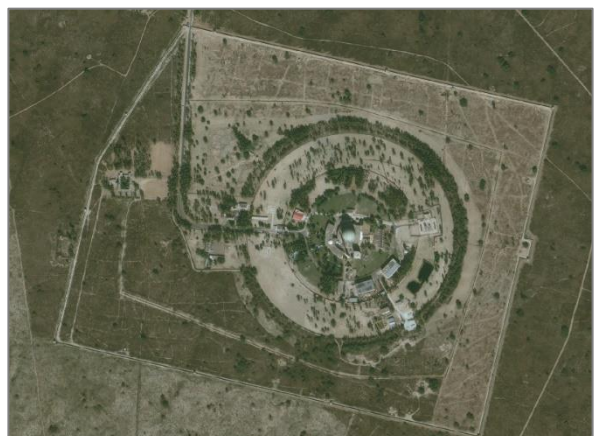
Europese NAVO-landen die geen lid zijn van de EU en staten die kandidaat zijn voor toetreding tot de EU, kunnen associatie-overeenkomsten met het Satellietcentrum sluiten. Op die manier kunnen landen die in het kader van de West-Europese Unie reeds lid waren van het Satellietcentrum, aan de activiteiten van het centrum deelnemen.

EU SatCen vierde 21 november 2017 zijn 25ste verjaardag

Humanitaire hulp – boodschap "help us" van vluchtelingen

Plutoniumreactor en bijhorende installaties

De rol van het Militair Hospitaal Koningin Astrid bij de medische hulpverlening op 22 maart 2016

Voordracht

Groot Seminarie | 04 april 2018 om 19.30 uur (datum onder voorbehoud)

De aanslagen van 22 maart 2016 in Zaventem en Brussel plaatsten de hulpverleners en de medische zorgverstrekkers voor een moeilijk te beheersen rampspoedige chaos en een uitdaging zonder voorgaande. Niet enkel de schaal, maar ook de aard van de verwondingen en de psychologische en maatschappelijke impact van de gebeurtenissen bemoeilijkten het werk van de hulpverleners. Het Militair Hospitaal Koningin Astrid speelde een sleutelrol in het opzetten van de hulpverlening. De kennis en vooral de ervaring die bij het personeel van het Militair Hospitaal bestaan op dit vlak, waren immers van onschatbare waarde. Voormalig directeur van het Militair Hospitaal Geneesheer Kolonel bd Guy Borgers maakte alles mee vanop de eerste rij en vertelt ons zijn ervaringen.

Wat gebeurde op 22 maart

Om 07.58 uur ontploft een bom nabij de balie van Brussels Airlines in de vertrekhal van Brussels Airport. Een tweede bom ontploft 9 seconden later aan de rechterkant van de hal, nabij een Starbucksfiliaal. Veertien personen, inclusief de twee daders, komen om het leven. Bijna 100 personen raken gewond. Een derde en tevens de zwaarste bom wordt gecontroleerd door DOVO tot ontploffing gebracht.

Om 09.11 uur ontploft onder de Wetstraat een bom in het middelste van drie metrostellen van de MIVB. Eenentwintig personen, inclusief de dader, komen om het leven en meer dan 100 personen raken gewond, van wie 17 ernstig. Uiteindelijk zal het dodental oplopen tot 35, inclusief de daders, en zal het aantal gewonden 340 personen bedragen.

Het Militair Hospitaal en 22 maart

Een MUG-team van het Militair Hospitaal Koningin Astrid (MHKA) was als één van de eerste ter plaatste in Brussels Airport. Jan Vaes, verpleegkundige en stafmedewerker Nursing MHKA met veel ervaring in buitenlandse missies, fungeerde als *regulator*, een zeer belangrijke en niet te onderschatten rol in deze situatie. Als verpleegkundige en als militair wist hij de gevaren direct in te schatten. Niet dagdagelijks handelend, maar bewust van de mogelijke

gevaaren. Zaventem was oorlogszone geworden. *Eigen veiligheid, veiligheid van de hulpverlener en het slachtoffer primeert.* En er was inderdaad nog een derde niet ontplofte bom aanwezig... Kort nadien arriveerden de Medisch Directeur en zijn adjunct, alsook 2 medische teams, 3 MUG's en 5 ambulances van het MKHA.

Eerst moest een veilig onderkomen voor hulpverleners en slachtoffers gecreëerd worden: de garages en de VRT-toren in Brussels Airport werden ontruimd en klaargemaakt en de tarmac en de landingsbanen werden gebruikt als IN- en UIT zone voor de ambulances. Onze militairen creëerden dus orde in de chaotische ramptoestand door commando, coördinatie en communicatie.

De hulpverleners werden geconfronteerd met typische oorlogswonden door ontploffingen, rondvliegend metaal, brandwonden, complexe breuken, bloedingen, afgerukte ledematen en inhalatiewonden. De explosie in metrostation Maalbeek veroorzaakte vooral brand- en inhalatiewonden, terwijl de explosies in Brussels Airport vooral fragmentatie- en schrapnelwonden veroorzaakten. Verwondingen die vaak voorkomen op een dienst spoedgevallen in de burgerij.

Door het hoge aantal slachtoffers moest zo snel mogelijk getriemd en geëvacueerd worden en moest de continuïteit in de zorg gegarandeerd worden. De opleiding en de ervaring van onze militairen om een efficiënte afvoerketen te organiseren in het kader van rampengeneeskunde, speelden een cruciale rol bij het redden van mensenlevens. Er werden 93 slachtoffers naar het MHKA getransporteerd en amper twintig minuten na de eerste melding stonden daar 50 bedden en 50 chirurgen klaar. Zelfs gepensioneerde militaire chirurgen sprongen bij.

Ook na 22 maart speelde het MHKA zijn rol in de identificatie van de doden en de opvang van de nabestaanden, naast de behandeling en verzorging van de aangevoerde patiënten. Het Brandewondencentrum en het Hyperbaar Centrum, maar ook het ervaren medisch personeel zorgden voor de goede behandeling van de complexe wonden, zodat het laatste slachtoffer het hospitaal kon verlaten op 22 mei 2016.

Europese Defensie : het begint ernst te worden

Academische rede door Prof Dr Sven Biscop

Verslag door Ronny Vermeersch, ondervoorzitter

Onze academische zitting werd geheel in het teken van het Europese veiligheidsvraagstuk gesteld. Spreker behandelde dit onderwerp uitvoerig tijdens een academische rede en plaatste deze kwestie eerst binnen de mondiale context, waarna hij de onmiddellijke omgeving van Europa bekeek, om tot slot defensie als dusdanig te behandelen.

Drie invalshoeken

Spreker benadert het onderwerp vanuit drie perspectieven. Vooreerst de mondiale context waarin Europa zich vandaag moet bewegen en die ons dwingt om onze defensie ernstig te nemen. Vervolgens bekijkt hij de onmiddellijke omgeving: gegeven defensie is goed, maar hoe zit het met onze verschillende waarden? Tot slot gaat hij in op defensie in de strikte zin en de *Permanent Structured Cooperation* PESCO.

De wereld waarin Europa zich beweegt

We leven in een *multipolaire* wereld, waarin geen enkel land of grootmacht bij machte is een groot thema of vraagstuk alleen op te lossen. We zijn met drie tot vier entiteiten die wereldwijd invloed kunnen uitoefenen: de Verenigde Staten van Amerika als gevestigde grootmacht; China als opkomende grootmacht; Rusland als afkalvende grootmacht en als vierde entiteit misschien wijzelf, mits we collectief optreden als Europese Unie. Het probleem is dat de EU nog niet goed weet wat ze wilt: we zouden kunnen zeggen dat ze actueel een grootmacht in wording is.

Hoe gedragen zich de grootmachten?

Twee gedragen zich op een ouderwetse manier en twee op een meer slimme manier. De meest ouderwetse is duidelijk **Rusland**. Zoals in de 19de en 20ste eeuw streven de Russen hun belangen na mét gebruik van alle middelen, inclusief militair geweld. Het doel van hun strategie is het creëren van een goede klassieke invloedsfeer. Dit leidt automatisch tot een conflict, want dit wil zeggen dat Rusland in het beoogde gebied exclusiviteit wil en in die zone de enige externe speler wil zijn. Elke andere actor die dan in die zone aanwezig is, ziet

ze automatisch als een concurrent of zelfs als een vijand. De Russen moeten vaststellen dat die ouderwetse manier niet langer effectief is.

Wat hebben de Russen eigenlijk al gewonnen sinds 2014? Een oorlog in Oekraïne en een interventie in Syrië. Ze hebben wel aan status en prestige gewonnen, waardoor de misvatting kan ontstaan dat president Poetin een groot strateeg is, want de Russen zitten eigenlijk in het defensief, zeker wat Oekraïne betreft. Het regime daar, maar ook de publieke opinie, heeft zich van Rusland afgekeerd, in 't bijzonder na de militaire interventie op de Krim, die in feite een overreactie van Rusland was. Buiten de Krim heeft Oekraïne zich van het Oosten afgekeerd en richt het zich op het Westen.

In het Midden-Oosten hebben de Russen ervoor gezorgd dat het regime van president Assad in het zadel blijft. Dit is enigszins algemeen aanvaard, maar in wezen hebben ze daar niet meer gehaald dan wat ze reeds hadden. De toestand voor de Russen is er geconsolideerd met o.a. een militaire basis op Syrisch grondgebied.

Poetin laat zich graag fotograferen in mannelijke stoere poses

Ondertussen staat Rusland voor interne problemen en het is deels daardoor te verklaren dat het zo'n uitgesproken assertief tot agressief beleid voert. De winkel van Poetin is eigenlijk leeg, wat kan hij beloven? Economisch weinig of niks, niet omwille van de economische sancties, maar eerder door de lage energieprijzen. Hij moet rekening houden met de

publieke opinie en het enige waarop hij nog steunt is zijn imago: *"Ik ben de sterke man, ik ben degene voor wie die tamme en makke Europeanen sidderen en beven."* Met deze houding maakt hij het zich moeilijk om tot compromissen te komen, alhoewel hij daar eigenlijk belang bij heeft. Rusland heeft zich dus een beetje vastgereden.

Een tweede grootmacht, die ook in die ouderwetse manier van denken vervalt, zijn de **Verenigde Staten van Amerika**. Dit houdt een groot risico in. De VS heeft sinds WOII geïnvesteerd in een nieuwe wereldorde. Elke Amerikaanse president zegt: *"Amerika First"*. Het is dus logisch dat ook Trump dit zegt, want elke president is verkozen om in de eerste plaats de president van de VS te zijn en niet van de wereld. Maar elke voorgaande president begreep dat het belangrijk was te blijven investeren in multilaterale instellingen als een garantie van stabiliteit, wil de VS meespelen in de nieuwe wereldorde. Multilaterale instellingen die de VS weliswaar met hulp van Europa heeft gecreëerd, zoals de Verenigde Naties, de Wereldbank, de Wereldgezondheidsorganisatie...

Onder president Trump zien we een desinvestering in de wereldinstellingen. In plaats van samen te werken binnen het multilateraal systeem, wordt er teruggeplooid op zelfstandigheid. Wijst Trump's retoriek op een evolutie naar een quasi-autarchie? Eigenlijk is dit een directe ondermijning van de wereldstabiliteit. Tegelijk zien we dat de manier waarop de Amerikanen omgaan met een aantal crisissen niet direct een oplossing bevordert, maar veeleer deel van het probleem wordt. Washington wijst nochtans op de gezamenlijke inzet tegen de Russen aan de oostgrens van Europa, vooral aan de grenzen met Polen, Estland en Litouwen. Dit kunnen we niet tegenspreken, maar moeten erbij vermelden dat de uitvoering van artikel 5 van het NAVO-handvest maar geloofwaardig is door de bijdrage van de VS.

Belangrijke NAVO-oefening in Polen

Tegelijk handelen de Amerikanen ook rechtstreeks tegen onze belangen in, bijvoorbeeld met de ondersteuning van Saoedi-Arabië in zijn politiek tegen Iran. Europa is beter af met een neutrale houding in dit conflict. Het Midden-Oosten kun je nooit stabiliseren door in te gaan tegen Iran, zodat het beter is samen te werken met beide opponenten om tot oplossingen te komen. De manier waarop Trump de retoriek tegenover Noord-Korea laat escaleren, draagt ook niet direct bij tot een oplossing van het conflict. Ook de weg die hij opgaat om economische confrontatie met China te zoeken is niet van die aard dat Europa hem zal volgen. Het wordt een contradictorische situatie, waarin onze bondgenoot ons bijstaat op ons eigen grondgebied maar langs de andere kant de wereldorde aan het ondermijnen is. Dit maakt ook dat we ons niet mogen blindstaren op die NAVO, want de alliantie alleen zal ons niet meer redden. De NAVO biedt een antwoord op één probleem, nl. de Russische assertiviteit, maar niet op de andere problemen. De VS onder Trump zijn aan het terugvallen in die oude vorm en gedachte. In zijn speech voor de Algemene Vergadering van de VN in september 2017 heeft Trump eigenlijk het multilateralisme afgedaan, door te zeggen dat we opnieuw sterke staten nodig hebben.

Volgens Trump krijgen de VS weer het sterkste leger

Dit is uiteraard een recept voor anarchie en voor het ontstaan van conflicten tussen deze staten. Volgens Trump zal de VS weer het sterkste leger hebben: hij legt de focus op het militaire instrument en op de militaire machtsbasis. Dat de Amerikanen op die manier naar de wereld kijken, zich terugtrekken uit samenwerkingsmechanismen, economisch onafhankelijk willen zijn en militair de dominante speler willen blijven, vormt een risico. Hoe gaan de VS dan reageren op het feit dat China op het partijcongres van oktober 2017 verklaarde tegen 2050 ook een *"worldclass military"* te willen hebben. Voor Europa is het logisch dat China, dat een grootmacht wordt, mondiale belangen heeft en die belangen verdedigt met een sterke militaire opbouw. Maar Europa ziet dit niet als een militaire dreiging op zich. In de VS redeneert men enigszins anders: dat China een *first class military* uitbouwt, is in se een bedreiging voor de militaire dominantie van de VS. Dit kan leiden tot eigenaardige patronen en tot een dynamiek die tot disputen en conflicten kan leiden. Dergelijke houding gaat veel verder dan Trump. Ten eerste is er in de VS een sterke stroming aan beide zijden van het politieke spectrum – Republikeinen en Democraten – die vindt dat de bondgenoten van de VS nu eindelijk eens hun eigen boontjes moeten doppen en dat de VS te veel investeert in de verdediging en veiligheid van de Europese en Aziatische

bondgenoten. Ten tweede er is een drang naar isolationisme. De regering Trump vormt zeker geen intermezzo of interludium. De generaals in zijn regering, in se de stem van de rede, zitten fundamenteel ideologisch en strategisch op dezelfde lijn. Europa moet moeite doen om de VS te blijven engageren en moet zijn standpunten tegenover de politiek van de VS duidelijk maken.

China speelt het veel slimmer en acht het niet nodig zijn militaire macht naar voor te schuiven, maar gebruikt zijn economische macht om zijn algemene strategische belangen na te streven, wat in principe heel wat minder confronterend is. Het grote project vandaag is het *"Belt and road initiative"* dat een uitbouw is van een aantal *"corridors"* van transport, connectiviteit en IT. Er is een corridor die van China door Pakistan naar de Indische Oceaan wil, een andere naar Zuidoost Azië en een derde vanaf Rusland over land door Centraal Azië naar Europa en het Midden-Oosten.

Nieuwe Chinese corridors

De Chinezen investeren daar sterk in en uiteraard is het hun bedoeling in de landen waar deze wegen doorheen lopen, politieke invloed te verwerven en op de beleidsvoering te wegen. Dit is een klassiek geopolitiek project en China oefent geen militaire druk uit op die landen om in hun project te stappen. Het is in feite een heel behendige strategie. Tegelijk zijn de Chinezen ook een beetje nerveus: ze houden aan hun principe van non-militaire interventie, wat gemakkelijk te verdedigen is als je nergens belangen hebt. Maar vandaag zijn er wél landen waar grote Chinese investeringen werden gedaan en waar veel Chinezen verblijven. Hierdoor beginnen ze te beseffen dat ze overal belangen hebben, die bij momenten wel eens veiligheidsproblemen zouden kunnen geven. De Chinezen bijvoorbeeld hebben 30.000 landgenoten geëvacueerd uit Libië toen de revolutie daar begon. Dit was mogelijk dank zij de Chinese marine die aanwezig was in het Middellandse Zeegebied. De Chinezen zijn ook al het doelwit geweest van aanslagen, zoals in 2016 op de Chinese ambassade in Kirgizië. Ze zijn dit niet gewoon en vanuit hun principe van non-interventie zoeken ze in zekere zin dekking bij de multilaterale instellingen en bij Europa.

China biedt heel wat opportuniteiten voor Europa en we kunnen mee in het project stappen van de nieuwe zijderoute die van Centraal Azië via Rusland tot in Europa reikt. Maar dan moet er wel eensgezindheid zijn, om bvb te bepalen hoe de terminus van de zijderoute voor Europa er moet uitzien. Dit is niet het geval, de landen van de EU proberen elk afzonderlijk

met de Chinezen te onderhandelen, om zo het laken naar zich toe te trekken. Als Europa deze concurrentie tussen zijn lidstaten onderling toelaat, geeft het in feite de macht in handen van de Chinezen. Europa verdeelt zichzelf en de Chinezen of de Russen of de Amerikanen heersen... De EU moet het heft in handen nemen en beslissen hoe de Europese terminus van die zijderoute er zal uitzien.

China heeft echter een autoritaire leider en is een autoritaire staat. Langs één kant is China een land met een economisch succesverhaal dat veel mensen uit de armoede heeft getild en een ruime middenklasse heeft gecreëerd, maar dat nog een hele afstand heeft af te leggen. Langs de andere kant is het een land dat repressiever wordt onder president Xijing Ping, rond wie een personencultus wordt opgebouwd.

Rond president Xijing Ping is een personencultus gecreëerd

Europa moet daar niet in meegaan, wij gaan het politiek systeem van China niet veranderen. Wij moeten niet aarzelen om met China samen te werken, zonder daarom te moeten zeggen dat wij het politieke systeem van dat land goedkeuren.

En hoe moet Europa zich gedragen?

De conclusie van dit eerste punt is dat, wanneer verschillende grootmachten in de wereld zich profileren, Europa mee moet spelen op een slimme manier. We moeten ons zeker niet loskoppelen van de Amerikanen, we moeten het Atlantisch bondgenootschap behouden en zeker op militair vlak ons deel doen. Daarnaast moeten we ook flexibele partnerschappen aangaan met de andere mondiale actoren, omdat de belangen van de VS niet automatisch meer samenvallen met die van ons. Dit was deels het geval tijdens de Koude Oorlog, maar nu kijken we niet meer op dezelfde manier naar de wereld en moeten we durven aan de VS zeggen dat wij op bepaalde punten en zienswijzen niet akkoord gaan. Als we op een bepaald punt dichter staan bij de Russen, Chinezen of anderen, moeten we niet aarzelen een partnerschap met hen aan te gaan als dit ons belang dient.

Als Europeanen moeten we meer voor ons zelf gaan denken, meer proactief zijn in onze diplomatie en onze economische macht gebruiken vanuit strategisch belang, want Europa is nog steeds de grootste economische macht ter wereld. Het zou fout zijn te blijven denken, dat wanneer het mis zou gaan de VS-cavalerie ons te hulp zal snellen zoals vroeger. We moeten eveneens ageren vanuit het idee dat Europa een grootmacht is, niet vanuit militaire strategie, maar zoals de Chinezen vanuit een toekomstgerichte economische strategie.

Kan een grootmacht trouw blijven aan zijn eigen waarden?

De EU is een verzameling van democratische landen en de vraag werpt zich dan ook op hoe de Unie omgaat met autoritaire staten.

We moeten goed beseffen, zeker in het licht van de toestand in China, dat "democratie" geen exportproduct is, helaas! De eerste keer dat Europa zijn veiligheidsstrategie definieerde, dacht ze dat de beste bescherming voor Europa een wereld was van goed bestuurd democratische staten. Dit is nog altijd een waarheid: mochten onze buurlanden democratieën zijn, zouden er heel wat minder problemen ontstaan. Waar er geen democratieën zijn, kunnen we die eigenlijk ook niet maken. Heel voordelig zouden we dat alleen maar kunnen op het Europese vasteland, door eisen te stellen, met de belofte dat bij het slagen op het einde van de rit men lid kan worden van de club.

Eenmaal buiten Europa echter, hebben we die hefboomen niet. Kijk maar naar Turkije, waar Europa dacht dat dit land de goede richting was ingeslagen, doch met lede ogen moest zien dat het een totaal andere richting is uitgegaan. Onze vermeende macht om die huidige Turkse politiek om te keren bleek eerder contraproductief te zijn. We moeten van de drang af om andere landen van buiten af te willen democratiseren. De meeste landen zijn eigenlijk geen democratieën, vandaar dat we onze bemoeienissen beter laten vallen willen we nog geloofwaardig blijven om diplomatieke relaties aan te gaan, m.a.w. we kunnen de continuïteit van onze relaties niet afhankelijk maken van een opschaling van de graad of evolutie van democratie in die landen.

Het zou slecht zijn ons niet meer in te spannen voor de mensenrechten en ons niet kritisch op te stellen tegenover de schending van de mensenrechten in bepaalde landen. Het is mogelijk relaties aan te gaan met China zonder daarom de

mensenrechten uit het oog te verliezen, niet met het idee van "we eisen een onmiddellijke verandering", maar veeleer in dialoog hierover met het land, om consistent te blijven met onze democratische principes. Dit was in het verleden niet altijd het geval... Inderdaad, de Arabische lente heeft geleid tot de val van drie dictatoriale regimes, Ben Ali in Tunesië, Mubarak in Egypte en Kaddafi in Libië, maar we mogen niet vergeten dat Europese leiders in een niet zo ver verleden, kort voor die revoltes, op achteraf als vervelende bestempelde foto's stonden met die goeie vrienden.

De presidenten Sarkozy en Khaddafi

Zo consistent zijn we dus in het verleden ook niet geweest. Het mag niet onze ambitie zijn om iemand anders politiek systeem te veranderen, maar het is wel legitiem om een kritische dialoog te blijven voeren over de mensenrechten. We kunnen met iedereen blijven samenwerken, hoe autoritair het regime ook weze, maar de absolute rode lijn moet zijn dat we daardoor geen partij worden in de mensenrechtenschendingen die zo een regime zou begaan. Het geeft aldus de mogelijkheid om met iedereen flexibel te blijven samenwerken. We moeten als grootmacht trouw blijven aan onze eigen waarden, maar pragmatisch blijven over de mate dat we die kunnen opleggen aan de rest van de wereld. We kunnen heel wat invloed hebben door nauwe economische samenwerking middels investeringen, niet zozeer door ontwikkelingssamenwerking. Want wie investeert helpt mee de arbeidsvoorwaarden te bepalen, helpt het onderwijs te ontwikkelen voor nuttige en inzetbare arbeidskrachten. Aldus kunnen we veel meer invloed hebben op lange termijn, dan door op korte termijn democratie te eisen. Dit is een moeilijk verhaal en de EU moet zijn weg nog zoeken om het die richting uit te sturen.

Het militair instrument in Europa

Het antwoord op de vraag naar de plaats van het militair instrument in Europa is dubbel. Uiteraard maakt ons militair instrument deel uit van ons arsenaal aan instrumenten, want

een macht zonder militaire macht is geen grootmacht, zoveel is duidelijk.

Nood aan een genuanceerd debat

Aan de ene kant moeten we zorgen voor een sterke militaire projectiecapaciteit. We moeten uiteraard in staat zijn ons eigen grondgebied te beschermen en een eventuele vijand af te schrikken. Dat laatste doen we klassiek via de NAVO. Daarnaast moeten we ook de macht hebben om onze militaire capaciteit te ontplooiën als onze belangen in het gedrang komen. Langs de andere kant moeten we daar echter heel terughoudend in zijn. Dit is het moeilijke in het debat. Velen in het debat zijn gekant tegen de uitbouw van een militaire macht, omdat zij dit associëren met interventisme. In feite is het omgekeerd, want hoe sterker je militaire capaciteit is om op te treden buiten het grondgebied als het moet, hoe minder je dat zult moeten doen. Het is immers een soort afschrikkingsmiddel. Als je daarentegen geen militaire capaciteit hebt, ondergraaf je direct de effectiviteit van de eigen diplomatie.

Daarover bestaat wel een leemte in het Europees strategisch debat. De Europeanen denken weinig na over de vraag wat de omstandigheden zijn voor het gebruik van het militaire instrument. Want dit is wel degelijk een optie en daar hebben we collectief géén duidelijk zicht op. Het antwoord is driedig. Ten eerste, uiteraard om ons te verdedigen als we op ons grondgebied worden aangevallen; ten tweede om onze periferie te verdedigen en tenslotte om daar desnoods de stabiliteit te waarborgen, zodat een crisis in deze zone niet overslaat naar ons eigen grondgebied of onze vitale belangen in het gedrang brengt. Dat betekent ook dat we bij een crisis in onze periferie, waarbij géén risico op *spill-over* bestaat of waarbij onze belangen niet op het spel staan, we daar best op militair vlak niet in tussenkomen.

Dan zien we dat het debat moeilijk wordt. In 2011 zijn we in Libië tussengekomen met een luchtcampagne en wat is daarvan het resultaat? Vooreerst is Libië nog altijd in chaos en zijn we eigenlijk opnieuw moeten tussenkomen met een maritieme operatie op de Middellandse Zee, om te pogen de vluchtelingenstroom te kanaliseren. Nu is sprake van een interventie op land om het probleem van de slavernij aan te pakken. Ten tweede hebben we een groot deel van de *combat arms* richting Mali gedreven en omdat daar de crisis weer geëscaleerd was, zijn we daar opnieuw moeten tussenkomen op de grond. Ten derde hebben we eigenlijk mee de oorlog in Syrië uitgelokt, want de Syrische oppositie ging ervan uit dat, als Europa in Libië is tussen gekomen, ze dit in Syrië ook wel zou doen. Dit was echter niet het geval, tot IS ontstond en we toch zijn moeten tussenkomen. De interventie in Libië heeft dus eigenlijk geleid tot drie bijkomende interventies!

Beelden we ons even in dat we in Libië niet waren tussengekomen. Kaddafi zou daar vermoedelijk nog altijd aan de macht zijn en een groot aantal revolteurs zouden weliswaar geëxecuteerd zijn. Maar wat zou er dan in Europa gebeurd zijn? Helemaal niks! Waarom zijn we dan militair tussengekomen, waarom zijn we dan een oorlog begonnen? Dit is weer een moeilijk debat, want zelfs pacifisten die elke vorm

van oorlog afwijzen, stonden wel achter een tussenkomst in Libië, want daar werden wel degelijk mensenrechten geschonden. Militaire terughoudendheid is dus de boodschap! In onze periferie moeten we enkel militair tussenkomen als een crisis op één of andere manier ons grondgebied zou bedreigen of onze vitale belangen zou schaden. Dit wil echter niet zeggen dat we in andere crisissen niet met economische of politieke middelen kunnen optreden.

Steunde de militaire interventie in Libië op een misvatting?

Vervolgens is een militair instrument ook belangrijk om de vrije toegang te verzekeren tot wat we de *"global commons"* noemen. Dit slaat op het vrij gebruik van de wereldzeeën, van het luchtruim en ook van de cyberspace. Dit is van vitaal belang voor Europa, want we zijn een wereldwijde actor en interacties moeten blijven verlopen. Dit wil niet zeggen dat de EU hierin wereldwijd de leiding moet nemen, maar we moeten daar aandacht aan besteden. De operatie Atalanta, waaraan onze Belgische Marine deelneemt, is in wezen een opdracht in dit kader. We doen dit niet omwille van Somalië, maar omdat de piraterij vanuit dat land een gevaar oplevert voor de vrije doorvaart voor onze commerciële scheepvaart. Die scheepvaartroute, waarop militaire middelen worden ingezet, loopt door de Indische oceaan via de Zuid-Chinese zee tot in Shanghai. Dus als er ooit een probleem zou ontstaan in die bewuste zee is dat even dramatisch voor ons als het probleem voor de kust van Somalië.

Operatie Atalanta is gericht tegen Somalische piraterij

Hier moet opnieuw gedacht worden aan onze relatie met de andere grootmachten. De Chinese aanspraak op de Zuid-Chinese zee is onterecht, want dit zijn geen Chinese wateren en die aanspraak moeten we niet erkennen. Maar we mogen niet ontkennen dat, wanneer daar een probleem zou ontstaan, we China kunnen beschouwen als de eerstelijns-

verantwoordelijke. Europa kan dan eventueel overwegen hulp te bieden en bij te springen. Hetzelfde geldt voor de Middellandse zee, die evident binnen Europese invloedssfeer ligt. Zijn er conflicten in deze gebieden, dan moet er tussen die grootmachten een taakverdeling komen zónder hun soevereiniteit of aanspraken in de betrokken gebieden te erkennen. Als we per sé zouden willen de Chinese marine uit de Zuid-Chinese zee houden, zal dit zeker niet lukken en zal dit uitmonden in een confrontatie.

Nood aan een gemeenschappelijke defensie

Om dit allemaal mogelijk te maken, hebben we natuurlijk een voldoende militaire capaciteit nodig en we weten allemaal dat dit voor de EU problemen stelt. Niet omwille van de aantallen, want 28 lidstaten hebben nog altijd anderhalf miljoen mensen in uniform en we geven ongeveer tweehonderd miljard Euro uit aan defensie, maar deze inspanning is nog altijd versnipperd over 28 landen. En al zou elk van de 28 lidstaten 2 procent van zijn BBP aan defensie besteden, dan nog kan Europa niet autonoom zijn op militair vlak. De bestaande lacunes zijn immers niet meer door één land alléén op te lossen en deze maken dat onze correctiecapaciteit tekortschiet. We hebben te weinig middelen voor intelligence, voor satellieten, voor drones; we hebben te weinig middelen voor commandostructuren, voor strategisch transport, voor systemen voor precisie geleide munitie. Wat de EU-landen dan toch hebben, produceren we 28 keer en we concurreren elkaar hiermee op industrieel vlak.

Daarom is de oprichting van PESCO of *Permanent Gestructureerde Samenwerking* een kans die we nu moeten gebruiken. Is PESCO nu de grote doorbraak? Zal het deze maal lukken? Want het is best mogelijk dit akkoord naar de letter uit te voeren en weinig of geen inspanningen te doen.

Vooreerst is de kern van PESCO, dat wanneer je erin stapt, je moet deelnemen aan minstens één van de grote capacitaire projecten die in Pesco zullen gedefinieerd worden. Alles staat of valt natuurlijk met de keuze van die projecten. De deelnemende lidstaten hebben al 50 projecten voorgesteld, waarvan de meesten weinig met het Europees ambitieniveau te maken hebben. Is dit een indicatie dat de lidstaten hun bestaande of reeds voorgenomen projecten voorstellen als een PESCO-deelname, om zo bijkomende uitgaven te vermijden? We zijn dus voor Europese defensie zolang we niet méér moeten uitgeven, maar nu zeggen we dat het geld zal kosten.

Zo gaat het natuurlijk niet vooruit. Op zich zijn de 50 voorgestelde projecten nuttig en de lidstaten mogen die uitvoeren, maar dat mogen niet de PESCO-projecten zijn. De

Europese projecten moeten van die aard zijn dat ze op strategisch niveau spelen en ons capaciteiten geven die we afzonderlijk niet meer kunnen verwerven. Als je dit tot 4 à 5 projecten beperkt, zullen er waarschijnlijk 25 van de 28 lidstaten meedoen, die dan minstens in één van projecten zullen stappen. Dan krijg je een kritische massa en kan je iets doen. Het nieuwe is dat er voor die nieuwe projecten medefinanciering van de Europese Commissie kan komen. Dus voor de eerste keer is er een Europese “wortel” voor Europese defensiesamenwerking, die kan oplopen tot één miljard Euro per jaar. Als dit moet uitgesmeerd worden over 50 projecten is dit onvoldoende, maar met 3 à 5 projecten kan al sturing gegeven worden aan het investeringsgedrag van de EU-lidstaten.

Vervolgens is een lidstaat die in PESCO stapt, verplicht zijn defensiebestedingen te verhogen. Tot welk niveau werd echter niet geëxpliciteerd, daar in de NAVO een drempel van 2% van het BBP is vastgelegd. Maar het is geweten dat binnen de NAVO de meeste landen niet aan die 2% zullen geraken, zodat het in wezen een “*lying policy*” tegenover de VS is. Omdat destijds de uittredende regering Di Rupo in 2014 in lopende zaken verkeerde, maakte België als enige land op de NAVO-top in Wales voorbehoud. Hierop werd door de andere landen smalend gereageerd, want hun ingesteldheid tegenover de VS was “*tekenen en glimlachen*”. Een doelstelling tegen 2024 is weliswaar nog ver weg, maar onder Trump nemen de VS dit heel ernstig. We weten dat we niet aan 2% zullen geraken – België al zeker niet met een doelstelling van 1,3% in 2030 – maar het is niet aangewezen de lat lager te leggen enkel omdat dit de lidstaten om begrotingsredenen goed zou uitkomen.

In PESCO-verband wordt druk uitgeoefend om de defensie-uitgaven te verhogen, maar zonder te zeggen wat de uitkomst moet zijn. In NAVO-verband is echter nog een andere belangrijke doelstelling vastgelegd: de verplichting om 20% van de totale defensieuitgaven naar investeringen te laten gaan. Dit is belangrijk, want zonder investeringen kan men geen projecten doen en bovendien verplicht men de landen met dezelfde toestand als België, het budget grondig te verhogen, want actueel is dit investeringsbudget quasi niks.

Bijzonder interessant is dat deze criteria in PESCO juridisch bindend zijn in EU-verband, waar deze in NAVO-verband wel een politiek gewicht hebben, maar juridisch niet bindend zijn. We zullen zien welke dynamiek dit in de besluitvorming zal meebrengen. Het zal belangrijk zijn in het begin een precedent te scheppen: men kan niet tekenen voor PESCO en meedoen zonder voldoende inspanningen op te brengen. Het zal niet evident zijn, maar het is goed dat PESCO een dwingend karakter heeft, ook voor de volgende regeringen. De investeringen bvb die zijn goedgekeurd door de huidige Belgische regering vóór de verkiezingen van 2019, kunnen dus door de volgende regering niet meer geannuleerd worden. Het dwingt België om strategisch en op lange termijn te denken, wat we niet gewoon zijn. PESCO is een kans om op een slimme manier in een Europese Defensie te besteden.

PESCO is een historische stap naar een Europese Defensie en wordt daarom op de volgende bladzijden nader voorgesteld.

MAKE EUROPE GREAT AGAIN

Een indrukwekkende analyse van het huidige Europa door internationaal expert Sven Biscop

Sven Biscop is een autoriteit en veelgevraagd spreker in alle EU-lidstaten, de VS en China. Hij is dé expert over het buitenlands beleid van de Europese Unie, de NAVO en hun lidstaten.

Hij reikt tal van recepten aan om van Europa opnieuw een grootmacht te maken

Europa voelt zich zwak en stelt zich ook zwak op. Ook door andere wereldspelers wordt het als het kneusje behandeld.

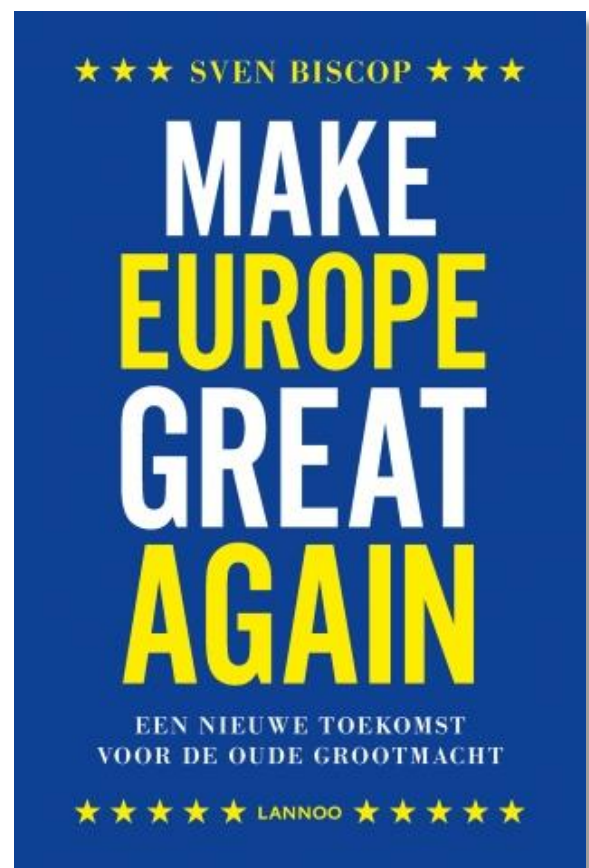
In een wereld waarin andere grootmachten een steeds grotere rol spelen, heeft Europa maar één keuze: zelf opnieuw groot worden. Europa moet daarom durven zijn belangen na te streven en moet bereid zijn de macht die het heeft ook te gebruiken.

Prof. dr. Sven Biscop stelt een diagnose van de patiënt Europa en reikt de sleutels aan om van Europa opnieuw een grootmacht te maken.

“Europa heeft een toekomst in het nieuwe grootmachtentijdperk. Een glashelder en geëngageerd verhaal voor wie op zoek is naar perspectief in de wereldpolitiek.”

Prof. dr. em. Rik Coolsaet, UGent

Prof. dr. Sven Biscop doceert aan de Universiteit van Gent en leidt aan het Egmont-Koninklijk Instituut voor Internationale betrekkingen in Brussel het programma “Europa in de wereld”. Hij is als senior research associate verbonden aan de Volks-universiteit van China in Beijing.

Sven Biscop

MAKE EUROPE GREAT AGAIN

Een nieuwe toekomst voor de oude grootmacht

€ 19,99 | oktober 2017 | paperback

140 x 210 mm | ca. 256 pp. | nur 680

isbn 978 94 014 4606 8

E-boek beschikbaar

PESCO - Permanent Structured Cooperation

Verdiepen van defensiesamenwerking tussen EU lidstaten

Jan De Vos, voorzitter

We did it...

Met deze woorden kondigde Federica Mogherini op 12 december 2017 aan dat de gestructureerde Europese defensiesamenwerking een feit was. Ze vervolgde *"In the most ambitious and inclusive manner, with 25 Member States, we launched PESCO together. The 25 have taken binding commitments to improving their cooperation, and we will start with a first set of 17 very concrete projects spanning from common military training, to providing medical support to our operations. The possibilities of the PESCO are immense"*

Meer veiligheid voor de EU en zijn burgers

In het licht van een veranderende veiligheidsomgeving startte de *EU Global Strategy for Foreign and Security Policy* of EUGS een proces van nauwere samenwerking op het gebied van veiligheid en defensie. De lidstaten kwamen overeen om het

werk van de EU op dit gebied te intensifiëren en erkennen dat versterkte coördinatie, verhoogde investeringen in defensie en samenwerking bij de ontwikkeling van defensiecapaciteiten sleutelvereisten zijn om dit te bereiken.

Dit is het hoofddoel van de *Permanent Structured Cooperation on security and defence* PESCO, zoals uitgetekend in artikels 42 en 46 van het EU-verdrag of Verdrag van Lissabon en in Protocol 10. Door PESCO zullen de lidstaten hun effectiviteit verhogen in het omgaan met veiligheidsuitdagingen en in het werken aan de verdere integratie en de versterking van de defensiesamenwerking binnen het EU-raamwerk.

Versterkte samenwerking door bindende engagementen

PESCO is een verdragsgebaseerd raamwerk en proces om de defensiesamenwerking te versterken tussen EU-lidstaten die dit kunnen en willen. Het doel is samen defensiecapaciteiten te ontwikkelen en ze beschikbaar te stellen voor EU militaire operaties. Dit zal dus de capaciteit van de EU als een internationale veiligheidspartner versterken, zal bijdragen tot de bescherming van de Europeanen en de doeltreffendheid van de defensieuitgaven maximaliseren.

Het verschil tussen PESCO en andere samenwerkingsvormen ligt in het bindend karakter van de toezeggingen van de deelnemende lidstaten. Niettemin gebeurt de deelname op vrijwillige basis en blijft de beslissingsmacht in handen van de deelnemende lidstaten.

Structuur en bestuur

PESCO zal een tweelagen-structuur hebben

Niveau van de Raad

Verantwoordelijk voor de algemene politiek en besluitvorming, inbegrepen de mechanismen om vast te stellen of lidstaten hun engagementen nakomen.

Enkel PESCO-leden hebben stemrecht en beslissingen worden met eenparigheid genomen, behalve de uitsluiting en aanvaarding van leden, waar een bijzondere meerderheid volstaat

Niveau van de projecten

De effectiviteit van PESCO zal gemeten worden aan de hand van de projecten die ontwikkeld worden. Elk project zal beheerd worden door de lidstaten die er aan bijdragen, in lijn met algemene regels van projectbeheer die op overkoepelend niveau ontwikkeld worden.

Drie stappen naar PESCO

Met succes werden drie stappen gezet naar PESCO.

Stap 1: de lidstaten stelden in september 2017 een lijst van gemeenschappelijke engagementen voor in de belangrijkste domeinen van Protocol 10 bij het Verdrag van Lissabon, namelijk de *investerings in defensie*, de *ontwikkeling van capaciteiten* en de *operationele gereedheid*.

Stap 2: op 13 november 2017 tekenden de ministers van 23 lidstaten een gemeenschappelijke nota over PESCO en maakten die over aan de Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse Betrekkingen en Veiligheid en aan de Raad.

Ministers Didier Reynders en Steven Vandeput tekenden namens België het PESCO-akkoord op 13 november 2017

De gemeenschappelijke nota is de eerste formele stap om PESCO in te stellen. De nota beschrijft de principes, met bijzondere nadruk op het bindend en inclusief karakter van het wettelijke raamwerk; geeft een lijst van bindende gemeenschappelijke engagementen waarover de lidstaten het eens zijn; alsook voorstellen over de manier waarop PESCO zal geleid worden.

Stap 3: op 11 december aanvaardde de Raad de beslissing waarmee PESCO en de lijst van de deelnemende lidstaten werd vastgelegd. In totaal zullen 25 lidstaten deelnemen aan PESCO. Daarnaast werden de eerste 17 samenwerkingsprojecten bepaald in het domein van de ontwikkeling van capaciteiten en in de operationele dimensie, reikend van een EU Medisch Commando, een EU Training Mission Competence Center, Cyber Response Teams en Mutual Assistance in Cyber Security, tot Military Disaster Relief en een upgrade van de Maritime Surveillance.

De volgende stappen

Begin 2018 zullen de lidstaten die deelnemen aan PESCO een beslissing van de Raad aannemen over de lijst van projecten die onder PESCO moeten ontwikkeld worden.

De gemeenschappelijke beheersregels en de algemene voorwaarden waaronder derde staten kunnen uitgenodigd worden om deel te nemen aan individuele projecten zullen dan verder besproken en vastgelegd worden door de PESCO lidstaten binnen de Raad.

PESCO – een instrument voor veiligheid

- ✚ PESCO is tegelijk een permanent kader voor een nauwere samenwerking en een gestructureerd proces om geleidelijk de samenwerking op defensiegebied in het kader van de Unie te verdiepen. Het zal een driver zijn voor integratie op het gebied van defensie.
- ✚ Elke deelnemende lidstaat levert een plan voor de overeengekomen nationale bijdragen en inspanningen. Deze nationale implementatieplannen zijn onderworpen aan een regelmatige evaluatie. Dit is anders dan de benadering op vrijwillige basis die vandaag regel is binnen het Gemeenschappelijke Veiligheids- en Defensiebeleid van de EU.
- ✚ PESCO zal de strategische autonomie van de EU versterken om op te treden, alléén indien nodig en met partners wanneer mogelijk. Hoewel PESCO stoelt op de idee dat soevereiniteit beter kan worden uitgeoefend door samenwerking, blijft de nationale soevereiniteit effectief onaangeroerd.
- ✚ De binnen PESCO ontwikkelde militaire capaciteiten blijven in handen van de lidstaten, die deze ook beschikbaar kunnen stellen in andere contexten zoals de NAVO of de VN.

PESCO als deel van een omvangrijk pakket

PESCO is nauw verbonden met het nieuwe *Coordinated Annual Review on Defence CARD* en het *European Defence Fund EDF*, dat momenteel binnen het *European Defence Industrial Development Programme* wordt ontwikkeld. Ze zijn complementaire en wederzijds versterkende instrumenten die bijdragen tot hetzelfde politieke doel:

CARD, zoals uitgevoerd door het *European Defence Agency EDF* door systematisch toezicht op de nationale bestedingsplannen voor defensie, zal helpen om opportuniteiten voor nieuwe gezamenlijke initiatieven te identificeren.

Het EDF zal de samenwerking voor defensie financieel stimuleren, reikend van onderzoek tot de ontwikkelingsfase van capaciteiten, met inbegrip van prototypes. Hier bieden het voorstel van de Commissie en de benadering door de Raad van het *European Defence Industrial Development Programme* de mogelijkheid om voor PESCO projecten gebruik te maken van een verhoogde financiering, die kan oplopen tot 30%, in plaats van 20%, voor prototypes.

PESCO zal projecten voor capaciteiten ontwikkelen die door het CARD proces in prioritaire gebieden geïdentificeerd worden. In aanmerking komende projecten kunnen aanspraak maken op de financiering onder EDF.

Marinereserve: stuurboord 10, stuur 2030

Een toekomstplan van de Marine

Zeebrugge – zaterdag 25 november 2017

Jan De Vos, voorzitter

*Ons lid Eddy Van Raemdonck, pas benoemd tot kapitein-ter-zee in de reserve, maakte ons attent op de plannen van de Marine om haar reserve een prominente rol te laten spelen in haar organisatie. Tijdens een themadag met titel “**Marinereserve: stuurboord 10, stuur 2030**” stelde de Commandant van de Marine deze plannen uitvoerig voor.*

Inleiding

“De reserve heeft altijd een belangrijke en unieke rol gespeeld in de organisatie van de Marine. Het is immers deze reserve die als geen andere toelaat de banden met de burgerwereld te versterken en het is tegelijk diezelfde reserve die belangrijke steun levert in domeinen waarin bijzondere expertise nodig is”. De Commandant van de Marine is zich hiervan terdege bewust en wil daarom de reserve opwaarderen en volwaardig integreren in de structuren van de Marine. “Dit kadert in de doelstellingen die de Marine voor 2030 heeft geformuleerd en is deel van het moderniseringspad dat de evolutie naar een hoogtechnologische Marine moet mogelijk maken.”

Tijdens een themadag op 25 november 2017 werd de Nieuwe Reserve voorgesteld als modern en volwaardig onderdeel van de structuren van de Marine.

Rendez-vous in de Marinebasis

De deelnemers aan de themadag troffen elkaar in de all-ranks bar in de Marinebasis Zeebrugge. Met een kop koffie werden al snel de vriendschapsbanden tussen actieve- en reserve-militairen van verschillende rangen opnieuw aangehaald. Tussen hen ook enkele leden van M&M Brugge/West-Vlaanderen, wat meteen ook betekent dat ook M&M zich moet aangesproken voelen door dit initiatief van de Marine en ongetwijfeld kan helpen om haar belangrijke boodschap te verspreiden.

Vlnr: M&M leden Johan Proot, John Saussez, Paul De Groote, Andreas Billiet en Eddie Van Raemdonck

Iets voor elf uur trok iedereen naar de Zaal Kamina, waar even later ook de VIP-genodigden werden ontvangen. Tijdens een korte openingsceremonie werd gestalte gegeven aan de betrokkenheid van de reserve, maar ook van het maritiem onderwijs en van de maritieme jeugd.

Actief- en reservekader openen samen met leerlingen van de Hogere Zeevaartschool, Marinekadetten en Zeescouts de themadag

Een nieuwe plaats voor de reserve...

In zijn welkomstwoord wees de Commandant van de Marine divisieadmiraal Wim Robbrecht op de snelle evolutie in de wereld en in het operatietheater van de Marine, en bevestigde hij in één adem de wil van de Marine om zich daar op materieels- en personeelsvlak geheel op af te stemmen.

Dit uit zich volgens hem niet enkel in de invoering van moderne en hoogtechnologische capaciteiten, maar ook in aangepaste structuren die verandering toelaten en het voortbestaan van de organisatie verzekeren.

Met een nieuwe, innovatieve en moderne structuur wil de Marine haar banden met haar civiele partners versterken, om zo door intensieve samenwerking haar doelstellingen te bereiken. De reserve krijgt daarin een betekenisvolle plaats, mede door haar bijzondere expertise en haar banden met de burgersector. Bijzondere troeven die de commandant als volgt omschrijft.

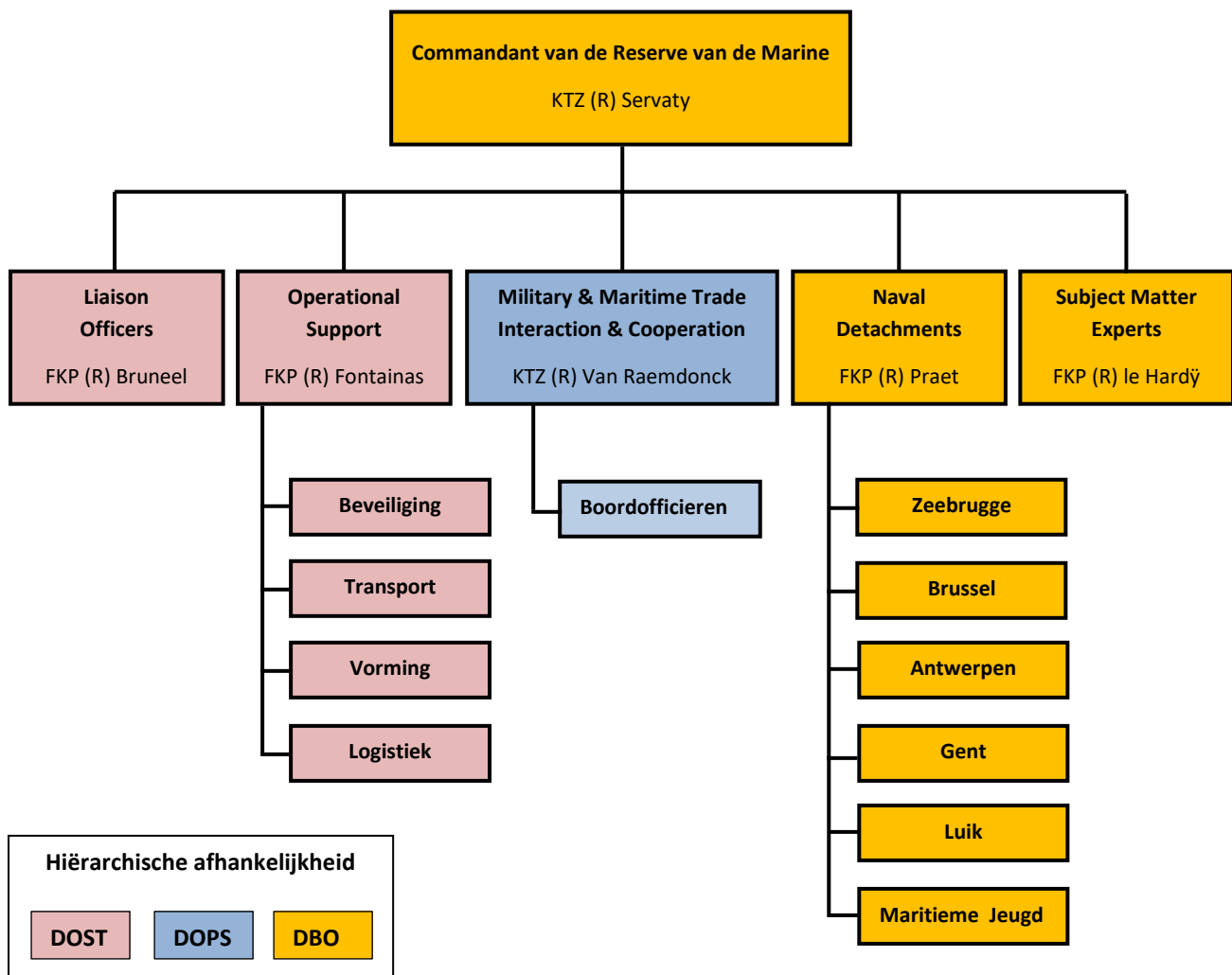
“De reservemilitair is vandaag een actief persoon, een specialist in zijn domein, een schakel tussen Defensie en de burgermaatschappij, die in bepaalde gevallen Defensie bijstaat, aanvult en versterkt. De reservemilitair biedt zijn expertise aan en brengt nieuwe ideeën naar voor. Daar tegenover wordt hem de mogelijkheid geboden zijn horizon te verruimen. Deze wisselwerking vertaalt zich in een win-win situatie waarvan zowel de reservemilitair als Defensie beter kunnen worden.”

Stafchef kapitein-ter-zee Jan De Beurme beschreef daarop hoe de Marine de kansen aangrijpt die haar geboden worden in de *Strategische Visie voor Defensie*. Naast specifieke para-

grafen die de toekomst van de Marine schetsen, biedt ook het hoofdstuk over de Reserve opportuniteiten. De Marine wil hier niet wachten op de resultaten van verdere werkzaamheden, maar wil werk maken van een creatief en gedurfd plan dat haar Reserve moet opwaarderen en ten volle laten renderen binnen haar organisatie. Daarbij wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen actieve en reserve-militairen, zodat voor allen dezelfde rechten en plichten gelden. Hij drukte dit uit in de eenvoudige formule $A=R$.

Vanuit dit *egaliteitsprincipe* werd voor de reserve een nieuwe structuur ontwikkeld, waarbij deze haar eigenheid behoudt, maar tegelijk ingebed wordt in de marinestructuren. Waar vroeger de reservemilitairen waren opgenomen in de actieve organieke tabellen en weinig zichtbaar waren, zal de nieuwe structuur hen toelaten een eigen loopbaanpad uit te tekenen, terwijl tegelijk de traditionele versterking van de actieve structuur blijft gelden. Cruciaal echter is daarin dat de entiteiten van de reserve ten dienste van de Marine staan.

In onderstaand schema wordt duidelijk dat daarom de Reserve eigen hiërarchische lijnen zal hebben, maar functioneel afhankelijk zal blijven van één van de directies van de Marine.

En een aangepaste structuur...

De *Commandant van de Reserve van de Marine* zal optreden als raadgever voor vraagstukken in verband met de reserve, zal de algemene politiek bepalen en zal toezien op het functioneren van zijn divisiechefs.

De *Commandant van de Divisie Liaison Officiëren* helpt de Directeur Operationele Steun. Hij verzekert de coördinatie van zijn Liaison officieren of LO. Deze kunnen ingezet worden bij grote evenementen voor het begeleiden van bezoekers of gasten en bij een havenbezoek door een vreemd marineschip.

De *Commandant van de Divisie Operationele Steun* staat eveneens de Directeur Operationele Steun bij en staat in voor veiligheid, transport, vorming en logistiek, alsook voor het beheer van het reservepersoneel.

De *Commandant van de Divisie Military and Maritime Trade Interaction and Cooperation of M²TIC* verzekert de samenwerking met de koopvaardij en andere maritieme organisaties. Zijn divisie verstrekt veiligheidsinformatie aan koopvaardij schepen en garandeert mee de economische stromen naar onze havens. De Sectie Boordofficiëren levert wachtofficiëren voor de schepen en biedt ongetwijfeld perspectieven voor de studenten uit het zeevaartonderwijs en leden van de maritieme jeugdbewegingen.

De *Commandant van de Divisie Naval Detachments* ziet toe op de werking van de Marinedetachementen in de grote Belgische havensteden en zorgt voor een structurele band met het maritiem jeugdwerk. Deze Marinedetachementen houden zicht op de ontwikkelingen in de havensteden, verdedigen er de belangen van de Marine en zoeken er opportuniteiten voor rekrutering.

De *Commandant van de Divisie Subject Matter Experts* hangt net als de vorige divisie af van de Directeur Beleid. Zijn experts werken in domeinen als maritime operations, risk and disaster management, nautical innovation, naval construction, maritime cybersecurity, maritime economics, maritime law en strategic studies.

Stafchef De Beurme herinnerde eraan dat het werk nog niet af is. Er zal nauw moeten samengewerkt worden met de *Algemene Directie Human Resources* van de Defensiestaf om een juridisch kader te ontwikkelen, dat tegelijk innoverend en aantrekkelijk is. De Marine zal daarbij vasthouden aan het basisidee dat actief en reserve evenwaardig zijn.

Doorheen de uiteenzetting van de stafchef werden de wapenschilden van de nieuwe divisies voorgesteld, waarna kapitein-ter-zee (R) Daniël Servaty werd aangesteld als Commandant van de Reserve van de Marine.

De Commandant van de Reserve

De nieuwe Commandant van de Reserve stak meteen van wal met de vraag wie de marinereservist in feite is. Hij noemde hem een man of vrouw die, naast zijn civiele carrière als bediende, ambtenaar of zelfstandige, bereid is om een loopbaan bij de Marine te doorlopen. Hij volgt hiervoor een militaire basisopleiding, is bereid zich flexibel beschikbaar te stellen, in te spelen op punctuele noden van de Marine en zich te integreren in de marinestructuur. Hij is tevens bereid zich continu te vervolmaken en bij te scholen om zijn functies correct te kunnen opnemen. De reservist stelt zich dus dienstbaar op tegenover het land. Defensie en de Marine van hun kant bieden kansen tot zelfontplooiing en ontwikkeling.

Maar daarnaast is de reservist ook burger, met een eigen loopbaan en met eigen specifieke kennis, vaardigheden en relaties. Het samengaan hiervan met een militaire loopbaan noemde de nieuwe commandant wederzijds verrijkend voor actief en reservepersoneel. Meteen stelde hij ook de vraag waar deze reservisten te rekruteren. Hij noemde niet enkel de voormalige actieve militairen, maar vooral de geïnteresseerde jongeren en de mensen die al een carrière hebben opgebouwd en die bereid zijn hun verworven kennis ten dienste van de Marine en het land te stellen.

Daarna ging hij in op de grote uitdagingen waarvoor de Marinereserve staat. Voorop staat het *vinden en behouden van de juiste mensen*. Mensen met een geschikte persoonlijkheid, met het goede profiel en met een interessante opleiding krijgen een kader aangeboden waarin ze flexibel kunnen ingezet worden bij de Marine, terwijl ze toch hun focus kunnen houden op hun civiel professioneel en familiaal leven. Vervolgens moet ook continu gezocht worden naar een *evenwicht tussen het militaire en het civiele*. Dit is een moeilijke oefening en betekent dat een civiele werkgever de win-win moet inzien van de dubbele loopbaan van zijn werknemer. Flexibiliteit daarvoor is uiteraard verschillend in de openbare en de private sector en voor een zelfstandige, maar in elk statuut moet een evenwicht te vinden zijn. Er is dus voor Defensie een belangrijke rol weggelegd om werkgevers te overtuigen van de win-win die verbonden is aan een werknemer-reservist.

Ten derde noemt hij het belangrijk een *correcte verloning aan te bieden*. Interesse en enthousiasme zijn belangrijke drijfveren om toe te treden, maar het behouden van kandidaten staat of valt met het aanbieden van een correct loon. Voor veel reservisten betekent elke dag die voor Defensie gepresteerd wordt immers een financieel verlies, zeker in de lagere graden. Daarbij moeten de budgettaire mogelijkheden en de noden van de reservist zorgvuldig afgewogen worden. Tot slot pleitte de commandant ervoor de reserve uit te bouwen tot *vangnet in geval van arbeidsongeschiktheid door een ongeval tijdens de dienst of bij jobverlies*. Reservisten zijn burgers met een gezin en een

burgertaak. Een ongeval in militaire dienst met arbeids-ongeschiktheid of overlijden betekent dan ook een risico voor de reservist en zijn gezin, zeker als geen vervangingsinkomen of overlijdensuitkering voorzien wordt. Ook hier moet het statuut van de reservist verbeterd worden en moet dit budgettair bekeken worden.

Met deze uitdagingen in het achterhoofd herhaalde de kapitein-ter-zee Servaty dat de reservisten fier zijn tot de Marine te behoren en dat Defensie en de Marine steeds op hen zullen kunnen rekenen.

Voorstelling divisiecommandanten

De stafchef en de directeurs van de Marine stelden daarna de divisiecommandanten voor, waarna enkele leden van de Marinereserve een persoonlijk getuigenis brachten. Het ceremonieel gedeelte werd afgesloten met de eedaflegging van vaandrig-ter-zee tweede klasse Willem Vermuyten.

Een boodschap die M&M kan uitdragen

Ondertussen was in het messcomplex alles in gereedheid gebracht voor een receptie met wandelbuffet. Naar marinetraditie zorgde Upperdeck voor een voortreffelijk buffet, zodat alle deelnemers in een ontspannen sfeer nog even konden terugblikken op de toch wel belangrijke stap die de Marine en haar Reserve die morgen hadden gezet.

Een stap die ook Mars & Mercurius niet mag ontgaan, want onze Kring is een vereniging bij uitstek die bij Defensie en zijn reservekader is betrokken. Aan ons allen om de boodschap van de Marine verder te verspreiden, niet enkel naar leden of relaties die potentieel bieden voor de Marinereserve, maar ook naar werkgevers die moeten overtuigd worden van de meerwaarde die geboden wordt door het engagement van hun werknemer als reservist.

Heeft Uw bedrijf een dokter nodig? Coaching en consulting met meetbare resultaten in:

Strategie en Business Modellen / Value Proposition
B2B Sales en Marketing Management
Change Management
Kostenbeheering in non-core overhead
Leadership – Gecertificeerde coach bij Marshal Goldsmith als
Stakeholder Centered Coaching, 360° Assessor, en als Authentic
Leadership Model Coach

Guaranteed & Measurable
Leadership Growth

Dr. Eddie Van Raemdonck
eddie@evanconsultingagency.com
0478 69 11 97

Nieuwe radar voor luchtbewaking op lage hoogte

Defensie installeert driedimensionele radar

Jan De Vos, voorzitter

Begin december installeerde Defensie een nieuw LARCE driedimensioneel radarsysteem of "Low Altitude Radar Coverage Extension" in Evere. In de loop van dit voorjaar moet het systeem operationeel worden en zo bijdragen tot een betere bewaking op lage hoogte van het luchtruim boven en rond Brussel.

Veiliger luchtruim boven Brussel

Defensie heeft een nieuwe driedimensionele radar aangeschaft om vliegtuigen die op lage hoogte vliegen beter te kunnen waarnemen. Het nieuwe radarsysteem "Low Altitude Radar Coverage Extension" of LARCE, werd begin december geïnstalleerd in het Kwartier Koniging Elisabeth in Evere, vlakbij het hoofdkwartier van de NAVO. Ten laatste begin maart moet het nieuwe radarsysteem operationeel zijn.

Dit systeem moet toelaten in het luchtruim boven en rond Brussel vliegtuigen op lage hoogte beter te volgen. Studies hebben aangetoond dat de gekozen site de beste eigenschappen heeft voor een optimale dekking boven de gebouwen van de internationale instellingen in Brussel en de luchthaven van Zaventem.

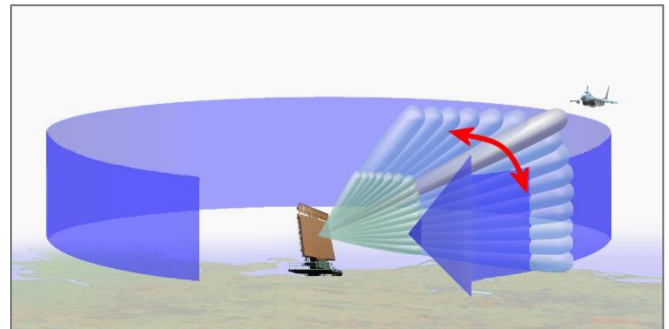
Nieuwe schakel in militaire luchtcontrole

De komende weken zullen de eerste driedimensionele beelden doorgestuurd worden naar de twee Belgische militaire radarcentra, met name het "Control and Reporting Centre" of CRC in Glaaien en het militaire luchtcontrolecentrum "Air Traffic Control Center" of ATCC in Semmerzake. Het CRC is belast met de begeleiding van F-16 gevechtsvliegtuigen tijdens luchtverdedigingsmissies en verhuist in 2018-2019 naar Bevekom.

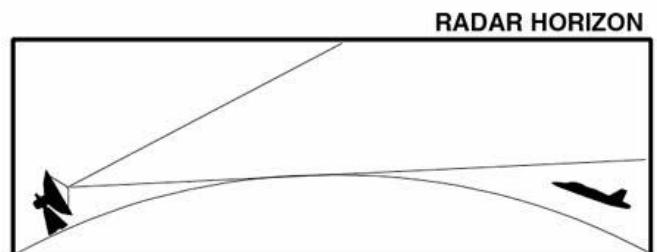
Air Traffic Control Center Semmerzake - Foto Defensie

Het nieuwe systeem bestaat uit twee bijkomende sensoren. De grootste antenne draait horizontaal en levert gegevens over afstand en richting, terwijl de tweede verticaal oscilleert en de hoogte van het doel levert.

© www.radartutorial.eu

Hiermee wordt de werking van de radar van het ATCC in Semmerzake aangevuld. Daar is een krachtige Marconi S723 met een reikwijdte van 500 kilometer opgesteld, maar door de kromming van het aardoppervlak en door obstakels ontstaan op lage hoogte blinde zones.

Sterke industriële partner

Het project wordt gerealiseerd door de firma Intersoft Electronics uit Olen, dat over verschillende referenties bij Defensie beschikt. Het realiseerde meerdere moderniseringsprojecten voor vliegveldradars en de radar van Semmerzake. Het bedrijf verzekert ook het onderhoud en toekomstige modernisering van het systeem.

Belgische bevelhebber voor NAVO-eskader

Jan De Vos, voorzitter

De West-Vlaamse fregatkapitein Peter Ramboer nam op maandag 15 januari in de Marinebasis in Zeebrugge het bevel van de Permanente Mijnenbestrijdingsgroep 1 van de NAVO over van de Letse Commander Gvido Laudups. Het is voor het eerst in zes jaar dat een Belg aan het hoofd komt van deze NAVO-zeestrijdkracht.

Vier permanente NAVO eskaders

De Permanente Noordelijke Mijnenbestrijdingsgroep of SNMCMG1, wat staat voor *Standing NATO Mine Counter-measures Group 1*, is naast de Permanente Zuidelijke Mijnenbestrijdingsgroep en de twee Permanente Eskaders in respectievelijk de Middellandse Zee en de Atlantische Oceaan één van de vier *Immediate Reaction Force* zeestrijdkrachten waarover de NAVO beschikt.

SNMCMG1 in 2005

De groep is samengesteld uit Belgische, Nederlandse, Franse, Noorse, Deense en Britse schepen, vaak aangevuld met andere nationaliteiten. Het eskader bestaat meestal uit 7 schepen.

Fregatkapitein Peter Ramboer zal een jaar lang het bevel voeren over de Navo-mijnenbestrijdingsgroep. Hij wordt bijgestaan door een internationale staf, die naast de planning van de oefeningen en operaties eveneens de verbinding vormt met het Maritiem Hoofdkwartier in Northwood (UK). De staf zal de eerste zes maanden inschepen aan boord van het Nederlands Torpedowerkschip Zr.Ms.A900 Mercurus. Nadien zal het Belgische commando en logistiek steunschip A960 Godetia voor 6 maanden vlaggenschip zijn van de groep.

Commando- en logistiek steunschip Godetia

Peter Ramboer is een West-Vlaming, geboren en getogen in Oostende, maar hij woont nu in Roeselare. We wensen hem van harte succes voor dit prachtig en uitdagend commando.

Bevorderingen van hoofdofficieren

Volgende officieren werden op 26 of 28 december bevorderd.

Tot de graad van kolonel of kapitein-ter-zee:

Luitenant-kolonel Carlos Vermeulen – Directeur CCMP Ieper

Fregatkapitein (R) Eddie Van Raemdonck – Naval Component Zeebrugge

Tot de graad van luitenant-kolonel of fregatkapitein:

Korvetkapitein Camillo Ciot – Directeur NAVSUPPORT

Majoor (R) Koen Peere – 1 Karabiniers / 1 Grenadiers

Tot de graad van majoor of korvetkapitein:

Luitenant-ter-zee eerste klasse Filip Clauwaert – Eguermin

Kapitein-commandant Maarten Verburg – Commandant DOVO Poelkapelle

Aan allen hartelijke felicitaties.

West-Vlaamse kenniseconomie toonaangevend

Rudolf Leplae, bestuurslid

Te vaak zijn wij onvoldoende fier over wat wij de wereld te bieden hebben. In september 2017 kreeg België en in het bijzonder West-Vlaanderen de kans om voor een grote delegatie buitenlandse economische vertegenwoordigers zijn economische kennis te demonstreren en te bewijzen. Een internationaal gezelschap kwam ons bezoeken om te zien hoe de “Fabrieken voor de Toekomst” FvT werken en wat zij betekenen. Dit gezelschap kwam naar België in het kader van “Flanders Investment and Trade” FIT, die op 20 september de “Leeuw van de Export” uitreikte. Voor de FIT werken Vlaamse Economische Vertegenwoordigers of VLEV die vooral Vlaamse bedrijven steunen die internationalisering wensen te realiseren.

Gedurende hun verblijf werden dan vier interessante bezoeken afgelegd:

Smart & Digital Factory Application Lab

Deze realisatie van “Sirris” in Kortrijk binnen de FvT Machinebouw & Mechanical kwam als eerste aan de beurt. Daar kregen de bezoekers uitleg over de beschikbare testinfrastructuur waaronder meerdere cobots.

Vlaams Kunststoffen Centrum

Het volgende bezoek was voor het “Vlaams Kunststoffen-centrum” dat de uitvalbasis vormt voor de FvT Nieuwe Materialen en dat eveneens in Kortrijk gevestigd is.

De genodigden kregen daar een deskundige toelichting over de werking, met een rondleiding langs de verschillende machines en in het laboratorium.

De bezoekers toonden hier een opmerkelijke interesse.

Huis van de voeding

Op de middag bezochten de economische bezoekers in Roeselare het “Huis van de Voeding” met onder andere het vernieuwde doe- en belevingscentrum “Joblabo”, het sensorisch Labo en het VDAB-verpakkingsatelier. Daarna werd de honger gestild met een netwerkluunch samen met West-Vlaamse ondernemers.

Een tachtigtal Vlaamse ondernemers konden vooraf aangeven in welke afzetmarkten ze geïnteresseerd waren, waarna zij in discussie konden gaan met vertegenwoordigers van betrokken landen.

GreenBridge

Het laatste bezoek ging naar “Greenbridge” in Oostende, een kennisclub bij uitstek. Daar kregen de bezoekers veel nuttige informatie over FvT Blue Energie, de faciliteiten van “GreenBridge” en het potentieel van “Offshore energie”.

De bezoekers konden zo zien dat onze West-Vlaamse kenniseconomie bij de wereldklasse behoort en ook voor hen zeer nuttige informatie en kennis kan afleveren. Wij Belgen en West-Vlamingen mogen gerust wat “preutser” zijn over ons kunnen, daar de commentaren van de bezoekers bijzonder positief en respectueus waren na hun bezoeken.

Verdere gewenste informatie is te vinden op www.Fabriekenvoortetoekomst.be

Maatwerkbedrijven onvoldoende gewaardeerd

Rudolf Leplae, bestuurslid

De maatwerkbedrijven of vroegere “Beschutte Werkplaatsen” zijn onvoldoende gekend, zodat ze ook niet naar waarde geschat worden. Een reden hiervoor is zeker dat de artificiële scheiding tussen sociale en klassieke economie voor hen niet exact de realiteit weergeeft. Een studie van POM West-Vlaanderen bewijst dat de maatwerkbedrijven geen verschijnsel in de marge zijn, want volgens die studie werken deze bedrijven vooral samen met bedrijven die de rijkdom en motor vormen van onze economie

De realiteit

Enkele cijfers uit de POM-studie bewijzen deze stelling. De ondernemingen met tien of meer werknemers die samenwerken met maatwerkbedrijven staan in voor 57,5% van de tewerkstelling bij de West-Vlaamse ondernemingen. Ze realiseren 60,1% van de West-Vlaamse netto toegevoegde waarde, zorgen voor 62,2% van de investeringen in materiële vaste activa en voor niet minder dan 73,4% van de totale investeringen in immateriële vaste activa.

Maatwerkbedrijf 't Veer uit Menen – Metaalbewerking

Foto © Weblog 't Veer

De cijfers die inslaan

De POM ontving voor zijn studie van 26 op de 28 West-Vlaamse maatwerkbedrijven de coördinaten van hun West-Vlaamse leveranciers en klanten gedurende het jaar 2015. Dit resulteerde in een leverancierslijst met in totaal 4.797 unieke ondernemingen en een klantenlijst met 4.907 unieke ondernemingen.

De verdere studie van de POM leverde een voor West-Vlaanderen relevante lijst op met 2.418 actieve unieke West-Vlaamse leveranciers, 1.822 klanten en 116 West-Vlaamse ondernemingen met enclaves.

Hiedoor kon de POM significante verbanden leggen. Zo bleek dat de totale cluster van ondernemingen die in West-Vlaanderen gelinkt zijn aan de maatwerkbedrijven, 7,8% van alle ondernemingen vertegenwoordigt. Deze reguliere ondernemingen staan in voor 46,7% van de toegevoegde

waarde, voor 49,9% van de totale tewerkstelling en voor maar liefst 58,2% van de totale omzet binnen de West-Vlaamse industrie. Dergelijke resultaten en cijfers mag men in West-Vlaanderen niet verder negeren.

Meerdere samenwerkingen

Vandaag zijn de maatwerkbedrijven volgens de studie goed verweven met de West-Vlaamse speerpuntsectoren binnen de *Fabrieken voor de Toekomst* of FvT die vorm moeten geven aan het *Nieuw Industrieel Beleid* dat door de Vlaamse regering werd ontwikkeld.

Foto : POM West-Vlaanderen

1 op 3 ondernemingen met minstens 10 werknemers binnen de Fabrieken voor de Toekomst, zoals FvT *Nieuwe Materialen* (36,9%) en FvT *Voeding* (34,4%) werkt samen met maatwerkbedrijven. Voor FvT *Mechatronica en Machinebouw* loopt de samenwerking zelfs op tot 62,6%.

West-Vlaanderen moet daar fier op zijn en volgens de POM is een stevige samenwerking tussen maatwerkbedrijven en klassieke bedrijven een garantie voor de blijvende industriële verankering in West-Vlaanderen.

Gedeputeerde bevoegd voor economie Jean de Bethune besluit zelfs: “De cijfers van de studie bewijzen nu zwart op wit dat deze sector, naast een strikt sociale meerwaarde door het tewerkstellen van mensen die het anders moeilijk zouden hebben werk te vinden, ook een onmiskenbare economische winst oplevert.”

De naamverandering van “Beschutte werkplaats” naar “Maatwerkbedrijf” gebeurde dan ook geheel terecht.

Meer over maatwerkbedrijven en de studie van de POM op www.pomwvl.be/verankering

Michèle Sioen is Manager van het Jaar

Jan De Vos, voorzitter

Michèle Sioen, de CEO van de West-Vlaamse textielgroep Sioen Industries, werd door de lezers van Trends en de jury verkozen tot Manager van het Jaar 2017. De 52-jarige West-Vlaamse bedrijfsleidster werd voor de derde maal genomineerd en is nu 33ste Trends Manager van het Jaar.

Opmerkelijke duurzame groei

Michèle Sioen werd door de jury voor "Manager van het Jaar" geprezen voor de duurzame groei die Sioen Industries in een toch moeilijke sector neerzette.

Foto Trends

De juryvoorzitter Luc Vandewalle onderlijnde dat Sioen in het afgelopen anderhalf jaar niet minder dan zes overnames deed en daarmee het marktleiderschap in verschillende niches van technisch textiel verwierf, of toch minstens zijn positie versterkte. Sioen telt daardoor 56 vestigingen in 23 landen.

Sioen Industries is een beursgenoteerde Belgische groep die gespecialiseerd is in industrieel textiel. Het bedrijf werd in 1907 gesticht onder de naam Sioen-Sabbe door Adolf Sioen in Rumbeke en in 1977 werden een aantal afdelingen gecentraliseerd in Ardoioe. In 1996 trok het bedrijf naar de beurs. (Wikipedia)

Ook in defensiekringen is Sioen Industries geen onbekende als leverancier van gevechtsuitrusting en veiligheidskledij.

Sterk maatschappelijk engagement

Bovendien prijsde de jury ook het bredere engagement van Michèle Sioen, als voorzitter van het VBO en voor haar rol in de textielsectorfederatie Fedustria.

Maar het is uiteraard vooral als boegbeeld van het door haar ouders opgerichte familiebedrijf dat Michèle Sioen indruk maakte. 13 jaar geleden volgde zij haar vader op als CEO van het familiebedrijf. Ze heeft op succesvolle wijze het cyclische karakter van de activiteiten afgebouwd.

"Hard werken, want het komt allemaal niet vanzelf", leerde haar vader haar en hij prentte haar ook in "Dat je moet zorgen dat je altijd sneller draait, efficiënter produceert om voor te zijn op de concurrentie en ziet wat de tendensen zijn, en daar zeker in mee te gaan", aldus Sioen in een interview met Trends.

Ploegspeler die mensen centraal stelt

Ze is gekend voor haar gedrevenheid, maar ook als people manager. "Mensen maken het verschil. Gemotiveerde mensen die ervoor gaan, maken of een bedrijf succesvol is of niet", aldus Michèle Sioen. "En als ik de mensen vertrouw, krijgen ze zeer veel verantwoordelijkheid" bevestigde ze ter gelegenheid van haar selectie als Manager van het Jaar.

Foto De Tijd

Het geheim van haar succes? "Ik doe graag gevarieerde zaken. Het is belangrijk om te zien wat elders gebeurt. Het is ook belangrijk om regelmatig zelf naar een klant of leverancier te gaan, en regelmatig beurzen te bezoeken. Daar zie en hoor je op korte tijd veel mensen en heb je voeling met de markt. Ook hier in mijn bureel zit ik zelden alleen. Veel zaken worden in teamverband beslist. Een bedrijf is geen onemanshow, maar een team".

De redactie feliciteert Michèle Sioen voor deze prestigieuze titel en wenst haar als CEO van één van de juwelen aan de West-Vlaamse economische kroon van harte succes in de toekomst.

Voorbij herdenkingsplechtigheden

Herdenking gesneuvelden – Brugge 1 november 2017

Op 1 november worden in Brugge de gesneuvelden van beide wereldoorlogen herdacht. De plechtigheden worden voorafgegaan door een eucharistieviering om 09.30 uur in de Onze-Lieve-Vrouwekerk, waarna vaandeldragers, afgevaardigden van vaderlandslievende verenigingen en prominenten in stoet, met op kop de Koninklijke Scoutsharmonie, naar de stedelijke begraafplaats in Steenbrugge trekken. Telkenjare ziet ons lid Johan Van Den Broecke deze stoet onder zijn balkon defileren en hij bezorgde ons de foto hiernaast. De zonovergoten 1 november maakte er een kleurrijke maar sfeervolle gebeurtenis van.

Op de begraafplaats wordt daarna achtereenvolgens hulde gebracht op de Belgische militaire begraafplaats, aan het monument van de geëxecuteerde weerstanders, op het Commonwealth War Cemetery en aan het stedelijk monument. Dit jaar legden o.a. schepen Dirk Defauw, provinciecommandant Christophe Onraet en fregatkapitein Gilles Colmant, commandant van het Competentie Centrum van de Marine, bloemen neer.

Koningsdag – Brugge 15 november 2017

Ook dit jaar nodigde gouverneur Carl Decaluwé de verschillende burgerlijke, militaire en rechterlijke hoogwaardigheidsbekleders uit om ter gelegenheid van Koningsdag het Te Deum bij te wonen in de Sint-Salvatoriekathedraal in Brugge. Eens te meer waren we met een ruime delegatie van Mars & Mercurius aanwezig.

Na het Te Deum werd in stoet naar het Provinciaal Hof aan de Markt getrokken, waar de gouverneur een ontvangst aanbood. Luc De Munck verzorgde een zeer volledige en goed gedocumenteerde voordracht met illustrerende beelden over het werk tijdens de Eerste Wereldoorlog van Maria de Villegas de Saint-Pierre, comtesse van den Steen de Jehay. Koningin Elisabeth noemde haar karakteriserend een beetje ironisch "de Majoor van Poperinge".

Secretaris André Billiet schreef over deze dame een artikel, dat verderop in dit nummer te vinden is onder de rubriek Historicum.

Herdenkingsplechtigheid in Passendale

Afsluitende herdenking van de Slag bij Passendale

Passendale – 10 november 2017

Jan De Vos, voorzitter

Het WO I herdenkingsjaar 2017 werd ongetwijfeld overheerst door de gebeurtenissen in en rond Ieper, waar de Mijnslag van 7 juni 1917 maar ook de meer dan vier maanden durende Slag om Passendale herdacht werden. Toppunt vormde ongetwijfeld het indrukwekkende Britse herdenkingsevenement dat in Ieper werd opgezet. Deze herdenkingscyclus werd afgerond met een afsluitende Canadese plechtigheid op 10 november in Passendale. Ons lid Noëlla Fraeyman maakte deze plechtigheid namens de vzw België-Canada op een bevoorrechte manier vanop de eerste rij mee.

Exact 100 jaar nadat Canadezen de ruïnes van Passendale veroverden, herdachten Canadezen en Belgen deze bloedige veldslag op 10 november 2017. Een groot detachement Canadezen maakte gebruik van de Ieperse kazerne als uitvalsbasis. Divisie-admiraal Robberecht, commandant van de Naval Component nam eerder op woensdagavond 8 november deel aan de speciale Last Post onder de Menenpoort en bracht er bloemenhulde samen met de militair commandant West-Vlaanderen. Deze *Last Post* was het startsein voor vier dagen herdenkingen in de Westhoek.

In de morgen van 10 november nam een eredetachment van het regiment Karabiniers Prins Boudewijn-Grenadiers deel aan een plechtigheid op Tyne Cot Cemetery. In de avond voegden ze zich op een plechtigheid aan het Canada Memorial nabij Crest Farm bij een detachement van het CCMP. Van daaruit stapten alle genodigden en het publiek met een brandende fakkel tot aan de kerk van Passendale om zo symbolisch licht te brengen op de laatste honderden meters die de soldaten een eeuw geleden al vechtend aflegden. Minister van Defensie Vandeput nam het woord op de markt van Passendale en belichtte de samenwerking tussen Canada en België, o.a. op militair vlak in buitenlandse operaties. Luitenant-kolonel Onraet bracht de "*Exhortation*", een uittreksel van het gedicht "*For the fallen*" van Laurence Binyon waarmee de belofte om te herdenken wordt uitgesproken.

Nadien streek een detachement van het CCMP uit Ieper de Canadese vlag en overhandigde ze plechtig aan Canadese ambassadeur Nicoloff, waarna de hymnen weerklonken en de ceremonie beëindigd werd. Canadese en Belgische militairen konden nog even verbroederen bij een chocolademelk om op te warmen in de ijskoude novembernacht. Hiermee kwam een einde aan een half jaar eeuwherdenking van de Derde slag om Ieper.

Tekst: Luitenant-kolonel Christophe Onraet

Noëlla Fraeyman legt een krans neer namens vzw België-Canada

Komende herdenkingsplechtigheden

Datum	Uur	Activiteit	Organisatie
Woe 14 Feb	11.00 u	Herdenking ontploffing Canadese en Britse torpedo-motorboten in haven Oostende – Canadees Monument	Stad Oostende
Zat 17 Feb.	19.30 u	Herdenking overlijden Koning Albert I Ruiterstandbeeld Samenkomst Concertgebouw op 't Zand om 19.00 – Aansluitend receptie Stad Brugge	Stad Brugge AVBOS
Din 6 maart	14.00 u	Herdenking van de Slag bij Reigersvliet te Oud Stuivekenskerke	Bataljon Istar Stad Diksmuide Vrienden OLV Hoekje
Don 8 Mrt	14.30u	Jaarlijkse statutaire ledenvergadering AVBOS in het "Strijdershuis" Hallestraat 4 te 8000 Brugge	AVBOS
Maa 02 Apr	09.30 u	Herdenking Zeelieden te Oostende	Stad Oostende
Zat 21 Apr	11.00 u	Herdenking 100 jaar Sint George Day te Zeebrugge – Plechtigheid aan het monument op de zeedijk	Stad Brugge
Zon 22 Apr	09.30 u	Sint George's day herdenking in de Sint Donaaskerk & Militaire begraafplaats in Zeebrugge	Stad Brugge
Woe 25 Apr	05.00 u 10.30 u	ANZAC day Dawn Service op Buttes New Cementery Plechtigheid op Tyne Cot cementery	Gemeente Zonnebeke
Din 08 Mei	11.30 u	Herdenking V-dag aan het monument van de weggevoerden aan het Stationsplein in Brugge	Stad Brugge AVBOS
Don 10 mei	11.00 u	Plechtigheid aan het monument van de Vindictive Oostende Oosteroever - 100 ^{ste} verjaardag	Stad Oostende
Zat 26 Mei	11.00 u	Herdenkingsplechtigheid "Operatie Ramrod" aan het monument bij het oud-Gemeentehuis te Sint Michiels	Stad Brugge AVBOS
Zon 27 Mei	10.00u	Herdenking verjaardag van "de Veldtocht van mei 40" aan het Leimonument in Kortrijk – verzameling Broelkaai.	Stad Kortrijk
Zat 23 Jun	10.00u	Herdenking 3 ^{de} 23 ^{ste} 33 ^{ste} en 53 ^{ste} linieregimenten te Oostende	Stad Oostende
Vrij 29 Jun	--	Waterfront van Zeebrugge tot Oostende	Stad Brugge
Zat 14 Jul	10.30u	Belgische Herdenking aan de Cenotaph te Londen	Defensie
Zat 21 Jul	10.20u	Nationale Feestdag – Te Deum in de Sint Salvatorskathedraal gevolgd door receptie op het Stadhuis in Brugge	Stad Brugge AVBOS
Zon 05 Aug	10.00u	81 ^{ste} Nationale Huldeplechtigheid aan Koning Albert I en de helden van de IJzer in Nieuwpoort	Stad Nieuwpoort
Zon 19 Aug	11.00u	Herdenking slachtoffers RNSB 1940-1945 Marinekazerne Oostende	Vriendenkring RNSB M&M BRVV
Woe 22 Aug	13.00u 14.15u 15.30u 16.15u	Plechtigheden te Diksmuide n.a.v. 4-daagse van de IJzer Plechtigheid monument van de Franse Marinefuseliers. Nationale plechtigheid - OLV hoekje Oud Stuivekenskerke Plechtigheid Duitse Militaire begraafplaats Vladslo. Belgisch Frans Canadese herdenking aan het Italiëplein.	Stad Diksmuide GVVD

Het ontstaan van de Belgische monarchie

Jan De Vos, voorzitter

In 1830 scheurden de Zuidelijke Nederlanden zich af van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden, waarna de onafhankelijkheid werd uitgeroepen. De nieuwe staat België was geboren, maar het duurde tot de zomer van 1831 vooraleer deze in de persoon van koning Leopold I een staatshoofd kreeg. De vorst had in de nieuwe constitutionele volksmonarchie een merkwaardige positie. Koningsdag is een goede gelegenheid om hier kort op in te gaan.

Constitutionele volksmonarchie

Toen Leopold I, prins van Saksen-Coburg-Gotha, de grondwettelijke eed aflegde, werd België de enige *erfelijke constitutionele volksmonarchie* ter wereld, met aan het hoofd de *Koning der Belgen*. Het is immers het enige land waar de titel verbonden is aan het volk en niet aan het land, zoals bvb de koning der Nederlanden of de koning van Noorwegen. Een *constitutionele monarchie* is een vorm van monarchie waarbij niet enkel de koning bepaalde bevoegdheden bezit, maar naast hem diverse andere grondwettelijk ingestelde ambten bevoegdheden uitoefenen.

Kandidaat voor de kroon

Na de Belgische omwenteling van 1830 werd een soort bestuurlijke commissie van notabelen ingesteld als *Voorlopig Bewind* om als uitvoerende macht het gezag op zich te nemen. Het riep op 4 oktober de onafhankelijkheid uit van de provincies die waren afgescheurd, waarna het de administratie en het gerecht inrichtte. Na verkiezingen werd op 10 november het Nationaal Congres geïnstalleerd, met als opdracht een grondwet op te stellen. Het Voorlopig Bewind werd op 25 februari 1831 ontbonden, nadat *Surlet de Chokier* als regent en dus als staatshoofd was verkozen, in afwachting van een definitieve keuze.

België had gekozen voor de monarchie als staatsvorm en dus werd de zoektocht naar een koning aangevat. De eerste twee kandidaten, voornoemd Belgisch regent Surlet de Chokier en Felix de Mérode, weigerden de troon. Omwille van de internationale gevoeligheden rond de positie van de prille staat, werd verder gezocht naar een staatshoofd dat aanvaardbaar was voor de grote mogendheden in Europa.

Het Nationaal Congres verkoos op 3 februari Lodewijk Karel van Orléans, Hertog van Nemours en zoon van koning Louis-Philippe van Frankrijk, als toekomstige vorst boven August van Leuchtenberge, zoon van Napoleons stiefzoon Eugène de Beauharnais, en boven Aartshertog Karel van Oostenrijk-Teschen. De Hertog van Nemours werd echter niet aanvaard door de Europese grote mogendheden wegens zijn te hechte connecties met Frankrijk. Bovendien vond zelfs zijn eigen vader het te gevaarlijk, waardoor hij de troon weigerde.

Ook de Nederlandse kroonprins Willem, die ook het Nationaal Congres bekoorde vanwege zijn vermeende liberale opvattingen, kwam als topkandidaat van de Europese

mogendheden in beeld. Op 24 november 1830 nam het Nationaal Congres echter een decreet aan dat de familie Van Oranje-Nassau eeuwig uitsloot van enige macht in België.

Uiteindelijk wist Joseph Lebeau met succes de kandidatuur te bepleiten van prins Leopold van Saksen-Coburg-Saalfeld, een Duitse weduwnaar aan het Britse hof. Hij was de oom van koningin Victoria en koning Ferdinand II van Portugal en zwager van Constantijn van Rusland. Niet zonder aarzeling, die vooral betrekking had op het in zijn ogen verfoeilijke liberale gehalte van de grondwet, aanvaardde hij de Belgische kroon. Hij legde op 21 juli 1831 de eed af als eerste Koning der Belgen en regeerde onder de naam Leopold I. Hij huwde in 1832 in Compiègne met Louise van Orléans en werd zo de schoonzoon van de Franse koning Lodewijk Filips

Koning der Belgen

Leopold was de eerste *Koning der Belgen* omdat ze hem zelf hun kroon hadden aangeboden. Dit heeft nog steeds gevolgen. De Koning der Belgen wordt koning bij de gratie van zijn landgenoten, niet bij de gratie Gods. De koning staat daarmee niet boven België, vandaar dat de koning spreekt over landgenoten en niet over onderdanen. De Koning der Belgen neemt de troon in bezit nadat hij de Belgen heeft beloofd dat hij de onafhankelijkheid zal handhaven. Maar de troon is van de Belgen en niet van de koning in persoon, hij mag de troon van de Belgen gebruiken in ruil voor zijn eed. De koning moet aan zijn landgenoten, vertegenwoordigd in het parlement, verantwoording afleggen. Deze verantwoording legt de koning niet zelf af, maar in de persoon van een minister, de zogenaamde ministeriële verantwoordelijkheid. De macht is namelijk van het volk.

Prins van België

Tot 1891 bestond er geen officiële generische Belgische titel of naam voor de kinderen van koning Leopold I. Daar kwam op 14 maart 1891 verandering in toen de titel *Prins van België* werd ingevoerd bij Koninklijk Besluit, om de identiteit van het vorstendom te versterken. Vanaf dat moment was de titel van toepassing op de directe nakomelingen van de regerende vorst. In 1920 besloot koning Albert I de familienaam Van Saksen-Coburg-Saalfeld niet meer te gebruiken, door de wandaden die de Duitsers tijdens de Eerste Wereldoorlog in België hadden gepleegd. De beslissing werd niet door middel van een Koninklijk Besluit genomen, maar op persoonlijke titel. De familienaam werd gewijzigd in *Van België*.

De Britse Queen Victoria (1819-1901)

en haar invloed op het 20ste eeuwse Europa

Luc Mouton, lid en historisch vorser

Dit artikel heeft geen wetenschappelijke pretentie. Ik vond een aanzet voor mijn werkstuk in M&M Contact - Juni 2017, waarin ik met smaak de bijdrage las van mijn vriend en collega Ronny Vermeersch over de Saksen-Coburg-Gotha dynastie, waarvan Queen Victoria een dubbele telg is. De uitlopers van die dynastie reiken tot in Rusland, met onder meer Alexandra Fjodorovna, de tsarina waarover Ronny's artikelenreeks handelde. Het gaat dus over de macht van "ons kent ons" in het Europa van voor en na WOI, wellicht tot op vandaag...

Ter inleiding

Zijn pennenvruchten roepen me zaken terug voor de geest die ik op trips heb kunnen bevatten. Hierin kwam de Britse Koningin Victoria geregeld zijdelings ter sprake. Inderdaad heeft deze merkwaardige vrouw met haar afstammelingen een stempel gedrukt op de Europese geschiedenis van de laatste centennia ...

Invalshoek hierbij zijn mijn jaarlijkse verblijven op het Isle of Wight, geeneens uit geschiedkundige overwegingen. Maar aangezien er daar nog wat anders bestaat dan zonnige classic car gatherings, namen wij al driemaal de gelegenheid te baat om OSBORNE HOUSE te bezoeken. Dit was de eigenlijke woning van Queen Victoria en Prince Albert, waar deze dame meer en meer verbleef, bij Albert en haar vele kinderen, terwijl ze stilaan een afkeer kreeg voor het drukke Londen en zelfs voor het Engelse Hof.

OSBORNE HOUSE wordt er gepresenteerd als een museum, maar het biedt veel meer. Wie systematisch alle **beschikbare**

gegevens opsloopt van wat op de muren prijkt of staat tentoongesteld, met inbegrip van lange uitgevouwen stambomen, beseft dat hij een geschiedenisles ondergaat over de periode even voor WOI, met exponenten ook nadien.

Koningin Victoria (1819-1901) was een belangrijk figuur voor haar tijd. Ze groeide op als Alexandrina Victoria van Hannover en koos als koningin niet voor de Duitse naam Alexandrina, maar wel voor haar tweede naam Victoria. Dit was ook de naam van haar moeder, prinses Victoria van Saksen-Coburg-Saalfeld, met wie ze steeds Duits praatte. Ik kom daar later op terug. Voor

wat Victoria verwezenlijkte, verwijs ik naar Wikipedia, onder haar naam, maar ook onder de zoekterm "Osborne House". Maar wat hier vooral onze aandacht verdient, in functie van mijn aanzet en het artikel van Ronny, is de verwevenheid van vele Europese vorstenhuizen, waaruit invloed en macht is gegroeid. Zelfs onder de vorm van belangengroepen in het Europa van toen, die tot diep in de 20^e eeuw bleven bestaan. Victoria is er niet alleen zelf een telg uit, maar heeft er ook actief aan gebeiteld door haar bewuste huwelijkspolitiek die ze op haar 9 kinderen heeft toegepast.

Zijzelf en haar positie

Van vaderszijde was ze "op en top Engels", zo werd het verkocht. Haar vader Eduard August was inderdaad een Britse prins en broer van de regerende Britse vorst. Maar dit belet niet dat in zijn kwartierstaat (altijd 15 items) naast drie Britse voorvaders, waaronder 2 koningen en 1 prins, verder alleen maar Duitse namen opduiken (12 items), namen uit heersende Duitse vorstendommen (2). Daarnaast kreeg de man ook een militaire opleiding in Duitsland en heeft Victoria hem nooit gekend, want hij stierf toen ze 9 maand oud was.

Kwartierstaat van Eduard August, hertog van Kent (1767-1820) vader van Queen VICTORIA

Overgrootouders	Koning <u>George II van Groot-Brittannië</u> (1683-1760) ∞ 1705 Prinses <u>Caroline van Brandenburg-Ansbach</u> (1683-1737)	Hertog <u>Frederik II van Saksen-Gotha-Altenburg</u> (1676-1732) ∞ 1695 Prinses <u>Magdalena Augusta van Anhalt-Zerbst</u> (1679-1740)	Hertog <u>Adolf Frederik II van Mecklenburg-Strelitz</u> (1658-1708) ∞ 1705 Prinses <u>Emilia van Schwarzburg-Sondershausen</u> (1798-1860)	Hertog <u>Ernst Frederik I van Saksen-Hildburghausen</u> (1681-1724) ∞ 1704 Gravin <u>Sofia Albertine van Erbach-Erbach</u> (1683-1742)
	Prins <u>Frederik van Groot-Brittannië, prins van Wales</u> (1707-1751) ∞ 1736		Prins <u>Karel van Mecklenburg-Strelitz</u> (1708-1752) ∞ 1735	
	Prinses <u>Augusta van Saksen-Gotha-Altenburg</u> (1719-1772)		Prinses <u>Elisabeth Albertine van Saksen-Hildburghausen</u> (1713-1761)	
Grootouders				
Ouders	Koning <u>George III van het Verenigd Koninkrijk</u> (1738-1820) ∞ 1761			
	Prinses <u>Sofia Charlotte van Mecklenburg-Strelitz</u> (1744-1818)			

Bron : tabel Wikipedia

Haar moeder was evenwel prinses Victoria van Saksen-Coburg-Saalfeld, zus van onze eerste koning Leopold I (1790-1865). Haar echtgenoot, de prins-gemaal, Albert van Saksen-Coburg-Gotha (1819-1861) kwam uit dezelfde hoek en versterkte alleen maar de banden met bepaalde overzeese vorstendommen. Haar Albert was een zoon van Ernst, de broer van Leopold I, die trouwens dit huwelijk had geregeld. Albert en Victoria waren zo neef en nicht. Albert's schoonmoeder was zijn tante, Leopold I was zijn oom. Leopold I was zowel de oom van Albert als van Victoria.

Zowel de vader als de moeder van prins-gemaal Albert waren "vorstelijsen" uit Saksen. Zijn vader Ernst I regeerde als hertog over Saksen-Coburg en Gotha en zijn moeder was hertogin Louise van Saksen-Gotha-Altenburg.

Hun zoon Eduard werd ook de volgende koning "Eduard VII" in Groot-Brittannië. Hier gaat het nog steeds over het Huis van Hannover dat Groot-Brittannië heeft geleid van 1714 tot 1901. Tot 1866 regeerden ze tezelfdertijd ook over het

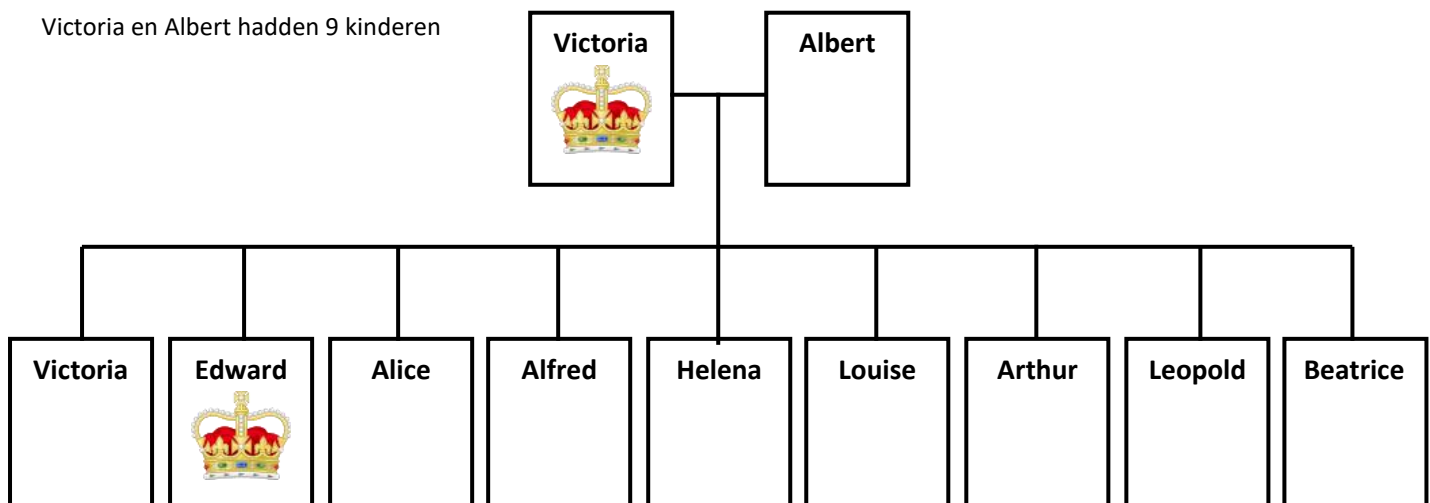
koninkrijk Hannover en het hertogdom Brunswijk. In 1901 bleef ditzelfde koningshuis er aan de macht, maar bij de dood van Victoria veranderde de nieuwe koning Eduard de naam van het koningshuis Hannover in Saksen-Coburg-Gotha. Dit was een eerste stap.

Maar er kwam een tweede stap. Tijdens WO I wilde de familie niets meer te maken hebben met de wandaden van de Duitsers en veranderde ze de naam opnieuw, nu in Huis Windsor.

Nu eindelijk een Engels klinkende naam! Deze is afgeleid van hun bekende kasteel Windsor. Windsor is sedert meer dan 900 jaar de tweede verblijfplaats van de vorsten en werd gebouwd in 1070 door Willem de Veroveraar als verdedigingsburcht. Eigenlijk is de nieuwe naam van het koningshuis oude wijn in nieuwe zakken. Analoog heet ook de huidige prins-gemaal Philip nu Mountbatten, maar voor WO I was het gewoon Battenberg, een zijtak van de adellijke familie Van Hessen-Darmstadt.

Haar nakomelingen en haar huwelijkspolitiek

Victoria en Albert hadden 9 kinderen

De koningin-weduwe bemoeide zich intensief met de partnerkeuze van haar kinderen en ook met die van haar kleinkinderen. Het was een bewuste, goed doordachte en uitgekiende strategie. Ze overtuigde hen telkens een huwelijk aan te gaan met een kandidaat van haar keuze en in het belang van de relaties van haar koninkrijk. Ook kleinkinderen werden door de oude vorstin gedwongen een voorgesteld huwelijk aan te gaan. Veel potentiële kandidaten werden gewogen en te licht gevonden, terwijl de interessant bevonden partijen werden doorgedrukt.

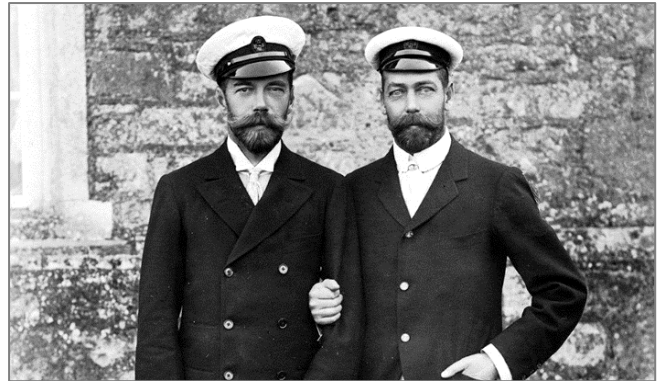
Zo kwam ze tot een web zoals op volgende bladzijde is samengevat. Deze tabel is ontleend aan Wikipedia. Let vooral op de vermelde landen en andere koningshuizen.

Enkele andere wetenswaardigheden bij deze tabel, gewoon "à titre documentaire":

- ✚ Spanje: zowel ex-koning Juan Carlos als zijn echtgenote koningin Sophia zijn rechtstreekse afstammelingen van Victoria. De overgrootmoeder van de koning was Beatrice, jongste kind van Victoria. De overgrootmoeder van de koningin was Victoria Adelheid, oudste kind van Victoria
- ✚ Ook de laatste koning (1964-1973) van Griekenland Constantijn II (*1940), (ook broer van Sophia hierboven) had Victoria Adelheid als overgrootmoeder, het oudste kind van Victoria.
- ✚ Koning Michael I van Roemenië (1921-2017), laatste koning van Roemenië (1927-1930 en 1940-1947) was een achterkleinzoon van Victoria. Maar hij was ook een achterkleinzoon van tsaar Alexander II van Rusland, via dezelfde kanalen: hun moeder was

Alexandra Fjodorovna (Alix van Hessen-Darmstadt), kleindochter van Victoria. En zo zitten we weer in het verhaal van Ronny.

- ✚ Zelfs Philip Mountbatten, de prince consort van de huidige Elisabeth II, is een achterkleinzoon van Alice en tweede dochter van Victoria !
- ✚ Tot slot nog een merkwaardige foto:

Dit zijn de Britse King George V (1865-1935) en Tsaar Nicolaas II (1868-1918). Opvallende gelijkenis! De eerste is een kleinzoon van Victoria via zijn vader Koning Eduard VII en Alexandra van Denemarken. De tweede is de zoon van Tsaar Alexander III en Tsarina Maria Fjodorovna, geboren als prinses Dagmar van Denemarken. Maria Fjodorovna na bekering en doopsel door de Russisch-orthodoxe Kerk. Alexandra en Dagmar waren zussen. Dus zijn deze vorsten neven. Als volwassen mannen vertoonden George V en Nicolaas II een sterke uiterlijke gelijkenis. Aan jullie uit te maken wie wie is ...

Noten

- (1) Osborne house is zeker een bezoek waard. Het is een prachtig kasteel, modern voor die tijd, een groot landhuis dus, dat werd ontworpen door Albert zelf in Italiaanse renaissancestijl. Binnenin bevindt zich een museum, waar je alles leert over de tijdsgeest van Victoria & Albert, over de familie, de stamboom en vooral over het Britse koninkrijk, diens geschiedenis en imperium. Ook alle koninklijke familiebanden worden er je uiteengezet. Het is voor Belgen voortdurend een "aha-erlebnis" Weer een stukje van de grote geschiedenispuzzel die je in je hoofd kan prenten.
Aan de buitenzijde geeft een enorme tuin die uit op een baai met een stuk strand. Hiervoor deed Albert beroep op zijn kennis van een baai in de buurt van Napels. Zelfs Victoria's puriteinse badkar staat er nog aan het water, alsook een groot Zwitsers chalet dat Albert voor zijn kinderen liet bouwen om te spelen met daarnaast voor elk een stukje grond dat ze zelf moesten bewerken.
- (2) De term Duitsland is wat moeilijk voor de periode van deze schets. Het begrip Duitsland in zijn letterlijke en hedendaagse betekenis bestaat slechts sedert 1815 (Congres van Wenen). Over de periode hiervoor spreekt men van Duitse landen, Duitse staten, Duitse gebieden, met Duitse vorsten. Nadien over een Duitse Bond (1815), later een Duits Keizerrijk (1871-1918). Gelieve dus de term in de tekst te interpreteren naargelang het ogenblik in de geschiedenis.

Naam	Foto	Huwelijk
Victoria Princess Royal Koningin van Pruisen, Duits keizerin 1840-1901		X de latere keizer Frederik III van Pruisen . Werd moeder van Wilhelm II van Duitsland en koningin Sophie van Griekenland .
Eduard Prins van Wales Koning van het Britse Rijk 1841-1910		X Alexandra van Denemarken (haar vader was Deense koning) Werd vader van koning George V en koningin Maud van Noorwegen .
Alice Groothertogin van Hessen-Darmstadt 1843-1878		X de latere groothertog Lodewijk IV van Hessen-Darmstadt. (hij later schoonbroer van Duitse keizer Frederik III) Zij werd moeder van groothertog Ernst Lodewijk en tsarina Alexandra Fjodorovna van Rusland .
Alfred Hertog van Edinburgh Hertog van Saksen-Coburg en Gotha 1844-1900		X grootvorstin Maria Aleksandrovna van Rusland . Werd vader van koningin Marie van Roemenië .
Helena Prinses van Sleeswijk-Holstein-Sonderburg-Augustenburg 1846-1923		X Christiaan van Sleeswijk-Holstein-Sonderburg-Augustenburg
Louise Hertogin van Argyll 1848-1939		X John Douglas Sutherland Campbell, hertog van Argyll. Later 4 ^e gouverneur van Canada Huwelijk bleef kinderloos.
Arthur Hertog van Connaught en Strathearn Gouverneur-generaal van Canada 1850-1942		Huwde in 1879 met Louise Margaretha van Pruisen . Dochter Margaretha was kroonprinses van Zweden
Leopold Hertog van Albany 1853-1884		Huwde in 1882 met Helena van Waldeck-Pyrmont, (jongere zus van de Nederlandse koningin Emma). Werd vader van hertog Karel Eduard van het vorstendom Saksen-Coburg en Gotha . overgrootvader van de huidige koning van Zweden , Carl XVI Gustaf
Beatrice Prinses van Battenberg 1857-1944		Huwde in 1885 met Hendrik Maurits van Battenberg. Werd moeder van koningin Victoria Eugénie van Spanje .

De Abessijnse expeditie – De proloog

Freddy Vervaeke, bestuurslid

In de vorige editie van M&M Contact werd met een inleiding en voorwoord de weinig gekende Brits-Indische Afrika-expeditie in 1867- 1868 voorgesteld. Dit tweede deel gaat over de reactie van de Britse Regering op de onwettelijke vrijheidsberoving en opsluiting van de Britse consul Charles D. Cameron en de speciale gezant Hormuz Rassam van keizer Theodore II van Abessinië. Ook de politieke achtergronden en complicaties, alsmede de actoren op politiek en militair vlak, zowel aan Brits-Indische als aan Abessijnse kant, komen aan bod.

De aanloop

Henry J. Temple, in de geschiedenis beter gekend als Viscount Palmerston, Koningin Victoria's Eerste Minister in een liberale regering stelde elke (re)actie uit van januari 1863 tot aan zijn dood in juni 1865. Hij werd opgevolgd door zijn partijgenoot Lord John Russell. Deze schoof de beslissing eveneens voor hem uit tot hij in juni 1866 opgevolgd werd door de conservatieve Edward G.G. Smith-Stanley, beter bekend als de 14de Graaf van Derby. Ondertussen werd het probleem onrustwekkend. Niet alleen rond de opsluiting van Consul Cameron, maar ook rond de toestand van speciale gezant Rassam en een schare missionarissen en hun gevolg. In de maand mei 1867 dwong de publieke opinie de minister niet langer te talmen en de zaak aan te pakken. De regering, gesteund door de oppositie, dreigde met oorlog om dit geschil op te lossen.

De conservatief Benjamin Disraeli, eerste Graaf van Beaconsfield werd eerste minister in februari 1868 en erfde het probleem. Niet dat dit enig gevolg had voor zijn politieke loopbaan, want deze eindigde al in december 1868. Niettemin werd hij toch gelauwerd voor de succesrijke operatie.

De beslissing tot oorlog en het organiseren van een militaire expeditie liet de politieke klasse weinig ruimte voor verder uitstel en bochtenwerk. Eenmaal de eindfactuur zou gepresenteerd worden, zou de stem van het volk - daarin geleid door de pers - vanzelfsprekend schande spreken over misbruiken. In geval van mislukking zou Hare Majesteits Loyale Oppositie moord en brand schreeuwen! Daarom was het belangrijk dat deze informatie geheim werd gehouden voor ieder die er politieke munt zou kunnen uitslaan.

Het hele vraagstuk, inclusief de financiering, werd doorgeschoven naar de Indische regering. Zo zou er geen direct noch aanwijsbaar verlies zijn voor de schatkist van het Verenigd Koninkrijk. Hoedanook moest er vroeg of laat compensatie komen voor de Indische schatkist. Met enig geluk zou een klinkende overwinning en de daarmee gepaard gaande overwinningsroes de transfert van enkele miljoenen Pound Sterling toedekken. Politiek is soms voor een deel afhankelijk van wat geluk.

Na bijna 4 jaar van uitstel - tijdens dewelke Cameron en zijn gevolg gevangen bleven - werden eindelijk het Ministerie van

Oorlog en de Admiraliteit ingeschakeld. First Lord of the Admiralty Henry T.L. Corry, een conservatief, schoof het militair-strategische probleem door naar "the Bombay Army" in Indië. Dat leger zou het grootste getal aan gevechtstroepen leveren. De Britse Admiraliteit zou het noodzakelijke zeetransport regelen, gezien er geen Indische Navy bestond om het transport uit te voeren. Uiteindelijk zou de Royal Navy ook een brigade leveren om deel te nemen aan de veldtocht.

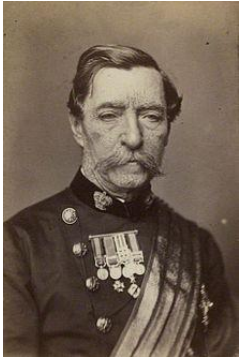
De algemene leiding bleef bij het leger, dat slechts zeven maanden nodig had om één van de meest succesvolle operaties te organiseren met de Britse en de Imperiale strijdmachten. Met de politieke gedachte in het achterhoofd dat Indië zou moeten betalen, werd een Indische staf benoemd die het financiële plaatje moest beheren. De bevelhebber was - zoals dikwijls - geen infanterist, cavalerist, artillerist noch marine-officier, maar een genie-officier. Wat voorheen de Bengaalse Genie werd genoemd, kreeg na afloop de naam Bombay Engineers. Sindsdien heeft het Corps of Royal Engineers ook een eigen generaal.

Tegen september 1867 was de Admiraliteit klaar met de coördinatie van de bewegingen van haar oorlogsschepen en privé-handelsschepen. Marsorders werden gegeven en zowel stoom- als zeilschepen brachten de manschappen en hun bevoorrading naar het rendez-vous punt. Gezien het Suezkanaal nog niet operationeel was, ging de zeereis rond Afrika, via Kaap de Goede Hoop, naar de Rode Zee. De Indische troepen werden vanuit Bombay over de Indische Oceaan naar hetzelfde rendez-vous gevaren: de baai van Annesley, of de golf van Zula aan de westkust van de Rode Zee.

De voorbereiding

Het commando – Het bevel over de Abessijnse Expeditie werd gegeven aan Generaal Robert C. Napier van de legergroep uit Bombay, die behoorde tot het Britse leger in Indië. Hij werd geboren op 6 december 1810 in Ceylon als zoon van de Britse Majoor Charles Napier.

Zijn militaire opleiding volgde hij aan de Addiscombe Military Academie in London Croydon. Na afloop werd hij als officier ingedeeld bij de "Bengal Engineers" en nam hij als genie-officier deel aan diverse militaire operaties. Zo werd hij zwaar gewond in de Eerste Sikh Oorlog in december 1845 tijdens de slag bij Ferozeshah. Later werd hij nog gestationeerd in de Noordwestelijke grensstreek en

ingezet tijdens de Indische mouterij van 1857. Deze opdrachten waren van groot belang voor zijn verdere bevelvoering van de expeditie. In 1867 werd hij generaal met niet alleen een uitstekende terreinervaring, maar ook een soldateske greep op de vele aspecten van de actieve dienst. Op dat ogenblik was hij de enige generaal met de ervaring die dit specifieke commando vergde.

In de Krimoorlog en ook in de Indische Mouterij leerden de Britten enkele belangrijke lessen in bevoorrading en administratie, maar ook in tactiek en gezondheidszorg binnen het korps. Vooral in de Krimoorlog leden de troepen door een gebrek aan logistieke steun en door het ontbreken van medische voorzieningen, om nog te zwijgen over de invloed van het klimaat en de vijandelijke acties. Hoewel Napier niet diende in deze Krimoorlog, moet hij daarvan ongetwijfeld goed op de hoogte geweest zijn en hield hij daarmee rekening in zijn beoordeling in casus planning. Ook zijn kennis van de diverse religies en culturele diversiteit en hun gevoeligheden die hij had opgedaan bij de Indische mouterij, zijn hem zeker van nut geweest.

De benoeming van Napier als bevelhebber werd niet alleen goedgekeurd, maar ook gesteund door prominenten als the Duke Of Cambridge, Prins George, kleinzoon van Koning Georges III en Generaal-Opperbevelhebber van het Britse Leger. Als Luitenant-generaal was Prins Georges in actieve dienst in Alma, Balaclava, Inkerman en Sebastopol tijdens de Krimoorlog. Hij was dus perfect op de hoogte van de tekortkomingen van het Britse Leger en hoewel traditionalist, was hij zeer begaan met het welzijn van de troepen. Gelukkigerwijze diende hij geen verantwoording af te leggen aan de ministeries van Oorlog. Hij kon zich afzetten van hun natuurlijke politieke drang naar spaarzaamheid, met als enig doel de lijst van hun aanklachten aan te dikken. Hij steunde Napier door en door en droeg daardoor bij tot het welslagen van de expeditie.

De ministers van Oorlog, achtereenvolgens Johnathan Peel (juli 1866 – maart 1867) en Sir John Parkington (maart 1867 – 1 dec 1868) stonden niet erg gunstig tegenover de kosten van de expeditie. Te vaak werd gevraagd of sommige uitgaven

echt nodig waren, doch de hertog van Cambridge overtuigde hen telkens, spijs allen goed wisten vanwaar het geld kwam om de expeditie te betalen.

De opdracht – In algemene lijnen luidde het order aan Napier:

"Met een voldoende sterke, militaire strijdmacht binnen te dringen in Abessinië, de tijdelijke hoofdplaats van keizer Theodore II fort van Magdela in te nemen, de gevangen gijzelaars te bevrijden en dan terug te trekken."

Alle gijzelaars, ongeacht hun nationaliteit, dienden met of tegen hun zin mee terug te trekken met de expeditie. Er werd geen beslissing genomen wat er met keizer Theodore II moest gebeuren. Dit geeft de indruk dat de politiciers hoopten dat Generaal Napier "een gepaste oplossing zou vinden, mocht de gelegenheid zich voordoen".

Een oud militair gezegde

"Tijd besteed aan verkenning is zelden verspilde tijd".

De tenoren – De Indische regering onderhield een residentie en een politiek gezantschap in Aden. Dit stond onder het gezag van Bombay en sinds 1863 onder de leiding van majoor Charles Mereweather. Hij kende zeer goed de beide gijzelaars: Captain Cameron en Hormuz Rassam. De ene als consul bij Keizer Theodore II van Abessinië, de ander als speciaal gezant van de Kroon. Rassam bleek een zeer ongewone keuze te zijn als speciaal gezant, gelet op de gevangenzetting van Cameron en zijn gevolg. Hij werd in Mosul in Irak geboren uit christelijke ouders, werd Brits staatsburger en werd gehecht aan de politieke zending in Aden, die beheerd werd door Mereweather. In deze post was het Rassam die de eerste contacten verzorgde met Cameron tijdens diens gevangenschap in Abessinië. In 1864 landde Rassam in Massawa.

Hij probeerde gedurende één jaar om een vergunning te krijgen van Keizer Theodore om Abessinië binnen te geraken, in de hoop om de zaak Cameron pogen uit te klaren. Het is niet verwonderlijk dat Lt-Col Mereweather in Bombay werd ontboden om Generaal Napier te brieven en een verkenningseenheid te leiden. Het behoorde ook tot Mereweather's verantwoordelijkheid om alle informatie en "intelligence" met betrekking tot en ten behoeve van de expeditie te verzamelen en te coördineren.

In deze periode kreeg het hoofd van de logistiek of Quartermaster General van het leger van Bombay, luitenant-kolonel Robert Phayre, opdracht van Napier om de voorbereidingen te starten voor de expeditie gezien een groot deel van de operatie berustte bij de logistiek. Dit had weinig te maken met "het vullen van rekken in een supermarkt", maar des te meer met "de kunst van transport, inkwartieren en bevoorraden van troepen".

Met dit doel vervoegde Majoor Robert Baigrie de staf. Niet alleen was hij een ervaren soldaat in het 8ste Bombay Infanterie en Staf Korps, maar was hij ook betrokken bij de Krimoorlog. Het is moeilijk te zeggen wat een officier van het Indische leger uitvoerde in het beleg van Sebastopol, temeer daar dienst in de Krimoorlog niet als "diensttijd voor promotie" werd aangerekend. Bij zijn ongetwijfeld militaire

talenten rekenen we ook zijn kunstenaarschap, voornamelijk met schetsen, tekeningen en aquarellen. Deze gave werd uitstekend gebruikt in zijn verkenningsoopdrachten en "intelligence" ten voordele van Napier. Als schnabbel verkocht hij ook tekeningen aan the "Illustrated London News". Het weze gezegd dat hij niet de enige officier was die dergelijke schnabbel had. De jonge luitenant en later Sir Winston Churchill had als ondergeschikte officier bij de cavalerie ook een bijverdienste als oorlogscorrespondent.

Baigrie's eerste taak was, toen hij in 1867 het Bombay Staff Corps vervoegde, het berekenen van de benodigde troepen, hun getalsterkte, hun type en herkomst, inclusief wapens en munitie nodig voor de expeditie. Zijn ervaring als adjunct-kwartiermeester-generaal bij het Bombay Leger kwam hem uitstekend van pas en hij volbracht zijn opdracht in een maand. Volgens de politici waren zijn berekeningen te kwistig met middelen, personeel en materiaal en de ministers van Oorlog waren daarover zeer bezorgd. Hoe dan ook, Generaal Napier, gesteund door de Hertog van Cambridge, volhardde.

Captain Forbes Hogg stond Baigrie bij in zijn taak. Hij behoorde initieel tot de Honorable East India Company Army, maar na de Indische Mouterij en de ontbinding van de East India Company werd hij overgeplaatst naar het 27th Native Infantry Regiment, beter bekend als "The Beloochies". Baluchi of Baluchistan staat voor een provincie in Pakistan die deze troepen leverde. Hoggs inbreng, eveneens als Assistent Deputy Quartermaster, bleek waardevol. Zoals Baigrie was ook hij getalenteerd als oorlogsartiest. Hij schilderde en schetste ook voor de Illustrated London News.

Sir Samuel White Baker werd aangetrokken omwille van zijn terreinkennis ter plaatse. In 1861 reisde hij stroomopwaarts de Nijl en volgde de Atabar rivier tot in Abessinië. Later volgde hij ook de Witte Nijl tot zijn bron. Gedurende deze reizen maakte hij kennis met het onvoorspelbare karakter van Keizer Theodore en de vijandigheid van de plaatselijk stammen tegenover hem. Hij berichtte ook dat de autoriteiten van Karthoum geen ernstig bezwaar zouden maken tegen een passage van de Britse troepen door Soedan. Dit land was niet onafhankelijk, maar meer een vazalstaat van Egypte. Al deze informatie kwam terecht bij de staf van Napier tijdens de voorbereiding op de expeditie.

Captain Tristram C. Sayer Speedy werd aangetrokken bij de staf en de verkenningsgroep. Hij werd geboren in Meerut in Indië en in 1836 diende hij tijdens de mouterij in de NW grensgebieden van Indië. Hij deed wat vele officieren deden tijdens hun groot verlof: gaan jagen. Tijdens één van zijn jachtpartijen in de Hoorn van Afrika werd hij door Keizer Theodore II aangemaand zich aan te bieden en werd hij benoemd tot "Baska Felika" wat ongeveer: "Commander Speedy" betekent. Hij werd dan door de keizer onder dwang ingezet om het Abessijnse leger te trainen. Hij viel de keizer echter af. De wraakgevoelens en het temperament kennend van Theodore II, vluchtte hij het land uit. Hij dook terug op in Nieuw Zeeland in de Waikato Militia waar hij door Napier's staf werd opgevoed. Speedy's ervaring, kennis van de taal, kennis van de persoonlijkheid van de keizer en zijn leger, maar vooral het feit dat hij tot 1864 Brits Vice-Consul in Massawa

was, bleken van onschatbare waarde voor de informatie-garing.

Ondertussen werden in London alle beschikbare kaarten van Abessinië bestudeerd, alsook alle stukken die de ontdekkingsreizigers hadden opgesteld bij hun reizen door het land. Onder andere een zekere James Bruce, die in 1730 geboren werd in Schotland. Hij beweerde de ware bron van de Blauwe Nijl te hebben ontdekt op 4 november 1768, ten zuiden van het Tana meer in Abessinië. Bij de eerste publicatie van zijn verslag werd dit nogal spottend onthaald. Later werd het als waardevolle informatie behandeld. Tegenover de kritiek stond het feit dat hij in 1768, komend van Aden, geland was in Massawa en zo verder via Adowa reisde naar Axum. Zijn documenten werden overgemaakt aan de informatiestaf van Napier.

De grondigheid waarmee de informatie werd verzameld uitte zich zelfs in het bestuderen van de lokale munt, teneinde bij de inheemse stammen waarvan het grondgebied werd doorkruist, aankopen te kunnen doen. Zelfs de bazaars en geldwisselaars uit de Levant en Arabië werden door agenten afgeschuimd om aan te kopen wat beschikbaar was. Maar het aanbod was onvoldoende. Een oplossing werd gevonden door een bestelling te plaatsen bij de Oostenrijkse Koninklijke Munt van een half miljoen Maria Thérésia Thalers om de voedselvoorziening van de expeditie te bekostigen. Deze Thaler was toen de enig aanvaarde munt in Abessinië en sommige delen van Afrika. Alle munten werden gedateerd als geslagen in 1780 en stelden Maria Thérésia voor op haar voordeligst: in profiel en met weelderige boezem, die al even veel waard werd geacht als het zilveragehalte van de munt.

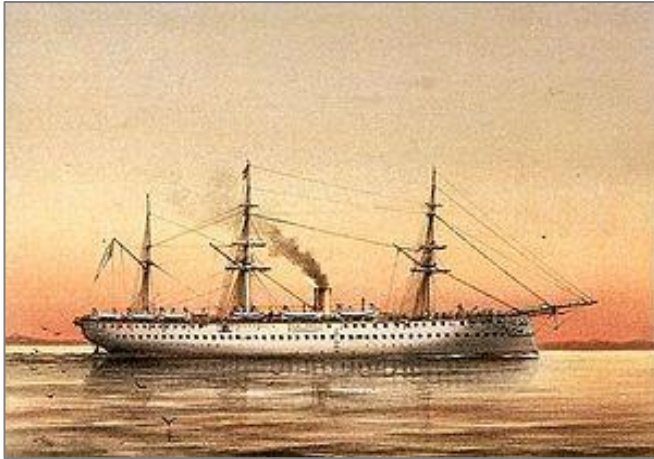

De Maria Thérésia Thaler MTT: zilveren munt, eerste geslagen munten in 1741. Formaat: 39 mm diameter, 2,5 mm dik, Gewicht: 28 gr waarvan 23 gr zilver. Thaler-daalder - dollar. 10 MTT in één Weense Mark.

We dienen er ons toch van bewust te zijn dat noch Mereweather noch zijn staf opgeleid en getraind waren om dergelijke grootscheepse operatie uit te voeren. Dergelijk instituut bestond namelijk niet in Indië. Alhoewel in 1864 ongeveer 2.000 mijl telegraaflijnen de Indische steden en kantonementen verbonden, ging de transmissie traag en log. Gelukkig waren Aden en Bombay kort voordien verbonden met een nieuwe telegraaflijn die ook een connectie met London had. Ook was een verbinding mogelijk met boodschappers of koeriers. Zij deden over het traject London-Bombay ongeveer 30 tot 40 dagen om brieven, boodschappen en post te bestellen. Deze route werd verkend door Lt Thomas F. Wghorn (RN) en ging van London dwars door West-Europa naar een Middellandsezeehaven om dan

per schip naar de Egyptische havenstad Alexandrië te varen. Van daar per trein via Kaïro naar Suez om uiteindelijk per schip Bombay te bereiken en dan terug over land de diverse "posten" te bereiken.

In 1867 waren er 4 nieuwe stoom-zeilschepen beschikbaar als troepentransport. Deze speciaal gebouwde schepen konden elk 1.200 man transporteren en kwamen onder het commando van Generaal Napier. De Crocodile en de Serpis werden ingezet op het traject Portsmouth-Alexandrië. De Jumna en Malabar op de oversteek van Suez naar Bombay. Rudyard Kipling dichtte erover in "Trooping". De Crocodile in "Soldier and Sailor Too".

SS Crocodile en zusterschepen: 6.200 ton, 109 m lang, 15 m breed, 6,8 m diepgang, snelheid 15 knopen. 2 cylinder stoommachine, 3 x 4 pond kanonnen.

De strijdkrachten verzamelen - Op 15 september 1867 vertrok de voorwacht onder leiding van Mereweather, Phayne, en Wilkens (Engineers). Ze zeilden in drie grote machten vanuit Bombay naar Annesley baai aan de Westkust van de Rode Zee thans Eritrea. Twee zusterschepen van de Jumna, de Euphrates en de Coromandel volgden in november met aan boord Capt Hogg en zijn Beloochies. Tegen half december was de hele strijdkracht geland in Annesley Baai en vertrok naar Zula in Eritrea, landinwaarts van de baai, voor het grote basiskamp. Een derde schip, de "Canova" vertrok op 31 januari 1868 vanuit Aden met vermoedelijk slachtvee ter beschikking van de reeds gelande troepen in Annesley Baai.

Overzicht van de verzamelde strijdkrachten:

10th Bombay Native Infantry Regiment

3rd Bombay Native Cavalry Regiment

Een bergtrein met 4 kanonnen (7 pounds)

2 compagnies van Bombay Sappers (engineers)

33rd Duke of Wellington's Regiment

G 14 Armstrong Battery (6 kanonnen 12 pounds)

27th Native Infantry Regiment, the Beloochies

3rd Scinde Horse (genoemd naar Sind in Pakistan)

Totaal: ongeveer 14.000 manschappen, zonder de logistieke troepen zoals dragers, paardenverzorgers, koks, tenten-opzetters, begeleiders van de rij-en lastdieren enzovoort, geschat op ongeveer 8.000 man.

De tegenstander – Keizer Theodore II.

Een beetje plaatselijke geschiedenis – De geschiedschrijvers zijn geneigd om alle problemen aan Theodore toe te schrijven. Hij eindigde als een despoot, uitermate crimineel en megalomaan. Temperamentvol om zijn volk en land de 19de eeuw binnen te loodsen. Hij streefde ernaar het lot van de Abessijnen te verbeteren en het land te moderniseren. Dat hij faalde is niet alleen aan hem te wijten. Dat hij was opzigt gezet door het Britse "establishment" was zeker zijn fout niet, maar zijn reactie daarop was het begin van zijn einde.

Theodore II of Thewodros II werd waarschijnlijk geboren in 1818 als zoon van een klein stamhoofd in de provincie Amhra, district Kwara, in de zuidwesthoek van Abessinië tegen de grens met Soedan. Dit is ook dicht bij het dorpje Gish Abay, de aangenomen bron van de Blauwe Nijl. Aan de echte bron worden therapeutische krachten toegekend. De bron wordt het klein beekje Little Abbai en stroomt zigzaggend verder om noordwaarts in Lake Tana te stromen. Deze bron komt dikwijls voor in de geschiedenis van Theodore en de Britten. Deze streek was traditioneel een strijdperk van godsdienst-oorlogen tussen Abessijnse christenen en Arabische moslims, die grotendeels uit Soedan afkomstig waren. Ook de Turken droegen hun steentje bij. Af en toe verschenen ze op het strijdtoneel, vooral langs de Rode zee kust. Zo groeide Theodore op in een christendom dat voortdurend strijd voerde tussen geloof en overtuiging. Theodore, vertaald uit het Grieks, betekent "Gave Gods". Misschien is het daardoor dat hij deze naam aannam, waardoor hij zichzelf zag als de beschermheer van het Christendom. Hij beweerde ook een nazaat te zijn van een Hebreeuwse lijn van Koningen en dus Jood. Er was alleszins geen jodenhaat noch vervolging tijdens

zijn regering. De Joodse gemeenschap floreerde in Abessinië. In het licht van diverse gebeurtenissen is de tolerantie en verdraagzaamheid van Theodore tegenover de Joodse en christelijke gemeenschappen aan te stippen.

“Omringd door de vijanden van hun religie, sliepen de Ethiopiërs voor duizend jaar, vergeten door de wereld voor wie zij vergeten waren”.

(Gibbon - De afgang en val van het Romeinse Rijk)

*“Vermijd de Abessiniërs alleen als ze u vermijden”
(Mohammed, de profeet)*

Ongelukkigerwijze werden deze profetische woorden in de wind geslagen, niet in het minst door zijn volgers. Op 's werelds grootste slavenmarkt van Shendi in Soedan was er nooit een tekort aan Abessijnse maagden. Arabische slavenhandelaars, die vanuit Egypte afzakten, kwamen geregeld op slavenroof naar Abessinië. Historici stelden dat de beschaving van Abessinië minstens even oud, zo niet ouder was dan de Egyptische. Abessinië werd trouwens reeds als Zuid-Egypte benoemd. Een blik op de oudst bewaarde obelisk van Axum, die groter zijn dan deze van Egypte, bevestigen dit. Axum is trouwens één van de oudste continu bewoonde steden van Afrika. Koningin Sheba bewoonde deze stad, getuige haar voormalig paleis. Over haar doen diverse verhalen en legenden de ronde. Zowel in de Bijbel als in de Koran komt ze voor. Mochten al haar giften samengeteld worden, zou ze 45 ton goud aan koning Salomon hebben gegeven! Ook van St-Georges, patroonheilige van Abessinië en gekend als drakendoder, is gezegd dat hij van daar afkomstig was. Een kerk die is uitgehakt in de rotsen is aan hem gewijd.

Axum, kerk St-Georges

Een klein riviertje stroomt er langs en wordt door de Abessijnen de Jordaan genoemd. In Axum gelooft men dat de Ark Des Verbonds er werd verborgen en daar gebracht was door vervolgte en gevluchte Joden uit Jeruzalem. Anderen beweren dan weer dat het de Tempelridders zijn die de Ark hebben overgebracht.

Nog steeds volgens de legende zou er uit de relatie van Sheba

met Salomon een zoon zijn ontsproten, namelijk Menelek die later de eerste keizer van Abessinië zou worden. Andere legendes beweren dat Sheba omstreeks 1.000 VC leefde en een rechtstreekse afstammeling was van Noë en dus van Israëlitische of joodse origine was. Dit valt te onthouden!

Victoriaans Engeland was ook druk doende om de bronnen van de Nijl op te sporen. Sinds de oude Grieken was gedacht aan Centraal Afrika; waarschijnlijk het Maangebergte. Ook het Grote Meren gebied kreeg aandacht. Het Abessijnse goud dat stroomafwaarts op de Blauwe Nijl werd meegebracht naar Soedan trok de aandacht. Dat bracht de Britse verbeelding en speculatie in opperste extase. Dat koffie of Kaffa zijn oorsprong vond rond het meer van Tana kwam slechts in tweede orde. Moka of Mocha in Arabië staat thans voor excellente koffie die afkomstig is uit Abessinië. Een ware attractiepool voor Victoriaanse investeerders.

In Rippon Falls in Centraal Afrika staat een plakkaat – zij het onder water wegens de afdamming van de Nijl – dat zegt: *“Speke ontdekte de bron van de Nijl op 28 Juli 1862”.*

Roppon Falls ontdekt door John Hanning Speke

Ongeveer terzelfdertijd arriveerde Captain Charles Cameron van het Indische Leger in Gondar bij het Tana Meer. Hij was aangesteld als Britse consul bij de Keizer van Abessinië. Speke's ontdekking veroorzaakte veel tegenspraak en er ontstonden grote debatten in de diverse Londense *“societies”*. De discussies tussen Cameron en Theodore II veroorzaakten politieke debatten bij het Britse establishment, doch enkel de versie van Cameron haalde de pers. Pas vijf jaar later kwamen Theodore en Cameron op het voorblad en dan nog in verband met de opduikende oorlogsdreiging. Theodore II, net als alle andere keizers van Abessinië, beweerde afstammeling te zijn van Koning Salomon en Alexander de Grote. Deze beweringen zijn zo vals als maar kan zijn.

Als er een Theodore II was, moet er ook een Theodore I geweest zijn. Inderdaad, maar II wou niet in de voetstappen treden van I. Thewodros II wou zich vooral manifesteren met

zijn geloofwaardigheid bij de notabelen. Zijn additief "Gave Gods" was hij zeer genegen en dit hielp hem bij de goddelijke kruistochten.

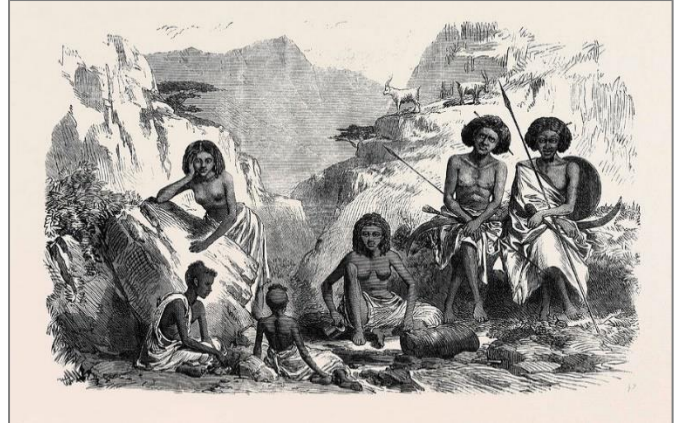
Keizer Theodorus II met additief "Gave Gods"

In ieder geval was Theodore een ervaren en moedig krijgsheer en breidde hij zijn macht navenant uit. In de loop van 1853 veroverde hij de provincie Amhara door de plaatselijke stammen bloedig te verslaan. Dan keerde hij zich naar de regio's van Shoa, Tigré en Gojam. In minder dan 2 jaar tijd veroverde hij de stad Gondar ten noorden van het Tana Meer en het fort van Magdala, thans Amba Mariam, verder oostwaarts. Daarna riep hij zichzelf tot het alles overheersende opperhoofd van Abessinië en tot keizer!

Thewodros II en de Britse gezanten Rassam en Cameron.

Rond die tijd verbleven er twee Engelsen in het land. Zij hadden geen speciale opdracht noch intenties en mochten zich rekenen tot de vriendenkring en vertrouwelingen van Theodore II. Hun invloed zette hem ertoe aan ambassadeurs te benoemen in andere landen, waardoor hij zijn invloed uitbreidde. Dat werd problematisch, want de Turken bezetten de westkust van de Rode zee en dreigden zo met een mogelijke aanval op Abessinië. De situatie escaleerde door de

instemming van de Britse Kroon om enige soevereiniteit te geven aan Turkije over Egypte en Soedan. Theodore reageerde diplomatisch door het inviteren van buitenlandse gezanten. Daardoor kreeg hij invloed en naambekendheid in het buitenland en hoopte hij dat daardoor ook buitenlandse ambachtslui zouden overkomen om zijn land de 19de eeuw binnen te loodsen.

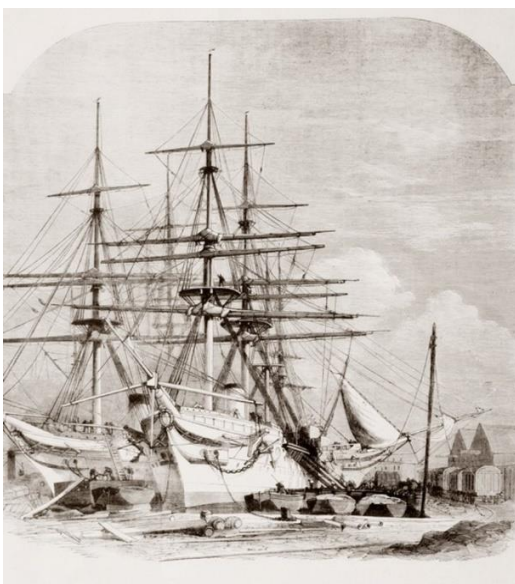

Op dat ogenblik besliste de Britse regering ook haar invloed rond de Rode Zee op te voeren. Daarom tolereerde ze de Turkse invloed in Egypte en Soedan en verwelkomde ze Theodore's vraag voor het zenden van een Consul. Deze Consul zou, hoe gering ook, toch enige invloed hebben. Een zaadje was geplant. Niets beter dus dan de twee vrienden van Theodore in deze positie te manoeuvreren.

*"Regions Caesar never knew
Thy posterity shall sway;
Where his eagles never flew,
none invincible as they"*

Boadicea (William Cowper)

In deel 3 "Op naar Magdala" trekken we met de expeditie het binnenland in. Zie daartoe het volgende nummer van M&M Contact

Britse militaire hospitaalschepen steunen de expeditie

Het Baloch Regiment in kamp vóór de opmars

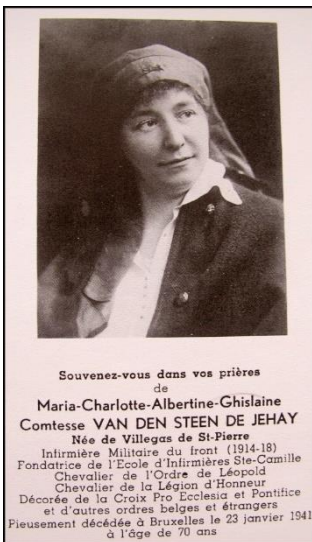
De majoor van Poperinge

Jonge aristocrate wijdt haar leven aan de verpleging

Andreas Billet, secretaris

Marie-Charlotte-Ghislaine de Villegas de Saint-Pierre zette zich in het vooroorlogse België in voor de verbetering van de kwaliteit van de verpleging door een eigen opleidingsinstituut voor verplegenden te stichten. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was ze nauw betrokken bij de verzorging van gewonde soldaten. De gedrevenheid en onverzettelijkheid waarmee ze dit deed leverde haar de naam van "Majoor van Poperinge" op.

Aristocratie met Spaanse roots

Marie-Charlotte-Ghislaine de Villegas de Saint-Pierre werd geboren op 14 december 1870 in het kasteel van Ry te Mohiville. Haar vader graaf Léon de Villegas de Saint-Pierre (1840-1917), een gewezen diplomaat, werd in 1880 burgemeester van Louvignies. Daar lieten haar ouders, halfweg tussen Enghien en Mons, een gigantisch kasteel bouwen midden een Engels park. Maria sleet er een gelukkige jeugd, samen met haar oudere broer Alphonse, haar

jongere broer Louis en haar jongere zus Albertine.

Het kasteel van Louvignies (Foto Jean-Paul Grandmont)

De voorouders van de familie de Villegas waren afkomstig van het Iberisch schiereiland, waar zij deel uitmaakten van de gegoede burgerij. In de 16de eeuw bezweken ze voor de economische charme van onze Nederlanden, waar zij progressief evolueerden van het Antwerpse patriciaat naar de gefortuneerde aristocratie.

Op 17 mei 1892 huwde Maria met haar 10 jaar oudere neef graaf Léopold van de Steen de Jehay. Hij verzorgde de relaties van de Belgische koninklijke familie met buitenlanders. Het koppel verbleef tijdens de zomer in het kasteel van Chevetogne, dat eigendom was van de familie van de Steen. In de winter verbleven zij in hun woning te Brussel op enkele minuten stappen van het koninklijk paleis.

Engagement voor een betere verpleging

Marie was van mening dat het geestelijk personeel dat de verpleging in handen had, hiervoor niet echt was opgeleid. Zij stichtte samen met haar relaties een katholieke verpleegsterschool in Brussel *l'École d'Infirmière Saint-Camille* en volgde er in 1907 op 37-jarige leeftijd zelf de lessen.

Toen er op 2 augustus 1914 geruchten circuleerden over een mogelijke oorlog, bracht zij haar school onder bij het Rode Kruis. Zij installeerde in het kasteel te Chevetogne een medische hulppost. Op 8 augustus 1914 arriveerden de eerste Franse gewonden en 4 dagen later de eerste Duitse. Zij demonstreerde de neutraliteit van het Rode Kruis door in het groot salon 30 matrassen te leggen, aan de ene kant 15 voor de Fransen en aan de andere kant 15 voor de Duitsers. Zij liet niet toe dat Duitse officieren aan de Franse gewonden inlichtingen ontfutselden. Zij zette meermaals haar leven op het spel, onder andere toen zij 4 opgesloten Britse verpleegsters en haar vriend Mgr Maurice Carton de Wiart ging bevrijden uit het klooster in Hastière.

Op 4 november 1914 werd de hulppost gesloten. Marie besloot naar het front te trekken om daar te helpen bij het verzorgen van zieken en gekwetsten. Zij kwam in conflict met dokter Depage in het hospitaal l' Ocean in de Panne. Op 8 januari 1915 werd zij door dokter Mélis, inspecteur-generaal van de Gezondheidsdienst van het Belgisch Leger, gevraagd onmiddellijk een hospitaal in te richten in Poperinge. Hij stelde haar aan als directrice. Zij deed dat in het kasteel d'Hondt.

Kasteel d'Hondt in Poperinge

Staf van het Hospitaal Koningin Elisabeth voor het kasteel d'Hondt

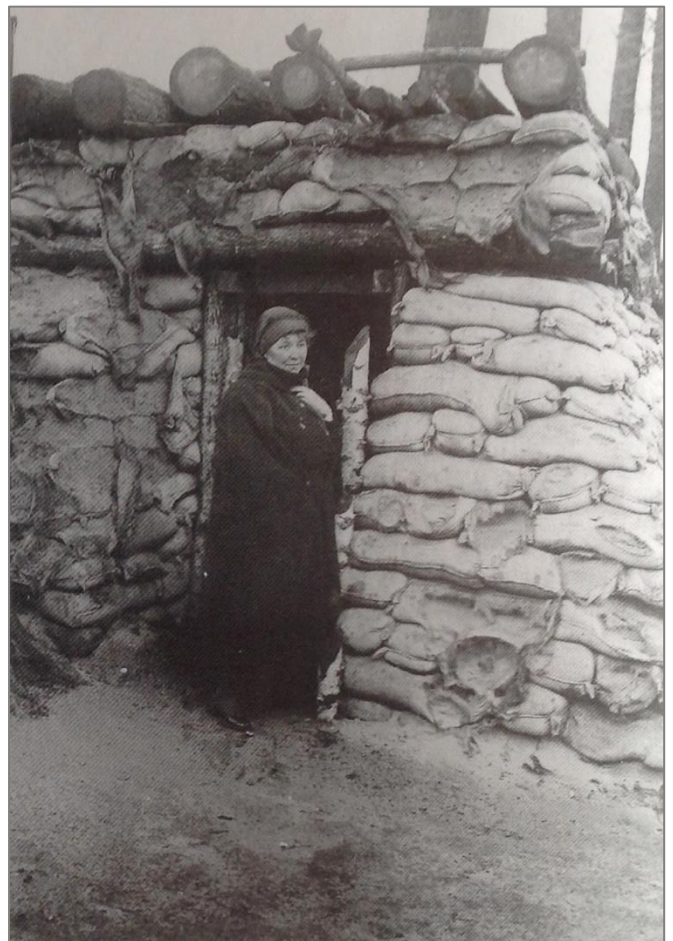
In eerste instantie werden er tyfuspatiënten verzorgd. Marie had de capaciteit om dit werk te doen; had ervaring opgedaan en had als adellijke dame ruime relaties. Via deze relaties verzamelde zij de nodige fondsen om het hospitaal te laten draaien. Heel de oorlog was fondsen-werving één van haar vele taken. Zij trommelde ook de verpleegsters van haar school op om te komen helpen in het hospitaal. Kinderen en pasgeborenen behoorden tot de eerste slachtoffers van de gruwelijke oorlog.

Maria installeerde op haar kasteeldomein 3 ruimten: één als crèche en twee voor oudere weeskinderen. Ze kreeg regelmatig hoog bezoek in haar hospitaal. Onder andere van de minister van oorlog baron Charles de Broqueville; van justitieminister Henri Carton de Wiart en van koningin Elisabeth, waarmee zij heel goed bevriend was.

Oorlogsdienst aan het front

Marie, die reeds kampte met een zware keelontsteking, werd in mei 1916 zwaar ziek. Bloedonderzoek wees op een bloedvergiftiging die haar tot aan de drempel van de dood zou brengen. Later zou blijken dat zij bevangen was door gas. Marie liet zich naar l'Hôtel du Sauvage in Cassel voeren. Baronnes de La Grange hoorde dit en liet Marie overbrengen naar haar kasteel "la Motte au Bois" tussen Esquelbecque en Wormhout in het noorden van Frankrijk. Op 11 juni 1916 bracht dr. Mélis in dat kasteel een bezoek aan Maria. Hij eiste dat ze meteen zou geopereerd worden aan een gezwel in de hals. Dit gebeurde en toen ze wakker werd voelde ze zich gered. Dat deed haar eigenlijk geen plezier, want ze was klaar voor de grote reis. Heel haar herstelperiode bleef zij in het kasteel la Motte aux Bois en ze keerde er later nog regelmatig terug om diegene die haar leven redde te bezoeken.

In de loop der oorlogsjaren werd Marie zeer intiem met de Koninklijke familie. Zij had er regelmatig ontmoetingen mee, hetzij aan het front, hetzij aan het ziekbed van de soldaten. Marie ging ook regelmatig op bezoek bij de Koninklijke familie in het kasteel Sint-Flora in de Moeren.

Maria voor de schuilplaats aan Hoeve De Ryck

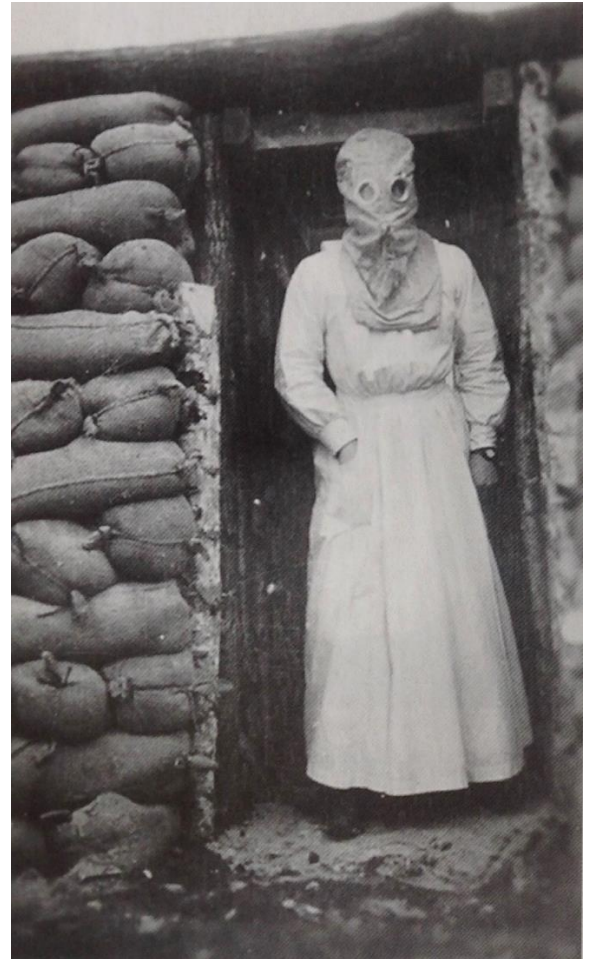
Tijdens de oorlog bleef zij vier jaar gescheiden van haar echtgenoot, met wie zij wel correspondeerde. Haar enige zoon Jean zou haar regelmatig bezoeken. Hij diende wel aan het front, maar had gezondheidsproblemen waardoor hij regelmatig naar Zwitserland werd gebracht. Tijdens de Grote Oorlog verloor zij twee dierbaren: haar vader in 1917 en haar schoonbroer. Ondanks de abominabele toestand kon Maria de sfeer in het hospitaal positief houden. Zij had een bijzonder vrolijk en imponerend karakter. Niettemin staat in haar dagboeken af en toe een opmerking waarin een behoorlijk bazige Maria naar voren komt, die duidelijk haar eigen idee hoog in het vaandel voert. Deze opmerkingen hebben meestal enige kritiek als oorzaak, die zij klaarblijkelijk moeilijk kon verdragen. Niet voor niets werd zij door ons koningspaar "*Major de Poperinghe*" genoemd.

In oktober 1918 werd het hospitaal overspoeld door mensen met de Spaanse griep. De dood sloeg onophoudelijk toe, maar de hoop op bevrijding deed het personeel alle problemen overwinnen. Er was gewoon geen tijd om te treuren.

Een geëerde dame

Marie van den Steen de Jehay wijdde na de oorlog haar leven hoofdzakelijk aan de verzorging van haar zoon. Haar echtgenoot overleed in 1919. Op 23 november 1939, bij het overlopen van haar leven, schreef zij: "*Is dat alles werkelijk gebeurd? Zou dat in de toekomst nog kunnen gebeuren?*"

Marie overleed op 23 januari 1941, ingestort door het besef dat dezelfde misdaden zich kunnen herhalen. Zij stierf op 70-jarige leeftijd in Brussel en haar begrafenisplechtigheid ging er met groot vertoon door in de St. Michiels-en-Goedele kathedraal. In de lofspraken kwamen zowel haar rol als verpleegster, als stichtster van Saint-Camille en als vrouw van de letteren aan bod.

Maria met gasmasker aan het front

Bronnen:

Museum Dynasticum XXVI 2014-2
www.wo1.be/nl/geschiedenis/marie-charlotte-ghislaine-de-villegas-de-saint-pierre
 Archives du château de Louvignies

**BOUW EN COÖRDINATIE
 DECEUNINCK SANDRINO**

BCDS bvba | Herstvelde-West 11, 8200 Sint-Andries
 050/33.88.70 | 0473/58.98.64 | info@bcds.be | www.bcds.be

Professionele hulp aan particulieren
 (regio Brugge) bij :

renovaties, keuze materialen,
 premie-aanvragen, prijsaanvragen en
 onderhandelingen met aannemers,
 bemiddeling bij bouwgeschillen
 tussen bouwheer-aannemer-
 architect, advies vóór aankoop pand
 (raming te verwachten kost bij
 renovatie, gebreken controleren, ...)
 coördinatie renovaties,
 zolderinrichtingen, ...

0473/58.98.64 – info@bcds.be

Het verhaal van Simon

5 jaar Kazerne Dossin in Mechelen

Mechelen, 3 december 2017

Stefaan Vergaerde, herinneringseducator

Hoe ontroerend en beklijvend herinnerings-, herdenkings- en vredeseducatie kan zijn ...

Op zondag 03 december 2017 had ik het genoegen om aanwezig te zijn op het publieksweekend "Vijf jaar kazerne Dossin". Als herinnerings-, herdenkings- en vredeseducator ben ik immers geïnteresseerd in het programma "Kazerne Dossin en kinderen". Mij dus ingeschreven voor één van de vele interessante lezingen en vertellingen met titel "Simon Gronowski leest zijn verhaal voor".

Simon Gronowski, de kleine ontsnapte

Simon is geboren in 1931 in Brussel. Zijn ouders runnen in Etterbeek een winkeltje voor lederwaren "Au Sally" waarin S staat voor Simon, A voor zijn mama Ani, L voor zijn papa Léon - een dubbele L om de sterkte van papa te illustreren - en tot slot Y voor Ita. Hier geen I om er geen "Sali", wat "vuil" betekent, van te maken. Simon houdt als kleine jongen van een bezoekje aan de cinema, speelt graag in Ter Kameren Bos, wandelt graag met zijn kleine hond Bobby. Hij is dol op het imiteren van zijn 7 jaar oudere zus Ita, die graag piano speelt en met plezier boeken verslindt. Op 9-jarige leeftijd sluit Simon zich aan bij de scouts en krijgt er de totemnaam "Bambi".

Simon, links, met moeder en zus Ita in 1932

En dan breekt in 1940 ook voor Simon en het gezin de oorlog in België uit. De papa van Simon had al gehoord over de

oorlogsverhalen uit zijn geboorteland Polen en de schrik voor Hitler en het nazi-regime zat er dan ook in.

Simon en het gezin worden geconfronteerd met de discriminerende maatregelen en de haat tegenover de Joden. Met zijn vieren zijn zij genoodzaakt om onder te duiken ergens in Woluwe. In februari 1943 wordt de papa van Simon echter ernstig ziek en moet hij in het ziekenhuis opgenomen worden. Tijdens zijn opname wordt het gezin echter verraden. Op 17 maart 1943 om 9 u 's morgens worden Simon, zijn mama en zijn zus Ita opgepakt door de Gestapo. Vertellend dat hun papa overleden is, krijgen zij amper de tijd om spullen bij elkaar te rapen en worden zij hardhandig in een vrachtwagen "geladen". Het hondje wordt vastgebonden aan de trap. Twee dagen lang worden zij samen met een 50-tal andere Joden opgesloten zonder eten en drinken in de kelders van de Gestapo. Daarna worden zij op transport gezet richting verzamelplaats Dossinkazerne Mechelen.

Dossinkazerne - Joden worden klaargemaakt voor transport

Simon krijgt er het nummer 1234, zijn mama nummer 1233. Zus Ita krijgt als Joods meisje met de Belgische nationaliteit nummer B274. Hier worden Simon en zijn zus Ita reeds van elkaar gescheiden. Op 19 april 1943 - de 45ste verjaardag van Simon's mama - worden Simon en zijn mama op transport gezet: het beruchte XX^{ste} transport.

Het XX^{ste} transport

Op 19 april 1943 vertrekt vanuit de Dossinkazerne in Mechelen het XX^{ste} transport met 1.631 Joodse mannen, vrouwen en kinderen richting Auschwitz. Gewapend met één revolver, een stormlamp en rood zijdepapier slagen drie jonge mannen erin de trein te doen stoppen tussen Boortmeerbeek en Haacht en lukken er zo in om 17 gevangenen te bevrijden.

Deze reddingsoperatie van George Livschitz, Robert Maistriau en Jean Franklemon is uniek in de geschiedenis van de Holocaust. Nog voor de trein de Belgische grens bereikt, weten meer dan 200 gevangenen te ontsnappen. Een aantal van hen wordt neergeschoten, anderen worden opnieuw door de nazi's aangehouden, maar de meesten ontkomen aan het lot dat hen in Auschwitz te wachten staat.

En Simon ?

Op het moment van de overval ligt Simon in de wagon te slapen. Opeens hoort hij geweerschoten, Duits geroep en getier. Simon wordt wakker. Opeens opent de deur van de wagon zich en zegt zijn mama dat hij moet springen. Simon springt ... achteruitkijkend en wachtend op zijn mama ... zijn mama die echter niet springt ...

Achternagezeten door de Duitsers holt onze 11-jarige Simon de donkere nacht in, moederziel alleen ... Hij holt en holt ... 30 km ver! 's Morgens belt hij aan een huis aan waar een mevrouw de deur opent. Gelukkig brengt zij Simon naar de vaderlandslieve rijkswachter Jean Aerts, die Simon helpt onderduiken. Tijdens het verder verloop van de oorlog krijgt Simon clandestien driemaal zijn papa te zien in Brussel.

Na de oorlog, bij de bevrijding, wordt Simon herenigd met zijn papa. Zijn mama en zijn zus ziet hij echter nooit meer terug. Zijn mama komt in Auschwitz in de verschrikkelijke blok X terecht, waar dokter Carl Clauberg zijn verschrikkelijke en mensonterende medische experimenten uitvoert. Zij zal deze

experimenten dan ook niet overleven. Wel heeft zij voor haar dood samen met 10 andere vrouwen nog de kans gehad om vanuit blok X een postkaartje te versturen. En de zus van Simon? Ita wordt bij haar aankomst in Auschwitz op 22 september 1943 - twee dagen voor haar 19^e verjaardag - onmiddellijk vergast.

In juli 1945 sterft van de papa van Simon van verdriet...

En hoe verliep het verder met Simon ?

Ondanks deze gruwelijke ervaringen als kind, is Simon niet bij de pakken blijven zitten. Hij behaalde een doctoraatstitel aan de Universit   Libre de Bruxelles en werd advocaat, echtgenoot, papa en opa, met als voornaamste hobby jazz-pianist ... Simon, een ongelooflijk voorbeeld van veerkracht.

Simon en de herinnerings-, herdenkings- en vredeseducatie

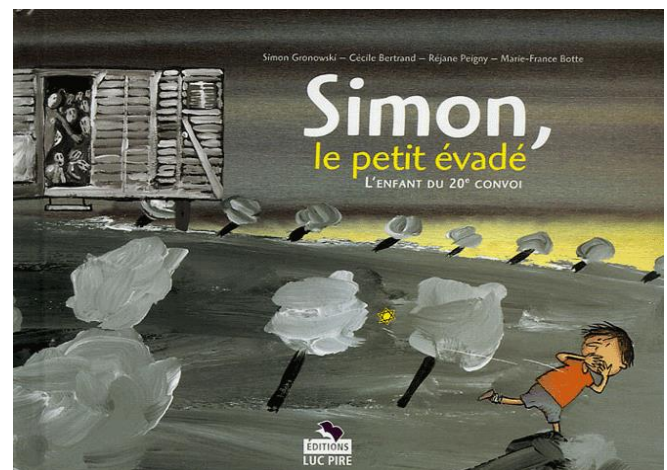
Die zondag had ik dus het geluk om Simon te ontmoeten en samen met een 20-tal kinderen zijn verhaal te aanhoren. Het hoeft niet gezegd dat het een onvergetelijke, ontroerende en beklijvende ontmoeting geworden is.

Stefaan samen met Simon Gronowski en Marjan Verplancke, hoofd publiekswerking Kazerne Dossin

Simon heeft zijn verhaal in een kinderboek neergeschreven met als titel "Simon, le petit   vad  ".

In maart 2018 komt de Nederlandstalige versie op de markt.

Met dank aan Dr. Laurence Schram, Senoir onderzoeker

Simon Gronowski en Koenraad Tinel

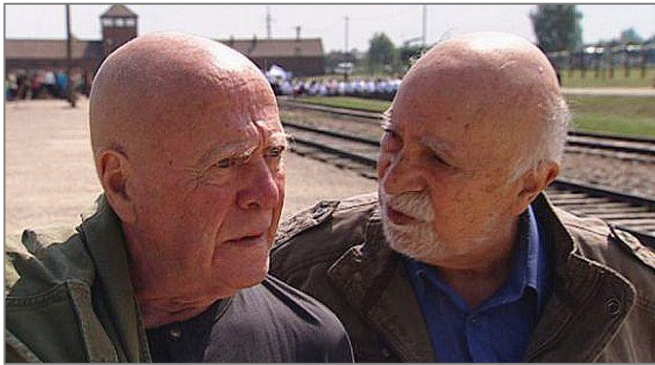
Oorlogskinderen uit tegengestelde kampen

Jan De Vos, voorzitter

In het verhaal op vorige bladzijden moest Simon Gronowski als elfjarige uit de trein springen om aan de dood in Auschwitz te ontsnappen. Ondertussen ging Koenraad Tinel briefjes posten in de Gentse brievenbussen "Gaaf bij den SS". Zeventig jaar later vonden beide oorlogskinderen elkaar in een onwaarschijnlijke vriendschap.

Twee oorlogskinderen ontmoeten elkaar

Advocaat *Simon Gronowski* en beeldend kunstenaar *Koenraad Tinel* waren kinderen tijdens de Tweede Wereldoorlog. De eerste was een Jood, de tweede een zoon van een nazigezinde flamingant. Ze vonden elkaar en werden vrienden op 11 februari 2012, toen de zestienjarige Joodse *Sacha Rangoni* hen samenbracht.

Koenraad Tinel (links) en Simon Gronowski (rechts) zijn sedert hun ontmoeting broers voor elkaar

Simon Gronowski werd geboren in 1931 en is advocaat. In 1943 werd hij met zijn joodse familie gedeporteerd, maar hij zat op het beruchte 20ste konvooi, de enige trein die door saboteurs werd tegengehouden. Simon kon uit de trein springen en ontsnappen. Hij was toen elf en een half jaar oud. Zijn moeder en zus keerden niet terug uit de kampen en zijn vader overleed net na de oorlog van verdriet. Gronowski schreef er het boek *"L'enfant du 20ème convoi"* over en dat boek werd het beeldverhaal *"Simon, le petit évadé"*.

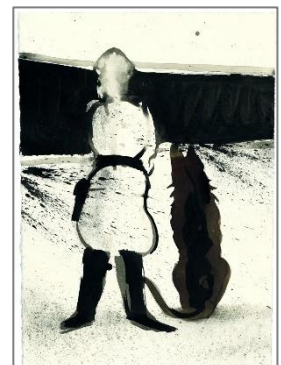
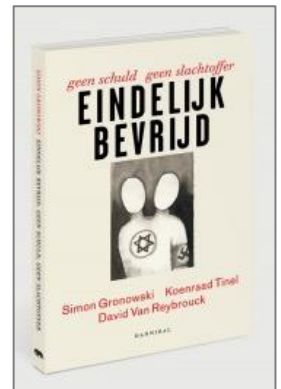
Koenraad Tinel werd geboren in 1934 en is een bekende beeldhouwer en tekenaar. Zijn familie collaborerde tijdens de Tweede Wereldoorlog. Twee van zijn broers droegen een SS-uniform, één ging vechten aan het Oostfront, de andere was bewaker in het Fort van Breendonk en de kazerne Dossin. Als jongste van de broers zag Koenraad onder meer zijn geliefde pianoleraar, de joodse *Betty Galinsky*, plotseling verdwijnen. In 2009 publiceerde Koenraad Tinel het boek *"Scheisseimer. Getekende herinneringen aan een oorlog"*.

De les van een vriendschap

Gronowski vertelde hun onwaarschijnlijke verhaal in *"Eindelijk bevrijd. Geen schuld, geen slachtoffer"* en Tinel illustreerde het met prachtige tekeningen. Met een afsluitend essay plaats *David Van Reybrouck* dit verhaal in perspectief.

In het boek beschrijven beide mannen hun vriendschap en hoe die hen geleerd heeft om de rol van hun afkomst en verleden te relativeren. Koenraad beseft dat hij de last van zijn vaders en broers schuld niet dient te dragen en Simon realiseerde zich dat hij geen slachtoffer hoeft te blijven om zijn verloren geliefden te eren. Hun vriendschap heeft hen eindelijk, na 70 jaar, bevrijd.

De teksten van Gronowski werden door Tinel geïllustreerd in de hem zo kenmerkende stijl. Al heel vroeg begon hij te tekenen en op latere leeftijd maakte hij zich alle technieken van metaalbewerking eigen om in 1963 met een eigen kunstsmederij te starten. Acht jaar later stopte hij met smeden om zich te kunnen wijden aan het beeldhouwen en tekenen

In het afsluitend essay gaat *Van Reybrouck* vooral in op het thema vergeving dat in de levens van Simon en Koenraad een grote rol speelde. Het boek leert ons wat een mens in staat stelt een ander mens te vergeven. Hoe kan Simon, Koenraad en zijn vader en broers vergeven? Hoe kan Koenraad zijn vader en zijn broers vergeven? *Van Reybrouck* haalt hier *Desmond Tutu* aan, die op zijn beurt gebruik maakt van een Amerikaanse cartoon waarin drie Vietnam veteranen voor het Memorial in Washington elkaar de vraag stellen of ze de mensen die hen krijgsgevangen hielden ooit zullen kunnen vergeven. Eén antwoordt: *"Ik zal ze nooit vergeven"*. De ander zegt daarop: *"Dan ziet het er naar uit dat ze je nog steeds gevangen houden nietwaar?"*

Dit is wat Simon en Koenraad als slachtoffer en dader deden: zichzelf bevrijden door te vergeven. Hoe ze dat deden lees je in het boek, dat een pleidooi voor oprechte menselijkheid is, want het vergde moed om de nooit genezen wonden weer te openen om ze te genezen.

***Eindelijk bevrijd. Geen schuld, geen slachtoffer*
Simon Gronowski, Koenraad Tinel, David Van Reybrouck
*Uitgeverij Hannibal – Enkel verkrijgbaar in de boekhandel***

Nieuw te Zedelgem

Berkenhagenstraat 50

050 35 92 55

bruneelcaroline@hotmail.be

Ook op Facebook

Merken : Drops - Phildar - Manos Del Uruguay - Malabrigo – Rowan

Exclusief verdeler van Slow Light Kaarsen

55 – 110 uren sfeervol en geurig genot

Openingsuren

Ma, di en do: 10u tot 16u

Woe: 14u tot 18u

Vrij: 10u tot 18 u

Zat: 9u30 tot 14u

Praktijk voor podologie

Gespecialiseerd in onderzoek en correctie van gang- en statiekproblemen. Geen nagel- en huidzorg.

Alles wordt steeds op maat en eigenhandig vervaardigd.

Consultaties enkel op afspraak

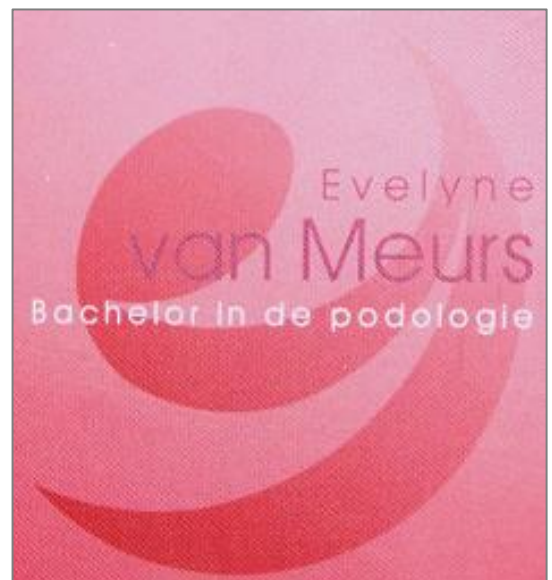
Evelyne van Meurs

Leo van Gheluwestraat 2

8000 Brugge

0498 | 85 93 33

evelyne@evelynenvanmeurs.be

Europa van fouten naar nieuwe begeestering

Academische rede door Prof. Dr. Etienne de Callatay

Nationale Dag Gèsves – 21 oktober 2017

Jan De Vos, voorzitter

De nationale dag werd dit jaar georganiseerd door Club Namen. De academische lezing, die werd verzorgd door Prof Dr Etienne de Callatay stond in het teken van de financieel-economische uitdagingen voor Europa. Onder de titel “L’Europe, des erreurs au reenchantement” behandelde hij een typisch Mercurius-onderwerp. Hij bood een uitgebreide analyse van de politieke, economische, sociale en financiële toestand op wereld-, Europees en Belgisch niveau, om daarna een aantal aanbevelingen te formuleren.

Etienne de Callatay is een naam die klinkt als een klok in de vermogenswereld en de *haute finance*. Nadat hij enkele jaren adjunct-kabinetschef was van CD&V kopstuk Jean-Luc Dehaene, stapte hij in 1999 over naar de grootste Belgische vermogensbeheerder Bank Degroef. Hij werd er hoofdeconoom en nam mee de leiding van de bank in handen. Na

de fusie van Bank Degroef en Petercam koos hij ervoor zijn eigen weg te gaan en verankerde hij zich in Groot-hertogdom Luxemburg waar hij de eigen vermogensbeheerder EPFin oprichtte.

Is Europa goed bezig?

Met deze vraag opende de spreker zijn uiteenzetting. Een vraag die niet zonder belang is, want er tekent zich een tendens naar een toenemend negatieve houding ten opzichte van de Europese Unie af. Getuige daarvan het stijgend populisme en de overwinning van rechtse partijen in de Europese lidstaten. Kijken we maar naar de Brexit en de toenemende roep om zelfregulering binnen de lidstaten.

Het antwoord op deze vraag is een antwoord met diverse aspecten. Enerzijds kunnen we stellen dat de Europese Unie goed bezig is. De cijfers over de economische groei liegen er niet om. Nu al is onze economische groei sterker dan die van de Verenigde Staten, in tegenstelling tot de verwachtingen begin 2017. Dus ja, we zijn goed bezig.

Maar natuurlijk is de Europese Unie meer geworden dan een puur economisch apparaat. Het verdrag van Lissabon legde in 2000 de doelstellingen van de EU vast. Daarin wordt de belofte gedaan dat de Europese Unie een regio zal worden die uitblinkt in moderne kennisindustrieën; die een baken zal zijn voor een humanitair beleid en die een groene regio zal zijn met meer respect voor het milieu. Anno 2017

merken we dat er een vorm van hypocrisie rond die doelstellingen ontstaat. Terwijl de Europese Unie zichzelf op de borst slaat humanitair te zijn, sluiten we onze grenzen voor de vele migranten die aan onze poorten staan. Een migrantenstroom nota bene die enkel maar zal toenemen. Het één is verbonden met het andere.

Geboeid werd geluisterd naar de rede van Prof de Callatay

De Europese Unie is inderdaad “groener” geworden. We hebben intern de Europese Unie de vervuiling verminderd, dat is een feit, maar ook hier past enige nuance. De Europese Unie is erin geslaagd de meest vervuilende industrie buiten haar grenzen te verplaatsen. Op wereldschaal gezien werd gewoon het probleem verplaatst en eigenlijk vervuilen we nog altijd evenveel, alleen op een andere plaats. Diezelfde vervuiling zal ervoor zorgen dat de klimaatmigratie zal toenemen. En waarheen zullen die migranten trekken?

De reden waarom de EU er niet in slaagt haar doelstellingen te bereiken, is te vinden in de aaneenschakeling van wanbeleid. “Kick the can down the road” is een Engelse uitdrukking, die betekent dat men de aanpak van een probleem uitstelt in de hoop dat het zichzelf zal oplossen of dat iemand anders later wel een beslissing zal nemen. Het is

een fenomeen dat in de huidige politiek nogal vaak wordt toegepast. Men focust zich op de hedendaagse problemen, maar men denkt niet toekomstgericht, men denkt niet op lange termijn.

Een aanbeveling

Prof de Callatay ziet een mogelijke, zij het niet evidente oplossing voor het probleem: het Europees burgerschap. Het Europees burgerschap is meer dan het behoren tot de Europese Unie. Het behelst ook een verantwoordelijkheid om te zorgen voor elkaar. Een voorbeeld: land A, dat lid is van de EU, is gespecialiseerd in het vervaardigen van een bepaald product. Maar plots kan de EU datzelfde product goedkoper invoeren. Dit is een voordeel voor alle bewoners van de EU, behalve voor land A, dat net in dat product gespecialiseerd was. In een ideale EU wordt daar rekening mee gehouden en wordt er in dat land geïnvesteerd ter ontwikkeling van een andere competentie die het voordien niet had. Helaas stellen we vast dat dit niet wordt gedaan en het land A aan zijn lot wordt overgelaten.

Zolang deze praktijk verder gaat kan er geen Europese fierheid bij Jan Modaal groeien. “Kijk eens wat de Europese Unie voor mijn land heeft gedaan! Wij zijn blij dat we erbij horen en steunen daarom de EU.” De presentatie ging uiteraard dieper in op bepaalde aspecten, maar dit was de kern van de boodschap.

Bron: Nationaal Bulletin Mars & Mercurius oktober 2017

Klaar om weg te dromen?

U hoeft niet altijd ver van huis te gaan om even uw zinnen te verzetten. Ook in de bioscoop beleeft u de krachtigste emoties. Daarom verlenen we ook bij u in de buurt graag onze steun aan de zevende kunst.

BNP Paribas Fortis | Kantoor Brugge Sint-Kruis
 Moerkalfse Steenweg 171
 8310 Brugge Sint-Kruis
 CBFA 25.879.4
 Tel.: +32 (0)50 50 23 50
 Fax: +32 (0)2 565 03 37
 Email: brugge-sint-kruis@bnpparibasfortis.com

BNP PARIBAS FORTIS | De bank en verzekering voor een wereld in verandering

Aandacht – Oproep voor kandidaat bestuurders

Enkele bestuursleden hebben te kennen gegeven dat ze hun mandaat als lid van de Raad van Bestuur niet meer verlengen bij de eerstvolgende algemene vergadering op zaterdag 21 april 2018 in het Kasteel van Moerkerke. Onze Raad van Bestuur heeft daarom dringend nieuw bloed, nieuwe ideeën en nieuwe initiatieven nodig om in de toekomst verder succesvol te blijven.

Daarom vraagt de voorzitter dat de leden die zich geroepen voelen om bij te dragen tot de leiding en tot de verdere uitbouw van onze vereniging en die zich enkele uren per week kunnen vrijmaken, met hem hierover contact willen nemen. Aarzel niet.

E-mail: jan.r.devos@skynet.be

Hij ging van ons heen

De heer Albert Beyts overleed te Brugge op 15 december 2017 op 92-jarige leeftijd. Hij was lid van onze club tot begin vorig jaar.

Albert was op 15-jarige leeftijd bij het begin van de oorlog samen met zijn familie naar Engeland gevlucht. Dank zij zijn oom die officier was op de mailboten kon de familie een plaatsje bemachtigen en meevaren naar Groot Brittannië. Samen met zijn broer Roger engageerde hij zich begin 1944 bij de Belgische strijdkrachten in Groot Brittannië en maakte hij deel uit van de Engineers Company van de Brigade Piron.

Hij zette na de oorlog zijn carrière voort bij het leger en ging op rust met de graad van adjudant-chef. Begin dit jaar overleed onverwacht zijn echtgenote Jenny. Een verlies dat Albert nooit meer te boven kwam.

De uitvaart had plaats op donderdag 21 december 2017 in het Uitvaartcentrum Timmerman in Loppem om 11.00 uur, in aanwezigheid van talrijke leden van M&M Brugge.

Wij bieden aan zijn zonen onze oprechte deelneming aan.

Verkoop M&M attributen

Hiernavolgende attributen zijn te koop via onze penningmeester Ivan Loncke. Na een eenvoudig telefoontje of e-mail worden de bestelde attributen volgens afspraak bezorgd via Tel. 0477 31 01 17 of e-mail ivan.loncke@skynet.be

Das bordeaux of marineblauw
€ 13,00

Kenteken M&M
€ 3,50

Onze 90-jarige

Op 27 december 2017 mocht **Stephan Vandenberghe** 90 kaarsjes uitblazen. Hij werd geboren te Assebroek op 27 december 1927 en op 27 februari 1945 nam hij vrijwillig dienst voor de duur van de oorlog. Hij studeerde aan de Koninklijke Militaire School als leerling van de toegevoegde promotie Alle Wapens en op 1 juli 1947 koos hij als beroepsofficier voor de Artillerie. Hij diende o.a. als instructeur in de Veldartillerieschool te Brasschaat en werd majoor benoemd in 1964. Hij was daarna achtereenvolgens directeur opleiding in de Veldartillerieschool en commandant van het 2de Bataljon Artillerie, waar hij in 1972 tot kolonel bevorderd werd. Na een periode op het SHAPE-hoofdkwartier werd hij in 1977 commandant van de Artillerie van de 1ste Divisie bij de BSD en in 1979 chef van de Informatiedienst van Defensie tot zijn pensionnering in 1984. Hij werd lid van Mars & Mercurius Brabant in 1979 en van Mars & Mercurius Gent in 1985 en hij lag als stichtend voorzitter mee aan de basis van Mars & Mercurius Brugge in 1987. Hij was voorzitter van onze afdeling van 1987 tot 1991.

Wij wensen Stephan van harte proficiat en nog vele jaren samen met zijn echtgenote Agnes.

Onze 80-jarigen

Op 20 december 2017 werd **Lucien Langenbick** 80 jaar. Lucien werd geboren te Brugge op 20 december 1937. Hij volgde hogere technische studies in bouwkunde en tijdens zijn professionele carrière werkte hij als technisch beambte-controleur bij de technische dienst van de stad Brugge. Hij was commandant in de reserve van de Landmacht in het Korps Logistiek. Vele jaren was hij actief reserveofficier en lid van de Groepering Reserve Militairen van West-Vlaanderen. In 1981 ontving hij het kenteken van de militaire competitie en in 1994 de KNVRO medaille.

Lucien is sinds jaren ook een helpende hand om samen met een groep Duitse reserveofficieren van het Reservistenverband Nord-Rhein Westfalen jaarlijks te zorgen voor het opkuisen en onderhoud van Duitse oorlogsgraven in West-Vlaanderen en Noord Franrijk.

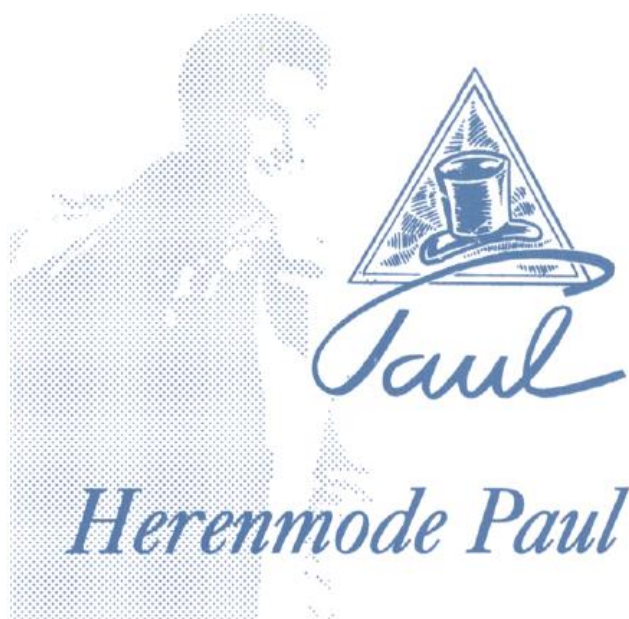
Wij wensen Lucien van harte proficiat en nog vele jaren als lid van onze vereniging.

Op 04 januari 2018 was het de beurt aan **François Crepain**. Hij werd geboren in Assebroek op 4 januari 1938 en werd in 1957 toegelaten tot de 112de Polytechnische Afdeling van de Koninklijke militaire School. In 1963 volgde hij de Wapenschool Luchtdoelartillerie en van 1963 tot 1965 de Anti-Aircraft Artillery School in El Paso, Texas. Tot april 1968 was hij instructeur missile maintenance officer in 64ste bataljon Artillerie en tot september 1971 werkte hij in de Directie Artillerie van Staf Landmacht.

Hij behaalde aan de KU Leuven het diploma bedrijfsleiding en studeerde van 1971 tot 1973 aan de School voor Militaire Administrateurs. Hij zette zijn loopbaan voort bij de Algemene Dienst Aankopen als aankoopofficier, later binnen het project F16 en vanaf 1978 als sectiehoofd Prijzencontrole. Hij was ondertussen docent in verschillende militaire en burgerlijke instituten. In 1985 werd hij kolonel en bekleedde hij op nationaal en NAVO niveau verschillende functies binnen het financieel en budgettair beheer.

Op 1 april 1994 verliet hij de actieve dienst en was daarna nog directeur of secretaris-generaal binnen verschillende Belgische en internationale ingenieursverenigingen. Hij was van 2002 tot 2015 voorzitter van Mars & Mercurius Brugge en gaf impulsen voor een eigen rechtspersoonlijkheid als vzw en voor de jaarlijkse academische zittingen. Hij was een groot pleitbezorger van een sterkere Mercuriuspijler. Wij wensen François van harte proficiat en nog vele jaren samen met zijn echtgenote Martine.

Alfons Pieterslaan 71
8400 Oostende
Tel. & Fax 059/70 48 54

BTW BE 0889.232.652

www.herenmodepaul.be

info@herenmodepaul.be

CERRUTI 1881

LOUIS FERAUD

BUGATTI

Mc GREGOR

BRAX

FERRE

BURLINGTON

SCHIESSER

JEAN-PAUL GAULTIER UURWERKEN

CERRUTI UURWERKEN

LEDUB

HENRY COTTON'S

**Directe korting 10 %
voor leden Mars & Mercurius**